

Godina XX
Utorak, 30. augusta/kolovoza 2016. godine

Број/Број
64

Година XX
Уторак, 30. августа 2016. године

ISSN 1512-7486 - bosanski jezik
ISSN 1512-7494 - hrvatski jezik
ISSN 1512-7508 - srpski jezik

**MINISTARSTVO SIGURNOSTI
BOSNE I HERCEGOVINE**

958

Na osnovu člana 81. stav (3) Zakona o azilu ("Službeni glasnik BiH", br. 11/16 i 16/16), člana 16. stav (2) Zakona o putnim ispravama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 4/97, 1/99, 9/99, 27/00, 32/00, 19/01, 47/04, 53/07, 15/08, 33/08 i 39/08), čl. 4. i 14. stav (1) alineje 8) Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12 i 6/13) i člana 16. Zakona o upravi Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09), na osnovu provedenih konsultacija sa Ministarstvom civilnih poslova BiH, Ministarstvo sigurnosti BiH donijelo je

PRAVILNIK

**O IZGLEDU I SADRŽAJU ZAHTEJEVA ZA IZDAVANJE
PUTNE ISPRAVE ZA IZBJEGLICE**

Član 1.

(Predmet Pravilnika)

Ovim Pravilnikom propisuje se izgled i sadržaj zahtjeva za izdavanje putne isprave za izbjeglice, potvrde o prijemu zahtjeva i preuzimanje putne isprave te način upisa podataka u obrasce.

Član 2.

(Upotreba roda)

Svi izrazi u ovom Pravilniku dati u jednom gramatičkom rodu odnose se bez diskriminacije i na muškarce i na žene.

Član 3.

(Izgled i sadržaj zahtjeva za izdavanje putne isprave za izbjeglice)

- (1) Zahtjev za izdavanje putne isprave za izbjeglice sačinjen je na obrascu formata A4, bijele boje, na dvije stranice i sastoji se iz dva dijela.
- (2) Prvi dio zahtjeva, iz stava (1) ovog člana, sadrži naziv organa za izdavanje putne isprave kod kojeg se zahtjev

podnosi, broj zahtjeva i slijedeće podatke o podnosiocu zahtjeva:

- a) jedinstveni matični broj (u daljem tekstu: JMB) izbjeglice,
 - b) prezime i ime,
 - c) država, mjesto i datum rođenja,
 - d) pol,
 - e) prebivalište,
 - f) adresa stanovanja u Bosni i Hercegovini,
 - g) državljanstvo,
 - h) izrada putne isprave u roku kraćem od propisanog,
 - i) podaci o putnim ispravama/novi dokument - prvi zahtjev,
 - j) najava zahtjeva za akviziciju putem mobilne radne stanice,
 - k) broj izbjegličkog kartona,
 - l) kontakt telefon,
 - m) datum podnošenja zahtjeva,
 - n) potpis podnosioca zahtjeva.
- (3) Drugi dio zahtjeva, iz stava (1) ovog člana, sadrži podatke o roditeljima, zakonskom staratelju ili licu koje najavljuje akviziciju putem mobilne radne stanice:
- a) JMB,
 - b) prezime,
 - c) ime,
 - d) srodstvo,
 - e) broj identifikacionog dokumenta,
 - f) datum,
 - g) potpis,
 - h) datum prijema zahtjeva,
 - i) potpis ovlaštenog lica,
 - j) preuzimanje putne isprave - lično,
 - k) putem punomoćnika (ime i prezime, broj identifikacionog dokumenta),
 - l) putem pošte,

- m) datum i potpis lica koje je izvršilo akviziciju podataka,
 - n) datum i potpis lica koje je vršilo provjeru ispunjenosti uslova za izdavanje putne isprave,
 - o) datum i potpis lica koje je odobrilo izradu putne isprave.
- (4) Obrazac zahtjeva za izdavanje putne isprave za izbjeglice je sastavni dio ovog Pravilnika, **Obrazac broj 1.**

Član 4.

(Način upisa podataka u zahtjev)

U obrazac zahtjeva, iz člana 3. ovog Pravilnika, podaci se ispisuju elektronskim putem od strane lica ovlaštenog za zaprimanje zahtjeva a podnosilac zahtjeva tačnost unesenih podataka potvrđuje potpisom.

Član 5.

(Potvrda o prijemu zahtjeva i preuzimanje putne isprave)

- (1) Lice ovlašteno za zaprimanje zahtjeva za izdavanje putne isprave za izbjeglice podnosiocu zahtjeva izdaje potvrdu o prijemu zahtjeva za izdavanje i preuzimanje putne isprave.
- (2) Potvrda iz stava (1) ovog člana sadrži naziv organa, broj zahtjeva, datum i barkod i sastoji se iz dva dijela:
 - a) dio koji se odnosi na predaju zahtjeva za izdavanje putne isprave za izbjeglice i
 - b) dio koji se odnosi na preuzimanje putne isprave za izbjeglice.
- (3) Dio potvrde koji se odnosi na predaju zahtjeva za izdavanje putne isprave za izbjeglice sadrži: ime, prezime, JMB, mjesto prebivališta podnosioca zahtjeva i potpis ovlaštenog lica.
- (4) Dio potvrde koji se odnosi na preuzimanje putne isprave za izbjeglice sadrži: datum, serijski broj putne isprave, ime,

prezime, JMB, potpis primaoca putne isprave i potpis ovlaštenog lica.

- (5) Potvrda iz stava (1) ovog člana sadrži obavještenje da će lični podaci iz zahtjeva za izdavanje putne isprave biti obrađeni u svrhu određenu Zakonom o putnim ispravama i biće predmetom prava i zaštite prema Zakonu o zaštiti ličnih podataka.
- (6) Potvrda o prijemu zahtjeva za izdavanje i preuzimanje putne isprave za izbjeglice je sastavni dio ovog Pravilnika, **Obrazac broj 2.**

Član 6.

(Obrasci)

Obrasci koji su sastavni dio ovog Pravilnika štampani su latiničnim i ćiriličnim pismom, na jezicima u službenoj upotrebi u BiH i na engleskom jeziku.

Član 7.

(Prestanak važenja propisa)

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje da važi Pravilnik o izgledu i sadržaju zahtjeva za izdavanje putne isprave za izbjeglice, putne isprave za lica bez državljanstva i putnog lista za strance ("Službeni glasnik BiH", broj 78/09) u dijelu koji se odnosi na izgled i sadržaj zahtjeva za izdavanje putne isprave za izbjeglice.

Član 8.

(Stupanje na snagu Pravilnika)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 07-02-2-2554-4/16

17. augusta 2016. godine
Sarajevo

Ministar
Dragan Mektić, s. r.

Obrazac 1 – Образац 1 – Form 1

Naziv organa za izdavanje putne isprave/putovnice kod kojeg se zahtjev podnosi
 Назив органа за издавање пасоша код којег се захтјев подноси
 Passport issuing authority to which the request was submitted

Broj zahtjeva/broj zahtjeva/
 Application number

ZAHTJEV ZA IZDAVANJE PUTNE ISPRAVE / PUTOVNICE ZA IZBJEGLICE –
 ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ПАСОША ЗА ИЗБЈЕГЛИЦЕ –
 REQUEST FOR ISSUANCE OF A REFUGEE PASSPORT

Personalni podaci – Персонални подаци – Personal data

JMB – JMB – Personal Identification Number _____

Prezime i ime – Презиме и име – Surname and Name _____

Država, mjesto i datum rođenja – Држава, мјесто и датум рођења – State, place and date of birth

Spol – Пол – Gender

Muško – Мушко – Male

Žensko – Женско – Female

Prebivalište/boravište – Пребивалиште/боравиште – Residence

Adresa stanovanja u BiH – Адреса становања у БиХ – Address in BiH

Državljanstvo – Држављанство – Citizenship _____

Izrada putne isprave / putovnice u roku kraćem od propisanog –
 Израда пасоша у року краћем од прописаног –
 Issuance of the passport in the period shorter than stipulated

Podaci o putnim ispravama / putovnicama – Подаци о пасошима
 Data on passports

novi dokument – prvi zahtjev

нови документ – први захтјев

new document – the first request

Najava zahtjeva za akviziciju putem mobilne radne stanice –
 Најава захтјева за аквизицију путем мобилне радне станице
 Announcement of acquisition by mean of a mobile working station

Kontakt telefon – Контакт телефон –
 Contact telephone _____

Broj izbjegličkog kartona – Број избјегличког картона –
 Refugee ID card number _____

Datum podnošenja zahtjeva – Датум подношења
 захтјева – Date on which the request was submitted

Potpis podnosioca/podnosioca
 захтјева – Потпис подносиоца
 захтјева – Applicant's signature _____

Podaci o roditeljima, zakonskom zastupniku, staratelju ili licu koje najavljuje akviziciju mobilnom radnom stanicom/Podaci o roditeljima, zakonskom zastupniku, staratelju ili osobi koja najavljuje akviziciju mobilnom radnom stanicom – Подаци о родитељима, законском заступнику, старатељу или лицу које најављује аквизицију мобилном радном станицом – Data on parents, legal representatives, guardians or the person announcing the acquisition by mean of a mobile working station.

JMB – JMB – Personal Identification Number

JMB – JMB – Personal Identification Number

Prezime – Презиме – Surname _____

Prezime – Презиме – Surname _____

Ime – Име – Name _____

Ime – Име – Name _____

Srodstvo – Сродство – Kinship _____

Srodstvo – Сродство – Kinship _____

Broj identifikacionog dokumenta/
 Broj identifikacijske isprave/
 Број идентификационог документа/
 Identification Document Number _____

Broj identifikacionog dokumenta/
 Broj identifikacijske isprave/
 Број идентификационог документа/
 Identification Document Number _____

Datum – Датум – Date _____

Datum – Датум – Date _____

Potpis – Потпис – Signature _____

Potpis – Потпис – Signature _____

Datum prijema zahtjeva/Датум пријема захтјева
 Date on which the request was received

Potpis ovlaštenog lica/Potpis ovlaštene osobe
 Потпис овлаштеног лица – Signature of the Authorised Official

Preuzimanje putne isprave/putovnice – Преузимање пасоша – Provision of the passport

Lično/osobno – Лично – In person

Putem punomoćnika – Путем пуномоћника – Through a legal representative

- ime i prezime/име и презиме/ name and surname _____

- broj identifikacionog dokumenta/ broj identifikacijske isprave/ број идентификационог документа/ identification document number

Putem pošte/Путем поште/Via mail

Datum/Датум/Date

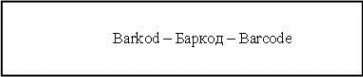
Potpis/Потпис/Signature

Lice koje je vršilo akviziciju podataka/
 Лице које је вршило аквизицију података/
 Official performing the acquisition of data

Lice koje je vršilo provjeru ispunjenosti uslova za izdavanje putne
 isprave/putovnice/Лице које је вршило провјеру испуњености услова за
 издавање пасоша/Official verifying whether the conditions for issuance of the travel
 document are met

Lice koje je odobrilo izradu putne isprave/putovnice
 Лице које је одобрило израду пасоша/
 Official approving the issuance of travel document

Obrazac 2 – Образец 2 – Form 2

Naziv organa/ tijela - Назив органа Name of Authority	
Broj zahtjeva - Број захтјева Application number	
Datum - Датум - Date	

POTVRDA
O PRIJEMU ZAHTEJEVA ZA IZDAVANJE I PREUZIMANJE PUTNE ISPRAVE/PUTOVNICE
ПОТВРДА О ПРИЈЕМУ ЗАХТЈЕВА ЗА ИЗДАВАЊЕ И ПРЕУЗИМАЊЕ ПАСОША
CONFIRMATION OF RECEIPT
OF APPLICATION FOR THE ISSUANCE AND PROVISION OF PASSPORT

1. Predaja zahtjeva za izdavanje putne isprave / putovnice Предаја захтјева за издавање пасоша Submission of application for passport issuance	2. Preuzimanje putne isprave / putovnice Преузимање пасоша Provision of the passport
Ime - Име - Name	Datum - Датум - Date
Prezime - Презиме - Surname	Serijski broj putne isprave / putovnice Серијски број пасоша Serial number of the passport
JMB - ЛМБ - Personal Identification Number	Ime - Име - Name
Mjesto prebivališta/ boravišta Мјесто пребивалишта/ боравишта Place of temporary/permanent residence	Prezime - Презиме - Surname
	JMB - ЛМБ - Personal Identification Number
Potpis ovlaštenog lica / osobe Потпис овлаштеног лица Signature of Authorised Official	Potpis ovlaštenog lica / osobe / Потпис овлаштеног лица Signature of Authorised Official Potpis primatelja putne isprave / putovnice Потпис примаоца пасоша Signature of the person receiving the travel document

Lični/osobni podaci iz Zahtjeva za izdavanje putne isprave/putovnice biti će obrađeni u svrhu određenu Zakonom o putnim ispravama Bosne i Hercegovine i biti će predmetom prava i zaštite prema Zakonu o zaštiti ličnih/osobnih podataka.

Лични подаци из Захтјева за издавање пасоша бити ће обрађени у сврху одређену Законом о путним исправама Босне и Херцеговине и бити ће предметом права и заштите према Закону о заштити личних података.

Personal data contained in the Request for issuance of a travel document will be used for purposes prescribed by the Law on Travel Documents of Bosnia and Herzegovina and covered by the rights and protection granted by the Law on Protection of Personal Data.

[Type here]

Temeljem članka 81. stavak (3) Zakona o azilu ("Službeni glasnik BiH", br. 11/16 i 16/16), članka 16. stavak (2) Zakona o putnim ispravama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 4/97, 1/99, 9/99, 27/00, 32/00, 19/01, 47/04, 53/07, 15/08, 33/08 i 39/08), članka 4. i 14. stavak (1) alineja 8) Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12 i 6/13) i članka 16. Zakona o upravi Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09), a na osnovu provedenih konzultacija sa Ministarstvom civilnih poslova BiH, Ministarstvo sigurnosti BiH donijelo je

PRAVILNIK O IZGLEDU I SADRŽAJU ZAHTEJEVA ZA IZDAVANJE PUTOVNICE ZA IZBJEGLICE

Članak 1.

(Predmet Pravilnika)

Ovim se Pravilnikom propisuje izgled i sadržaj zahtjeva za izdavanje putovnice za izbjeglice, potvrde o prijemu zahtjeva i preuzimanje putovnice te način upisa podataka u obrasce.

Članak 2.

(Uporaba roda)

Svi izrazi u ovom Pravilniku dati u jednom gramatičkom rodu odnose se bez diskriminacije i na muškarce i na žene.

Članak 3.

(Izgled i sadržaj zahtjeva za izdavanje putovnice za izbjeglice)

- (1) Zahtjev za izdavanje putovnice za izbjeglice sačinjen je na obrascu formata A4, bijele boje, na dvije stranice i sastoji se iz dva dijela.
- (2) Prvi dio zahtjeva, iz stavka (1) ovog članka, sadrži naziv organa za izdavanje putovnice kod kojeg se zahtjev podnosi, broj zahtjeva i sljedeće podatke o podnosiocu zahtjeva:
 - a) jedinstveni matični broj (u daljem tekstu: JMB) izbjeglice,
 - b) prezime i ime,
 - c) država, mjesto i datum rođenja,
 - d) spol,
 - e) prebivalište,
 - f) adresa stanovanja u Bosni i Hercegovini,
 - g) državljanstvo,
 - h) izrada putovnice u roku kraćem od propisanog,
 - i) podaci o putovnicama / novi dokument - prvi zahtjev,
 - j) najava zahtjeva za akviziciju putem mobilne radne stanice,
 - k) broj izbjegličkog kartona,
 - l) kontakt telefon,
 - m) datum podnošenja zahtjeva,
 - n) potpis podnosioca zahtjeva.
- (3) Drugi dio zahtjeva, iz stavka (1) ovog članka, sadrži podatke o roditeljima, zakonskom zastupniku, staratelju ili osobi koja najavljuje akviziciju putem mobilne radne stanice:
 - a) JMB,
 - b) prezime,
 - c) ime,
 - d) srodstvo,
 - e) broj identifikacijske isprave,
 - f) datum,
 - g) potpis,
 - h) datum prijema zahtjeva,
 - i) potpis ovlaštene osobe,
 - j) preuzimanje putovnice - osobno,

- k) putem punomoćnika (ime i prezime, broj identifikacijske isprave),
- l) putem pošte,
- m) datum i potpis osobe koja je izvršila akviziciju podataka,
- n) datum i potpis osobe koja je vršila provjeru ispunjenosti uvjeta za izdavanje putovnice,
- o) datum i potpis osobe koja je odobrila izradu putovnice.

(4) Obrazac zahtjeva za izdavanje putovnice za izbjeglice sastavni je dio ovog Pravilnika, **Obrazac broj 1.**

Članak 4.

(Način upisa podataka u zahtjev)

U obrazac zahtjeva, iz članka 3. ovog Pravilnika, podaci se ispisuju elektronskim putem od strane osobe ovlaštene za zaprimanje zahtjeva a podnositelj zahtjeva tačnost unesenih podataka potvrđuje potpisom.

Članak 5.

(Potvrda o prijemu zahtjeva i preuzimanje putovnice)

- (1) Osoba ovlaštena za zaprimanje zahtjeva za izdavanje putovnice za izbjeglice podnosiocu zahtjeva izdaje potvrdu o prijemu zahtjeva za izdavanje i preuzimanje putovnice.
- (2) Potvrda iz stavka (1) ovog članka sadrži naziv organa, broj zahtjeva, datum i barkod i sastoji se iz dva dijela:
 - a) dio koji se odnosi na predaju zahtjeva za izdavanje putovnice za izbjeglice i
 - b) dio koji se odnosi na preuzimanje putovnice za izbjeglice.
- (3) Dio potvrde koji se odnosi na predaju zahtjeva za izdavanje putovnice za izbjeglice sadrži: ime, prezime, JMB, mjesto prebivališta podnosioca zahtjeva i potpis ovlaštene osobe.
- (4) Dio potvrde koji se odnosi na preuzimanje putovnice za izbjeglice sadrži: datum, serijski broj putovnice, ime, prezime, JMB, potpis primatelja putovnice i potpis ovlaštene osobe.
- (5) Potvrda iz stavka (1) ovog članka sadrži obavijest da će osobni podaci iz zahtjeva za izdavanje putovnice biti obrađeni u svrhu određenu Zakonom o putnim ispravama i biti predmetom prava i zaštite prema Zakonu o zaštiti osobnih podataka.
- (6) Potvrda o prijemu zahtjeva za izdavanje i preuzimanje putovnice za izbjeglice je sastavni dio ovog Pravilnika, **Obrazac broj 2.**

Članak 6.

(Obrasci)

Obrasci koji su sastavni dio ovog Pravilnika štampani su latiničnim i ćirilničnim pismom, na jezicima u službenoj uporabi u BiH i na engleskom jeziku.

Članak 7.

(Prestanak važenja propisa)

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o izgledu i sadržaju zahtjeva za izdavanje putovnice za izbjeglice, putovnice za osobe bez državljanstva i putnog lista za strance ("Službeni glasnik BiH", broj 78/09) u dijelu koji se odnosi na izgled i sadržaj zahtjeva za izdavanje putovnice za izbjeglice.

Članak 8.

(Stupanje na snagu Pravilnika)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 07-02-2-2554-4/16
17. kolovoza 2016. godine
Sarajevo

Ministar
Dragan Mektić, v. r.

Obrazac 1 – Образец 1 – Form 1

Naziv organa za izdavanje putne isprave/putovnice kod kojeg se zahtjev podnosi
 Назив органа за издавање пасоша код којег се захтев подноси
 Passport issuing authority to which the request was submitted

Broj zahtjeva/број захтева/
 Application number

ZAHTJEV ZA IZDAVANJE PUTNE ISPRAVE / PUTOVNICE ZA IZBJEGLICE –
 ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ПАСОША ЗА ИЗБЈЕГЛИЦЕ –
 REQUEST FOR ISSUANCE OF A REFUGEE PASSPORT

Personalni podaci – Персонални подаци – Personal data

JMB – JMB – Personal Identification Number _____

Prezime i ime – Презиме и име – Surname and Name _____

Država, mjesto i datum rođenja – Држава, мјесто и датум рођења – State, place and date of birth

Spol – Пол – Gender

Muško – Мушко – Male

Žensko – Женско – Female

Prebivalište/boravište – Пребивалиште/бoрaвиштe – Residence

Adresa stanovanja u BiH – Адреса станoвaнja у БиХ – Address in BiH

Državljanstvo – Држављанство – Citizenship _____

Izrada putne isprave / putovnice u roku kraćem od propisanog –
 Издава пасоша у року краћем од прописаног –
 Issuance of the passport in the period shorter than stipulated

Podaci o putnim ispravama / putovnicama – Подаци о пасошима
 Data on passports

novi dokument – prvi zahtjev

нови документ – први захтев

new document – the first request

Najava zahtjeva za akviziciju putem mobilne radne stanice –
 Најава захтева за аквизицију путем мобилне радне станице
 Announcement of acquisition by mean of a mobile working station

Kontakt telefon – Контакт телефон –
 Contact telephone _____

Broj izbjegličkog kartona – Број избјегличког картона –
 Refugee ID card number _____

Datum podnošenja zahtjeva – Датум подношења
 захтева – Date on which the request was submitted

Potpis podnosioca/podnosioca
 захтева – Потпис подносиоца
 захтева – Applicant's signature _____

Podaci o roditeljima, zakonskom zastupniku, staratelju ili licu koje najavljuje akviziciju mobilnom radnom stanicom/Podaci o roditeljima, zakonskom zastupniku, staratelju ili osobi koja najavljuje akviziciju mobilnom radnom stanicom – Подаци о родитељима, законском заступнику, старатељу или лицу које најављује аквизицију мобилном радном станицом – Data on parents, legal representatives, guardians or the person announcing the acquisition by mean of a mobile working station.

JMB – JMB – Personal Identification Number

JMB – JMB – Personal Identification Number

Prezime – Презиме – Surname _____

Prezime – Презиме – Surname _____

Ime – Име – Name _____

Ime – Име – Name _____

Srodstvo – Сродство – Kinship _____

Srodstvo – Сродство – Kinship _____

Broj identifikacionog dokumenta/
 Broj identifikacijske isprave/
 Број идентификационог документа/
 Identification Document Number _____

Broj identifikacionog dokumenta/
 Broj identifikacijske isprave/
 Број идентификационог документа/
 Identification Document Number _____

Datum – Датум – Date _____

Datum – Датум – Date _____

Potpis – Потпис – Signature _____

Potpis – Потпис – Signature _____

Datum prijema zahtjeva/Датум пријема захтјева
 Date on which the request was received

Potpis ovlaštenog lica/Potpis ovlaštene osobe
 Потпис овлаштеносг лица – Signature of the Authorised Official

Preuzimanje putne isprave/putovnice – Преузимање пасоша – Provision of the passport

Lično/osobno – Лично – In person

Putem punomoćnika – Путем пуномоћника – Through a legal representative

- ime i prezime/име и презиме/ name and surname _____

- broj identifikacionog dokumenta/ broj identifikacijske isprave/ број идентификационог документа/ identification document number

Putem pošte/Путем поште/Via mail

Datum/Datum/Date

Potpis/Потпис/Signature

Lice koje je vršilo akviziciju podataka/
 Лице које је вршило аквизицију података/
 Official performing the acquisition of data

Lice koje je vršilo provjeru ispunjenosti uslova za izdavanje putne
 isprave/putovnice/Лице које је вршило провјеру испуњености услова за
 издавање пасоша/Official verifying whether the conditions for issuance of the travel
 document are met

Lice koje je odobrilo izradu putne isprave/putovnice
 Лице које је одобрило израду пасоша/
 Official approving the issuance of travel document

Obrazac 2 – Образец 2 – Form 2

Naziv organa/ tijela - Назив органа Name of Authority	
Broj zahtjeva - Број захтјева Application number	Barkod – Баркод – Barcode
Datum - Датум - Date	

POTVRDA
O PRIJEMU ZAHTEVA ZA IZDAVANJE I PREUZIMANJE PUTNE ISPRAVE/PUTOVNICE
ПОТВРДА О ПРИЈЕМУ ЗАХТЈЕВА ЗА ИЗДАВАЊЕ И ПРЕУЗИМАЊЕ ПАСОША
CONFIRMATION OF RECEIPT
OF APPLICATION FOR THE ISSUANCE AND PROVISION OF PASSPORT

1. Predaja zahtjeva za izdavanje putne isprave / putovnice Предаја захтјева за издавање пасоша Submission of application for passport issuance	2. Preuzimanje putne isprave / putovnice Преузимање пасоша Provision of the passport
Ime - Име - Name Prezime - Презиме - Surname JMB - JMB - Personal Identification Number Mjesto prebivališta/ boravišta Мјесто пребивалишта/ боравишта Place of temporary/permanent residence Potpis ovlaštenog lica / osobe Потпис овлаштеног лица Signature of Authorised Official	Datum - Датум - Date Serijski broj putne isprave / putovnice Серијски број пасоша Serial number of the passport Ime - Име - Name Prezime - Презиме - Surname JMB - JMB - Personal Identification Number Potpis ovlaštenog lica/ osobe/ Потпис овлаштеног лица Signature of Authorised Official Potpis primatelja putne isprave/putovnice Потпис примаоца пасоша Signature of the person receiving the travel document

Lični/osobni podaci iz Zahtjeva za izdavanje putne isprave/putovnice biti će obrađeni u svrhu određenu Zakonom o putnim ispravama Bosne i Hercegovine i biti će predmetom prava i zaštite prema Zakonu o zaštiti ličnih/osobnih podataka.

Лични подаци из Захтјева за издавање пасоша бити ће обрађени у сврху одређену Законом о путним исправама Босне и Херцеговине и бити ће предметом права и заштите према Закону о заштити личних података.

Personal data contained in the Request for issuance of a travel document will be used for purposes prescribed by the Law on Travel Documents of Bosnia and Herzegovina and covered by the rights and protection granted by the Law on Protection of Personal Data.

[Type here]

На основу члана 81. став (3) Закона о азилу ("Службени гласник БиХ", бр. 11/16 и 16/16), члана 16. став (2) Закона о путним исправама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 4/97, 1/99, 9/99, 27/00, 32/00, 19/01, 47/04, 53/07, 15/08, 33/08 и 39/08), чл. 4. и 14. став (1) алинеје 8) Закона о министарствима и другим органима управе Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12 и 6/13) и члана 16. Закона о управи Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02 и 102/09), на основу проведених консултација са Министарством цивилних послова БиХ, Министарство сигурности БиХ донијело је

ПРАВИЛНИК О ИЗГЛЕДУ И САДРЖАЈУ ЗАХТЈЕВА ЗА ИЗДАВАЊЕ ПАСОША ЗА ИЗБЈЕГЛИЦЕ

Члан 1.

(Предмет Правилника)

Овим Правилником прописује се изглед и садржај захтјева за издавање пасоша за избјеглице, потврде о пријему захтјева и преузимање пасоша те начин уписа података у образце.

Члан 2.

(Употреба рода)

Сви изрази у овом Правилнику дати у једном граматичком роду односе се без дискриминације и на мушкарце и на жене.

Члан 3.

(Изглед и садржај захтјева за издавање пасоша за избјеглице)

- (1) Захтјев за издавање пасоша за избјеглице сачињен је на обрасцу формата А4, бијеле боје, на двије странице и састоји се из два дијела.
- (2) Први дио захтјева, из става (1) овог члана, садржи назив органа за издавање пасоша код којег се захтјев подноси, број захтјева и следеће податке о подносиоцу захтјева:
 - а) јединствени матични број (у даљем тексту: ЈМБ) избјеглице,
 - б) презиме и име,
 - ц) држава, мјесто и датум рођења,
 - д) пол,
 - е) пребивалиште,
 - ф) адреса становања у Босни и Херцеговини,
 - г) држављанство,
 - х) израда пасоша у року краћем од прописаног,
 - и) подаци о пасошу/нови документ - први захтјев,
 - ј) најава захтјева за аквизицију путем мобилне радне станице,
 - к) број избјегличког картона,
 - л) контакт телефон,
 - м) датум подношења захтјева,
 - н) потпис подносиоца захтјева.
- (3) Други дио захтјева, из става (1) овог члана, садржи податке о родитељима, законском старатељу или лицу које најављује аквизицију путем мобилне радне станице:
 - а) ЈМБ,
 - б) презиме,
 - ц) име,
 - д) сродство,
 - е) број идентификационог документа,
 - ф) датум,
 - г) потпис,
 - х) датум пријема захтјева,
 - и) потпис овлашћеног лица,
 - ј) преузимање пасоша - лично,

- к) путем пуномоћника (име и презиме, број идентификационог документа),
 - л) путем поште,
 - м) датум и потпис лица које је извршило аквизицију података,
 - н) датум и потпис лица које је вршило провјеру испуњености услова за издавање пасоша,
 - о) датум и потпис лица које је одобрило израду пасоша.
- (4) Образац захтјева за издавање пасоша за избјеглице је саставни дио овог Правилника, **Образац број 1.**

Члан 4.

(Начин уписа података у захтјев)

У образац захтјева, из члана 3. овог Правилника, подаци се исписују електронским путем од стране лица овлашћеног за пријем захтјева а подносилац захтјева тачност унесених података потврђује потписом.

Члан 5.

- (Потврда о пријему захтјева и преузимање пасоша)
- (1) Лице овлашћено за пријем захтјева за издавање пасоша за избјеглице подносиоцу захтјева издаје потврду о пријему захтјева за издавање и преузимање пасоша.
 - (2) Потврда из става (1) овог члана садржи назив органа, број захтјева, датум и баркод и састоји се из два дијела:
 - а) дио који се односи на предају захтјева за издавање пасоша за избјеглице и
 - б) дио који се односи на преузимање пасоша за избјеглице.
 - (3) Дио потврде који се односи на предају захтјева за издавање пасоша за избјеглице садржи: име, презиме, ЈМБ, мјесто пребивалишта подносиоца захтјева и потпис овлашћеног лица.
 - (4) Дио потврде који се односи на преузимање пасоша за избјеглице садржи: датум, серијски број пасоша, име, презиме, ЈМБ, потпис примаоца пасоша и потпис овлашћеног лица.
 - (5) Потврда из става (1) овог члана садржи обавјештење да ће лични подаци из захтјева за издавање пасоша бити обрађени у сврху одређену Законом о путним исправама и биће предметом права и заштите према Закону о заштити личних података.
 - (6) Потврда о пријему захтјева за издавање и преузимање пасоша за избјеглице је саставни дио овог Правилника, **Образац број 2.**

Члан 6.

(Обрасци)

Обрасци који су саставни дио овог Правилника штампани су латиничним и ћириличним писмом, на језицима у службеној употреби у БиХ и на енглеском језику.

Члан 7.

(Престанак важења прописа)

Даном ступања на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о изгледу и садржају захтјева за издавање путне исправе за избјеглице, путне исправе за лица без држављанства и путног листа за странце ("Службени гласник БиХ", број 78/09) у дијелу који се односи на изглед и садржај захтјева за издавање путне исправе за избјеглице.

Члан 8.

(Ступање на снагу Правилника)

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 07-02-2-2554-4/16
17. августа 2016. године
Сарајево

Министар
Драган Мектић, с. р.

Obrazac 1 – Образец 1 – Form 1

Naziv organa za izdavanje putne isprave/putovnice kod kojeg se zahtjev podnosi
 Назив органа за издавање пасоша код којег се захтјев подноси
 Passport issuing authority to which the request was submitted

Broj zahtjeva/broj zahtjeva/
 Application number

**ZAHTJEV ZA IZDAVANJE PUTNE ISPRAVE / PUTOVNICE ZA IZBJEGLICE –
 ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ПАСОША ЗА ИЗБЈЕГЛИЦЕ –
 REQUEST FOR ISSUANCE OF A REFUGEE PASSPORT**

Personalni podaci – Персонални подаци – Personal data

JMB – JMB – Personal Identification Number _____

Prezime i ime – Презиме и име – Surname and Name _____

Država, mjesto i datum rođenja – Држава, мјесто и датум рођења – State, place and date of birth _____

Spol – Пол – Gender

Muško – Мужко – Male

Žensko – Женско – Female

Prebivalište/boravište – Пребивалиште/боравиште – Residence _____

Adresa stanovanja u BiH – Адреса становања у БиХ – Address in BiH _____

Državljanstvo – Држављанство – Citizenship _____

Izrada putne isprave / putovnice u roku kraćem od propisanog –
 Израда пасоша у року краћем од прописаног –
 Issuance of the passport in the period shorter than stipulated

Podaci o putnim ispravama / putovnicama – Подаци о пасошима
 Data on passports

novi dokument – prvi zahtjev

новый документ – первый заход

new document – the first request

Najava zahtjeva za akviziciju putem mobilne radne stanice –
 Најава захтјева за аквизицију путем мобилне радне станице
 Announcement of acquisition by mean of a mobile working station

Kontakt telefon – Контакт телефон –
 Contact telephone _____

Broj izbjegličkog kartona – Број избјегличког картона –
 Refugee ID card number _____

Datum podnošenja zahtjeva – Датум подношења
 заходја – Date on which the request was submitted

Potpis podnosioca/podnositelja
 заходја – Потпис подносиоца
 заходја – Applicant's signature _____

Podaci o roditeljima, zakonskom zastupniku, staratelju ili licu koje najavljuje akviziciju mobilnom radnom stanicom/Podaci o roditeljima, zakonskom zastupniku, staratelju ili osobi koja najavljuje akviziciju mobilnom radnom stanicom – Подаци о родитељима, законском заступнику, старатељу или лицу које најављује аквизицију мобилном радном станицом – Data on parents, legal representatives, guardians or the person announcing the acquisition by mean of a mobile working station.

JMB – JMB – Personal Identification Number _____

JMB – JMB – Personal Identification Number _____

Prezime – Презиме – Surname _____

Prezime – Презиме – Surname _____

Ime – Име – Name _____

Ime – Име – Name _____

Srodstvo – Сродство – Kinship _____	Srodstvo – Сродство – Kinship _____
Broj identifikacionog dokumenta/ Broj identifikacijske isprave/ Број идентификационог документа/ Identification Document Number _____	Broj identifikacionog dokumenta/ Broj identifikacijske isprave/ Број идентификационог документа/ Identification Document Number _____
Datum – Датум – Date _____	Datum – Датум – Date _____
Potpis – Потпис – Signature _____	Potpis – Потпис – Signature _____
Datum prijema zahtjeva/Датум пријема захтева Date on which the request was received _____	Potpis ovlaštenog lica/Potpis ovlaštene osobe Потпис овлаштеносг лица – Signature of the Authorised Official _____

Preuzimanje putne isprave/putovnice – Преузимање пасоша – Provision of the passport

Лице/особно – Лице – In person

Putem punomoćnika – Путем пуномоћника – Through a legal representative

- ime i prezime/ име и презиме/ name and surname _____

- broj identifikacionog dokumenta/ broj identifikacijske isprave/ број идентификационог документа/ Identification document number _____

Putem pošte/Путем поште/Via mail

	Datum/Датум/Date	Potpis/Потпис/Signature
Lice koje je vršilo akviziciju podataka/ Лице које је вршило аквизицију података/ Official performing the acquisition of data	_____	_____
Lice koje je vršilo provjeru ispunjenosti uslova za izdavanje putne isprave/putovnice/Лице које је вршило провјеру испуњености услова за издавање пасоша/Official verifying whether the conditions for issuance of the travel document are met	_____	_____
Lice koje je odobrilo izradu putne isprave/putovnice Лице које је одобрило израду пасоша/ Official approving the issuance of travel document	_____	_____

Obrazac 2 – Образец 2 – Form 2

Naziv organa/ tijela - Назив
органа
Name of Authority

Broj zahtjeva - Број захтјева
Application number

Datum - Датум - Date

Barkod – Баркод – Barcode

POTVRDA
O PRIJEMU ZAHTEVA ZA IZDAVANJE I PREUZIMANJE PUTNE ISPRAVE/PUTOVNICE
ПОТВРДА О ПРИЈЕМУ ЗАХТЈЕВА ЗА ИЗДАВАЊЕ И ПРЕУЗИМАЊЕ ПАСОША
CONFIRMATION OF RECEIPT
OF APPLICATION FOR THE ISSUANCE AND PROVISION OF PASSPORT

1. Predaja zahtjeva za izdavanje putne isprave / putovnice Предаја захтјева за издавање пасоша Submission of application for passport issuance Ime - Име - Name Prezime - Презиме - Surname JMB - JMB - Personal Identification Number Mjesto prebivališta/ boravišta Мјесто пребивалишта/ боравишта Place of temporary/permanent residence Potpis ovlaštenog lica / osobe Потпис овлаштеног лица Signature of Authorised Official	2. Preuzimanje putne isprave / putovnice Преузимање пасоша Provision of the passport Datum - Датум - Date Serijski broj putne isprave / putovnice Серијски број пасоша Serial number of the passport Ime - Име - Name Prezime - Презиме - Surname JMB - JMB - Personal Identification Number Potpis ovlaštenog lica/ osobe/ Потпис овлаштеног лица Signature of Authorised Official Potpis primatelja putne isprave/putovnice Потпис примаоца пасоша Signature of the person receiving the travel document
--	--

Lični/osobni podaci iz Zahtjeva za izdavanje putne isprave/putovnice biti će obrađeni u svrhu određenu Zakonom o putnim ispravama Bosne i Hercegovine i biti će predmetom prava i zaštite prema Zakonu o zaštiti ličnih/osobnih podataka.

Лични подаци из Захтјева за издавање пасоша бити ће обрађени у сврху одређену Законом о путним исправама Босне и Херцеговине и бити ће предметом права и заштите према Закону о заштити личних података.

Personal data contained in the Request for issuance of a travel document will be used for purposes prescribed by the Law on Travel Documents of Bosnia and Herzegovina and covered by the rights and protection granted by the Law on Protection of Personal Data.

UPRAVA ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE BOSNE I HERCEGOVINE

959

Na osnovu člana 15. Zakona o Upravi za indirektno oporezivanje ("Službeni glasnik BiH", broj 89/05) i člana 61. stav 2. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02 i 102/09), direktor Uprave za indirektno oporezivanje donosi

UPUTSTVO

ZA POSTUPANJE U KRIVIČNIM I PREKRŠAJNIM PREDMETIMA U SITUACIJAMA KADA POSTOJI MOGUĆNOST POVREDE NAČELA NE BIS IN IDEM

GLAVA I. Osnovne odredbe

Član 1.

(Predmet)

Ovim Uputstvom se bliže uređuje postupanje i suradnja organizacionih jedinica Uprave za indirektno oporezivanje kod pokretanja prekršajnog i krivičnog postupka u situacijama kada postoji mogućnost povrede načela *ne bis in idem*.

Član 2.

(Organizacione jedinice nadležne za postupanje)

Po Uputstvu za postupanje u krivičnim i prekršajnim predmetima u situaciji kada postoji mogućnost povrede načela *ne bis in idem* dužne su da postupaju organizacione jedinice Sektora za poslovne usluge, Sektora za carine, Sektora za poreze i Sektora za provođenje propisa u Upravi za indirektno oporezivanje.

GLAVA II. Način postupanja

Član 3.

(Obavješćavanje nadležnog Odsjeka)

- (1) Ovlašteno službeno lice organizacione jedinice nadležne za pokretanje prekršajnog postupka, dužno je po saznanju i ocjeni da jedan događaj istovremeno ima obilježja krivičnog djela i prekršaja, a prije pokretanja prekršajnog postupka, pismeno obavijestiti odsjek za provođenje propisa nadležnog regionalnog centra. Pismeno obavješćenje se dostavlja u roku od 10 dana od dana otkrivanja prekršaja.
- (2) Ovlašteno službeno lice neće pokretati prekršajni postupak dok mu odsjek za provođenje propisa nadležnog regionalnog centra ne dostavi odluku tužioca.

Član 4.

(Sadržaj obavješćenja)

- (1) Obavješćenje sadržava: naziv organizacione jedinice, mjesto, broj i datum obavješćenja, podatke o počiniocu prekršaja, podatke o počinjenom prekršaju (vrijeme, mjesto, radnje koje čine bitne elemente prekršaja i ostale podatke koji su od značaja za počinjeni prekršaj), podatke o dokazima i drugoj dokumentaciji koji se prilažu uz obavijest. Obavješćenje potpisuje lice koje ga je sačinilo, šef grupe i šef odsjeka.
- (2) Obrazac obavješćenja predstavlja prilog i sastavni je dio ovog Uputstva.

Član 5.

(Obavješćavanje tužioca)

Ovlašteno službeno lice odsjeka za provođenje propisa nadležnog regionalnog centra dužno je po prijemu obavješćenja iz člana 3. ovog Uputstva, saznanju i ocjeni da jedan događaj istovremeno ima obilježja krivičnog djela i prekršaja odmah obavijestiti nadležnog tužioca u cilju donošenja naredbe o provođenju istrage ili naredbe o neprovođenju istrage.

Član 6.

(Obavješćenje o nepokretanju prekršajnog postupka do odluke tužioca)

Pored obavješćenja iz člana 5. ovog Uputstva ovlašteno službeno lice odsjeka za provođenje propisa nadležnog

regionalnog centra, dužno je obavijestiti tužioca da su ispunjeni uvjeti za pokretanje prekršajnog postupka, kao i da se prekršajni postupak neće pokretati do donošenja odluke tužioca uzimajući u obzir rokove zastarjelosti za pokretanje i vođenje prekršajnog postupka u konkretnom slučaju.

Član 7.

(Dostava naredbe tužioca ovlaštenom službenom licu koje je otkrilo prekršaj)

- (1) Po dobijanju naredbe tužioca o neprovođenju istrage ili naredbe o obustavljanju istrage, ovlašteno službeno lice odsjeka za provođenje propisa nadležnog regionalnog centra dužno je naredbu odmah dostaviti ovlaštenom službenom licu koje je otkrilo prekršaj. Ovlašteno službeno lice će pokrenuti prekršajni postupak putem izdavanja prekršajnog naloga ili podnošenja zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.
- (2) Po dobijanju naredbe tužioca o provođenju istrage, ovlašteno službeno lice odsjeka za provođenje propisa nadležnog regionalnog centra dužno je istu dostaviti na znanje ovlaštenom službenom licu koje je otkrilo prekršaj.

Član 8.

(Postupanje kad se u toku prekršajnog postupka otkrije da događaj ima obilježja krivičnog djela)

U slučaju kada se nakon podnošenja zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka ili nakon izdavanja prekršajnog naloga i zatraženog sudskog odlučivanja, utvrdi da isti događaj ima obilježja i krivičnog djela, ovlašteno službeno lice će prije okončanja prekršajnog postupka preduzeti mjere iz člana 3. ovog Uputstva, te će o tome obavijestiti nadležni sud koji vodi prekršajni postupak u cilju odgađanja radnji u konkretnom prekršajnom postupku do donošenja odluke tužioca.

Član 9.

(Preduzimanje radnji dokazivanja)

U slučaju da se radi o događaju koji istovremeno ima obilježja prekršaja i krivičnog djela ovlašteno službeno lice odsjeka za provođenje propisa nadležnog regionalnog centra preduzet će, u skladu sa odredbama krivičnoprocesnih zakona, radnje dokazivanja pod nadzorom tužioca, a kada postoji opasnost od odlaganja navedeno ovlašteno službeno lice će samostalno preduzeti radnje dokazivanja uz naknadno obavješćavanje tužioca.

GLAVA III. Prijelazne i završne odredbe

Član 10.

(Pokretanje prekršajnog postupka ako događaj nema elemente krivičnog djela)

Ako je počinjen prekršaj koji nema zakonsko obilježje krivičnog djela, prekršajni postupak se pokreće na način propisan vazećim prekršajnim zakonom Bosne i Hercegovine.

Član 11.

(Prestanak važenja ranijih propisa)

Danom početka primjene ovog Uputstva prestaje da važi Objašnjenje direktora o postupanju organizacionih jedinica UIO kada se otkrije počinjeni prekršaj koji ima zakonsko obilježje krivičnog djela broj: 01 18- 50-59/15 od 20.01.2015. godine.

Član 12.

(Stupanje na snagu)

Ovo Uputstvo stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-02-2-1438/16
10. augusta 2016. godine

Direktor
Dr. Miro Džakula, s. r.

Bosna i Hercegovina
Uprava za indirektno-neizravno oporezivanje

Босна и Херцеговина
Управа за индиректно опорезивање

Organizaciona jedinica _____

Broj: _____

Datum: _____

(Naziv org. jedinice kojoj se obavještenje dostavlja)

O B A V J E Š T E N J E
o počinjenom prekršaju

U toku vršenja poslova u okviru propisane nadležnosti utvrđeno je da je lice _____

(ime i prezime, prebivalište/naziv i sjedište pravnog lica)

počinilo prekršaj iz člana _____ Zakona _____, na način što je: _____

(navesti vrijeme i mjesto, način i radnju izvršenja i druge činjenice koje su od uticaja na biće prekršaja).

Kako smatramo da su radnje počinjenog prekršaja sadržane u biću krivičnog djela iz člana _____ Krivičnog zakona BiH, to vam u prilogu ovog akta dostavljamo raspoloživu dokumentaciju radi preduzimanja potrebnih radnji iz vaše nadležnosti.

Prilog (pobrojati i opisati dokaze):

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

(navesti sve podatke neophodne za pravilnu identifikaciju svakog dokaza-npr. vrsta, broj i datum dokumenta i sl).

Akt sačinio: _____
(Ime i prezime)

Šef grupe

(Ime i prezime)

Šef odsjeka

(Ime i prezime)

Temeljem članka 15. Zakona o Upravi za neizravno oporezivanje ("Službeni glasnik BiH", broj 89/05) i članka 61. stavak 2. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02 i 102/09), ravnatelj Uprave za neizravno oporezivanje donosi

UPUTU

ZA POSTUPANJE U KAZNENIM I PREKRŠAJNIM PREDMETIMA U SITUACIJAMA KADA POSTOJI MOGUĆNOST POVREDE NAČELA NE BIS IN IDEM

GLAVA I. Osnovne odredbe

Članak 1.

(Predmet)

Ovom Uputom se bliže uređuje postupanje i suradnja organizacijskih jedinica Uprave za neizravno oporezivanje kod pokretanja prekršajnog i kaznenog postupka u situacijama kada postoji mogućnost povrede načela *ne bis in idem*.

Članak 2.

(Organizacijske jedinice nadležne za postupanje)

Po Uputi za postupanje u kaznenim i prekršajnim predmetima u situaciji kada postoji mogućnost povrede načela *ne bis in idem* dužne su da postupaju organizacijske jedinice Sektora za poslovne usluge, Sektora za carine, Sektora za poreze i Sektora za provođenje propisa u Upravi za neizravno oporezivanje.

GLAVA II. Način postupanja

Članak 3.

(Obavješćavanje nadležnog Odsjeka)

- (1) Ovlaštena službena osoba organizacijske jedinice nadležne za pokretanje prekršajnog postupka, dužna je po saznanju i ocjeni da jedan događaj istovremeno ima obilježja kaznenog djela i prekršaja, a prije pokretanja prekršajnog postupka, pisano obavijestiti odsjek za provođenje propisa nadležnog regionalnog centra. Pisano obavješćenje se dostavlja u roku od 10 dana od dana otkrivanja prekršaja.
- (2) Ovlaštena službena osoba neće pokretati prekršajni postupak dok joj odsjek za provođenje propisa nadležnog regionalnog centra ne dostavi odluku tužitelja.

Članak 4.

(Sadržaj obavješćenja)

- (1) Obavješćenje sadržava: naziv organizacijske jedinice, mjesto, broj i datum obavješćenja, podatke o počinitelju prekršaja, podatke o počinjenom prekršaju (vrijeme, mjesto, radnje koje čine bitne elemente prekršaja i ostale podatke koji su od značaja za počinjeni prekršaj), podatke o dokazima i drugoj dokumentaciji koji se prilažu uz obavijest. Obavješćenje potpisuje osoba koja ga je sačinila, šef grupe i šef odsjeka.
- (2) Obrazac obavješćenja predstavlja prilog i sastavni je dio ove Upute.

Članak 5.

(Obavješćavanje tužitelja)

Ovlaštena službena osoba odsjeka za provođenje propisa nadležnog regionalnog centra dužna je po prijemu obavješćenja iz članka 3. ove Upute, saznanju i ocjeni da jedan događaj istovremeno ima obilježja kaznenog djela i prekršaja odmah obavijestiti nadležnog tužitelja u cilju donošenja naredbe o provođenju istrage ili naredbe o neprovođenju istrage.

Članak 6.

(Obavješćenje o nepokretanju prekršajnog postupka do odluke tužitelja)

Pored obavješćenja iz članka 5. ove Upute ovlaštena službena osoba odsjeka za provođenje propisa nadležnog regionalnog centra, dužna je obavijestiti tužitelja da su ispunjeni

uvjeti za pokretanje prekršajnog postupka, kao i da se prekršajni postupak neće pokretati do donošenja odluke tužitelja uzimajući u obzir rokove zastarjelosti za pokretanje i vođenje prekršajnog postupka u konkretnom slučaju.

Članak 7.

(Dostava naredbe tužitelja ovlaštenoj službenoj osobi koja je otkrila prekršaj)

- (1) Po dobivanju naredbe tužitelja o neprovođenju istrage ili naredbe o obustavljanju istrage, ovlaštena službena osoba odsjeka za provođenje propisa nadležnog regionalnog centra dužna je naredbu odmah dostaviti ovlaštenoj službenoj osobi koja je otkrila prekršaj. Ovlaštena službena osoba će pokrenuti prekršajni postupak putem izdavanja prekršajnog naloga ili podnošenja zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.
- (2) Po dobivanju naredbe tužitelja o provođenju istrage, ovlaštena službena osoba odsjeka za provođenje propisa nadležnog regionalnog centra dužna je istu dostaviti na znanje ovlaštenoj službenoj osobi koja je otkrila prekršaj.

Članak 8.

(Postupanje kad se tijekom prekršajnog postupka otkrije da događaj ima obilježja kaznenog djela)

U slučaju kada se nakon podnošenja zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka ili nakon izdavanja prekršajnog naloga i zatraženog sudskog odlučivanja, utvrdi da isti događaj ima obilježja i kaznenog djela, ovlaštena službena osoba će prije okončanja prekršajnog postupka preduzeti mjere iz članka 3. ove Upute, te će o tome obavijestiti nadležni sud koji vodi prekršajni postupak u cilju odgađanja radnji u konkretnom prekršajnom postupku do donošenja odluke tužitelja.

Članak 9.

(Preduzimanje radnji dokazivanja)

U slučaju da se radi o događaju koji istovremeno ima obilježja prekršaja i kaznenog djela ovlaštena službena osoba odsjeka za provođenje propisa nadležnog regionalnog centra preduzet će, sukladno odredbama kaznenog procesnog zakona, radnje dokazivanja pod nadzorom tužitelja, a kada postoji opasnost od odgađanja navedena ovlaštena službena osoba će samostalno preduzeti radnje dokazivanja uz naknadno obavješćavanje tužitelja.

GLAVA III. Prijelazne i završne odredbe

Članak 10.

(Pokretanje prekršajnog postupka ako događaj nema elemente kaznenog djela)

Ako je počinjen prekršaj koji nema zakonsko obilježja kaznenog djela, prekršajni postupak se pokreće na način propisan vazećim prekršajnim zakonom Bosne i Hercegovine.

Članak 11.

(Prestanak važenja ranijih propisa)

Danom početka primjene ove Upute prestaje da važi Objašnjenje ravnatelja o postupanju organizacijskih jedinica UNO kada se otkrije počinjeni prekršaj koji ima zakonsko obilježje kaznenog djela broj: 01 18-50-59/15 od 20.01.2015. godine.

Članak 12.

(Stupanje na snagu)

Ova Uputa stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-02-2-1438/16

10. kolovoza 2016. godine

Ravnatelj

Dr. Miro Džakula, v. r.

Bosna i Hercegovina
Uprava za indirektno-neizravno oporezivanje

Босна и Херцеговина
Управа за индиректно опорезивање

Organizacijska jedinica _____
Broj: _____
Datum: _____

(Naziv org. jedinice kojoj se obavještenje dostavlja)

O B A V J E Š T E N J E
o počinjenom prekršaju

Tijekom vršenja poslova u okviru propisane nadležnosti utvrđeno je da je
osoba _____

(ime i prezime, prebivalište/naziv i sjedište pravne osobe)

počinila prekršaj iz članka _____ Zakona _____, na način što
je: _____

(navesti vrijeme i mjesto, način i radnju izvršenja i druge činjenice koje su od utjecaja na
biće prekršaja).

Kako smatramo da su radnje počinjenog prekršaja sadržane u biću kaznenog djela iz članka _____ Kaznenog zakona BiH, to vam u prilogu ovog akta dostavljamo raspoloživu dokumentaciju radi poduzimanja potrebnih radnji iz vaše nadležnosti.

Prilog (pobrojati i opisati dokaze):

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

(navesti sve podatke neophodne za pravilnu identifikaciju svakog dokaza-npr. vrsta, broj i datum dokumenta i sl).

Akt sačinio: _____
(Ime i prezime)

Šef grupe

(Ime i prezime)

Šef odsjeka

(Ime i prezime)

На основу члана 15. Закона о Управи за индиректно опорезивање ("Службени гласник БиХ", број 89/05) и члана 61. став 2. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", број 32/02 и 102/09), директор Управе за индиректно опорезивање доноси

УПУТСТВО

ЗА ПОСТУПАЊЕ У КРИВИЧНИМ И ПРЕКРШАЈНИМ ПРЕДМЕТИМА У СИТУАЦИЈАМА КАДА ПОСТОЈИ МОГУЋНОСТ ПОВРЕДЕ НАЧЕЛА *NE BIS IN IDEM*

ГЛАВА I. Основне одредбе

Члан 1.

(Предмет)

Овим Упутством се ближе уређује поступање и сурадња организационих јединица Управе за индиректно опорезивање код покретања прекршајног и кривичног поступка у ситуацијама када постоји могућност повреде начела *ne bis in idem*.

Члан 2.

(Организационе јединице надлежне за поступање)

По Упутству за поступање у кривичним и прекршајним предметима у ситуацији када постоји могућност повреде начела *ne bis in idem* дужне су да поступају организационе јединице Сектора за пословне услуге, Сектора за царине, Сектора за порезе и Сектора за провођење прописа у Управи за индиректно опорезивање.

ГЛАВА II. Начин поступања

Члан 3.

(Обавјештавање надлежног Одсјека)

- (1) Овлашћено службено лице организационе јединице надлежне за покретање прекршајног поступка, дужно је по сазнању и оцјени да један догађај истовремено има обилежја кривичног дјела и прекршаја, а прије покретања прекршајног поступка, писмено обавијестити одсјек за провођење прописа надлежног регионалног центра. Писмено обавјештење се доставља у року од 10 дана од дана откривања прекршаја.
- (2) Овлашћено службено лице неће покретати прекршајни поступак док му одсјек за провођење прописа надлежног регионалног центра не достави одлуку тужиоца.

Члан 4.

(Садржај обавјештења)

- (1) Обавјештење садржава: назив организационе јединице, мјесто, број и датум обавјештења, податке о починиоцу прекршаја, податке о почињеном прекршају (вријеме, мјесто, радње које чине битне елементе прекршаја и остале податке који су од значаја за почињени прекршај), податке о доказима и другој документацији који се прилажу уз обавијест. Обавјештење потписује лице које га је сачинило, шеф групе и шеф одсјека.
- (2) Образац обавјештења представља прилог и саставни је дио овог Упутства.

Члан 5.

(Обавјештавање тужиоца)

Овлашћено службено лице одсјека за провођење прописа надлежног регионалног центра дужно је по пријему обавјештења из члана 3. овог Упутства, сазнању и оцјени да један догађај истовремено има обилежја кривичног дјела и прекршаја одмах обавијестити надлежног тужиоца у циљу доношења наредбе о спровођењу истраге или наредбе о неспровођењу истраге.

Члан 6.

(Обавјештење о непокретању прекршајног поступка до одлуке тужиоца)

Поред обавјештења из члана 5. овог Упутства овлашћено службено лице одсјека за провођење прописа надлежног регионалног центра, дужно је обавијестити тужиоца да су испуњени услови за покретање прекршајног поступка, као и да се прекршајни поступак неће покретати до доношења одлуке тужиоца узимајући у обзир рокове застарјелости за покретање и вођење прекршајног поступка у конкретном случају.

Члан 7.

(Доставља наредбе тужиоца овлашћеном службеном лицу које је открило прекршај)

- (1) По добијању наредбе тужиоца о неспровођењу истраге или наредбе о обустављању истраге, овлашћено службено лице одсјека за провођење прописа надлежног регионалног центра дужно је наредбу одмах доставити овлашћеном службеном лицу које је открило прекршај. Овлашћено службено лице ће покренути прекршајни поступак путем издавања прекршајног налога или подношења захтјева за покретање прекршајног поступка.
- (2) По добијању наредбе тужиоца о спровођењу истраге, овлашћено службено лице одсјека за провођење прописа надлежног регионалног центра дужно је исту доставити на знање овлашћеном службеном лицу које је открило прекршај.

Члан 8.

(Поступање кад се у току прекршајног поступка открије да догађај има обилежја кривичног дјела)

У случају када се након подношења захтјева за покретање прекршајног поступка или након издавања прекршајног налога и затраженог судског одлучивања, утврди да исти догађај има обилежја и кривичног дјела, овлашћено службено лице ће прије окончања прекршајног поступка предузети мјере из члана 3. овог Упутства, те ће о томе обавијестити надлежни суд који води прекршајни поступак у циљу одгађања радњи у конкретном прекршајном поступку до доношења одлуке тужиоца.

Члан 9.

(Предузимање радњи доказивања)

У случају да се ради о догађају који истовремено има обилежја прекршаја и кривичног дјела овлашћено службено лице одсјека за провођење прописа надлежног регионалног центра предузет ће, у складу са одредбама кривично-процесних закона, радње доказивања под надзором тужиоца, а када постоји опасност од одлагања наведено овлашћено службено лице ће самостално предузети радње доказивања уз накнадно обавјештавање тужиоца.

ГЛАВА III. Прелазне и завршне одредбе

Члан 10.

(Покретање прекршајног поступка ако догађај нема елементе кривичног дјела)

Ако је почињен прекршај који нема законско обилежја кривичног дјела, прекршајни поступак се покреће на начин прописан вазећим прекршајним законом Босне и Херцеговине.

Члан 11.

(Престанак важења ранијих прописа)

Даном почетка примјене овог Упутства престаје да важи Објашњење директора о поступању организационих јединица УИО када се открије почињени прекршај који има законско обиљежје кривичног дјела број: 01 18- 50-59/15 од 20.01.2015. године.

Члан 12.

(Ступање на снагу)

Ово Упутство ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 01-02-2-1438/16
10. августа 2016. године

Директор
Др **Миро Цакула**, с. р.

Bosna i Hercegovina
Uprava za indirektno-neizravno oporezivanje

Босна и Херцеговина
Управа за индиректно опорезивање

Организациона јединица _____
Број: _____
Датум: _____

(Назив орг. јединице којој се обавјештење доставља)

О Б А В Ј Е Ш Т Е Њ Е

о почињеном прекршају

У току вршења послова у оквиру прописане надлежности утврђено је да је лице _____

(име и презиме, пребивалиште/назив и сједиште правног лица)

починило прекршај из члана _____ Закона _____, на начин што је: _____

(навести вријеме и мјесто, начин и радњу извршења и друге чињенице које су од утицаја на биће прекршаја).

Како сматрамо да су радње почињеног прекршаја садржане у бићу кривичног дјела из члана _____ Кривичног закона БиХ, то вам у прилогу овог акта достављамо расположиву документацију ради предузимања потребних радњи из ваше надлежности.

Прилог (побројати и описати доказе):

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

(навести све податке неопходне за правилну идентификацију сваког доказа-нпр. врста, број и датум документа и сл).

Акт сачинио: _____
(Име и презиме)

Шеф групе

(Име и презиме)

Шеф одсјека

(Име и презиме)

AGENCIJA ZA LIJEKOVE I MEDICINSKA SREDSTVA BOSNE I HERCEGOVINE

960

Na osnovu člana 122. a u skladu sa članom 77. Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik BiH", broj 58/08), Agencija za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine objavljuje

SPISAK

MEDICINSKIH SREDSTAVA KOJA SE UKIDAJU ILI PONIŠTAVAJU IZ REGISTRA MEDICINSKIH SREDSTAVA

U periodu od 1. marta 2016. do 31. marta 2016. godine iz Registra medicinskih sredstava BiH trajno su ukinute Potvrde o upisu za sljedeća medicinska sredstva:

Red. br.	Naziv medicinskog sredstva (generičko ime)	Klasa	Broj potvrde	Datum potvrde	Proizvođač	Nosilac dozvole
1.	STERILE LANCET FOR SINGLE USE (10440) sterilne lancete	Klasa IIa	06-07.27-2318-3/12	15.03.2013.	SHANDONG LIANFA MEDICAL PLASTIC PRODUCTS Co. Ltd. No.1, Shuangshan Sanjian Road, Zhangqiu, Jinan City, Shandong Province, 250200, Kina	MEDIMPEX d.o.o. Igmanska br. 38 Vogošća Sarajevo
2.	MUREX HIV Ag/Ab COMBINATION kombinacijski test detekcije antigen i antitijela HIV-a metodom ELISA <i>Napomena: Svi kataloški brojevi medicinskog sredstva su navedeni u dodatku potvrde i čine njen sastavni dio.</i>	Lista A	06-07.4-1-4634-1/15	02.09.2015.	DIASORIN S.p.A. UK BRANCH, Central Road, Datford, DA1 5LR, Velika Britanija	BIOMEDICA d.o.o. Dr. Silve Rizvanbegović b.b. Ilidža Sarajevo

Broj 10-02.3-4116/16
16. augusta 2016. godine
Banja Luka

v. d. direktora
Dr. Aleksandar Zolak, s. r.
60-1/2016

Na temelju članka 122. a sukladno članku 77. Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik BiH", broj 58/08), Agencija za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine objavljuje

POPIS

MEDICINSKIH SREDSTAVA KOJA SE UKIDAJU ILI PONIŠTAVAJU IZ REGISTRA MEDICINSKIH SREDSTAVA

U razdoblju od 1. ožujka 2016. do 31. ožujka 2016. godine iz Registra medicinskih sredstava BiH trajno su ukinute Potvrde o upisu za sljedeća medicinska sredstva:

Red. br.	Naziv medicinskog sredstva (generičko ime)	Klasa	Broj potvrde	Datum potvrde	Proizvođač	Nositelj dozvole
1.	STERILE LANCET FOR SINGLE USE (10440) sterilne lancete	Klasa IIa	06-07.27-2318-3/12	15.03.2013.	SHANDONG LIANFA MEDICAL PLASTIC PRODUCTS Co. Ltd. No.1, Shuangshan Sanjian Road, Zhangqiu, Jinan City, Shandong Province, 250200, Kina	MEDIMPEX d.o.o. Igmanska br. 38 Vogošća Sarajevo
2.	MUREX HIV Ag/Ab COMBINATION kombinacijski test detekcije antigen i antitijela HIV-a metodom ELISA <i>Napomena: Svi kataloški brojevi medicinskog sredstva su navedeni u dodatku potvrde i čine njen sastavni dio.</i>	Lista A	06-07.4-1-4634-1/15	02.09.2015.	DIASORIN S.p.A. UK BRANCH, Central Road, Datford, DA1 5LR, Velika Britanija	BIOMEDICA d.o.o. Dr. Silve Rizvanbegović b.b. Ilidža Sarajevo

Broj 10-02.3-4116/16
16. kolovoza 2016. godine
Banja Luka

v. d. ravnatelja
Dr. Aleksandar Zolak, v. r.
60-1/2016

На основу члана 122. а у складу са чланом 77. Закона о лијековима и медицинским средствима ("Службени гласник БиХ", број 58/08), Агенција за лијекове и медицинска средства Босне и Херцеговине објављује

СПИСАК МЕДИЦИНСКИХ СРЕДСТАВА КОЈА СЕ УКИДАЈУ ИЛИ ПОНИШТАВАЈУ ИЗ РЕГИСТРА МЕДИЦИНСКИХ СРЕДСТАВА

У периоду од 1. марта 2016. до 31. марта 2016. године из Регистра медицинских средстава БиХ трајно су укинуте Потврде о упису за следећа медицинска средства:

Ред. бр.	Назив медицинског средства (генеричко име)	Класа	Број потврде	Датум потврде	Произвођач	Носилац дозволе
1.	STERILE LANCET FOR SINGLE USE (10440) sterilne lancete	Klasa IIa	06-07.27-2318-3/12	15.03.2013.	SHANDONG LIANFA MEDICAL PLASTIC PRODUCTS Co. Ltd. No.1, Shuangshan Sanjian Road, Zhangqiu, Jinan City, Shandong Province, 250200, Kina	MEDIMPEX d.o.o. Igmanska br. 38 Vogošća Sarajevo
2.	MUREX HIV Ag/Ab COMBINATION kombinacijski test detekcije antigen i antitijela HIV-a metodom ELISA <i>Napomena: Svi kataloški brojevi medicinskog sredstva su navedeni u dodatku potvrde i čine njen sastavni dio.</i>	Lista A	06-07.4-1-4634-1/15	02.09.2015.	DIASORIN S.p.A. UK BRANCH, Central Road, Datford, DA1 5LR, Velika Britanija	BIOMEDICA d.o.o. Dr. Silve Rizvanbegović b.b. Ilidža Sarajevo

Број 10-02.3-4116/16
16. августа 2016. године
Бања Лука

в.д. директора
Др Александар Золак, с. р.
60-1/2016

DRŽAVNA REGULATORNA KOMISIJA ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU - DERK

961

На основу члана 4.10. Закона о пријеносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 7/02, 13/03, 76/09 и 1/11), на сједници Државне регулаторне комисије за електричну енергију, одржаној 21. јула 2016. године, доноси се

ODLUKA O USVAJANJU FINANSIJSKOG PLANA ZA 2017. GODINU

I

Овом одлуком усваја се Финансијски план Државне регулаторне комисије за електричну енергију за 2017. годину.

Финансијски план Државне регулаторне комисије за електричну енергију за 2017. годину дат је у прилогу ове одлуке и чини њен саставни дио.

II

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и бит ће објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Број 06-16-1-201-2/16
21. јула 2016. године
Тузла

Предсједavajuћи Комисије
Suad Zeljković, s. r.

FINANSIJSKI PLAN DRŽAVNE REGULATORNE KOMISIJE ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU ZA 2017. GODINU

Primarni izvori finansiranja Državne regulatorne komisije za električnu energiju (DERK) utvrđeni su članom 4.10. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11), kao prihodi od regulatornih naknada koje DERK ostvaruje od vlasnika licenci za prijenos električne energije, operatora prijenosnog sistema, međunarodnu trgovinu električnom energijom, kao i proizvodnju, distribuciju i snabdijevanje kupaca električne energije u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine.

Prihodima utvrđenim Finansijskim planom DERK-a finansirat će se većina detaljno planiranih rashoda neophodnih za realizaciju osnovnih pravaca aktivnosti DERK-a u 2017. godini. Višak prihoda nad rashodima prethodnog perioda koristit će se za djelimično finansiranje rashoda i za taj iznos će se umanjiti regulatorna naknada.

Plan rashoda DERK-a za 2017. godinu je utvrđen na osnovu procijenjenih troškova planiranih po inkrementalnoj metodologiji budžetiranja, odnosno prema stvarnim troškovima iz prethodnih godina koji su bili predmet revizije od strane nezavisnih revizora.

Finansijski plan Državne regulatorne komisije za električnu energiju za 2017. godinu sastoji se od:

R. br.	Naziv	Financijski plan 2016. godine	Povećanje/ smanjenje (5 - 3)	Financijski plan 2017. godine	Index %
1	2	3	4	5	5/3
I	PRIHODI	1.998.000	5.000	2.003.000	100
II	RASHODI	2.098.000	55.000	2.153.000	103
III	UKUPNO (I-II)	(100.000)		(150.000)	150
IV	VIŠAK PRIHODA PRETH. PERIODA	100.000		150.000	150
V	SVE UKUPNO (III+IV)	0		0	0

Planovi prihoda i rashoda utvrđuju se kako slijedi:

1. Plan prihoda

R. br.	Naziv prihoda	Financijski plan 2016. godine	Povećanje/ smanjenje (5 - 3)	Financijski plan 2017. godine	Index %
1	2	3	4	5	5/3
I	PRIHODI OD VLASTITE AKTIVN. (1+2)	1.993.000	5.000	1.998.000	100
1	Prihodi od regulatorne naknade	1.983.000	3.000	1.986.000	100
2	Prihodi od naknada za podnošenje zahtjeva	10.000	2.000	12.000	120
II	OSTALI PRIHODI (3+4+5)	5.000	0	5.000	100
3	Prihodi od kamata	1.000	0	1.000	100
4	Prihodi od prodaje stalnih sredstava	0	4.000	4.000	0
5	Prihodi od ECS	4.000	-4.000	0	0
III	UKUPNO (I+II)	1.998.000	5.000	2.003.000	100
IV	VIŠAK PRIHODA PRETH. PERIODA	100.000	50.000	150.000	150
V	SVE UKUPNO (III+IV)	2.098.000	55.000	2.153.000	103

2. Plan rashoda

R. br.	Naziv rashoda	Financijski plan 2016. godine	Povećanje/ smanjenje (5 - 3)	Financijski plan 2017. godine	Index %
1	2	3	4	5	5/3
I	Materijal i energija	69.000	-2.000	67.000	97
II	Usluge	392.000	-24.000	368.000	94
III	Plaće i naknade zaposlenih	1.427.000	60.000	1.487.000	104
IV	Amortizacija	59.000	-1.000	58.000	98
V	Kamate i premije osiguranja	12.000	1.000	13.000	108
VI	Putni troškovi	102.000	23.000	125.000	123
VII	Porezi i dopr. koji ne zavise od rezultata	1.000	0	1.000	100
VIII	Ostali rashodi	36.000	-2.000	34.000	94
	UKUPNO (I+...+VIII)	2.098.000	55.000	2.153.000	103

Na temelju članka 4.10. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11), na sjednici Državne regulatorne komisije za električnu energiju, održanoj 21. srpnja 2016. godine, donosi se

ODLUKA O USVAJANJU FINACIJSKOG PLANA ZA 2017. GODINU

I

Ovom odlukom usvaja se Finacijski plan Državne regulatorne komisije za električnu energiju za 2017. godinu.

Finacijski plan Državne regulatorne komisije za električnu energiju za 2017. godinu dan je u prilogu ove odluke i čini njen sastavni dio.

II

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u "Službenom glasniku BiH".

Broj 06-16-1-201-2/16

21. srpnja 2016. godine

Tuzla

Predsjedatelj Komisije

Suad Zeljković, v. r.

FINACIJSKI PLAN DRŽAVNE REGULATORNE KOMISIJE ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU ZA 2017. GODINU

Primarni izvori financiranja Državne regulatorne komisije za električnu energiju (DERK) utvrđeni su člankom 4.10. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11), kao prihodi od regulatornih naknada koje DERK ostvaruje od vlasnika licenci za prijenos električne energije, operatora prijenosnog sustava, međunarodnu trgovinu električnom energijom, kao i proizvodnju, distribuciju i opskrbu kupaca električne energije u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine.

Prihodima utvrđenim Finacijskim planom DERK-a financirat će se većina detaljno planiranih rashoda neophodnih za realizaciju temeljnih pravaca aktivnosti DERK-a u 2017. godini. Višak prihoda nad rashodima prethodnog razdoblja koristit će se za djelomično financiranje rashoda i za taj iznos umanjit će se regulatorna naknada.

Plan rashoda DERK-a za 2017. godinu utvrđen je na temelju procijenjenih troškova planiranih po inkrementalnoj metodologiji budžetiranja, odnosno prema stvarnim troškovima iz prethodnih godina koji su bili predmet revizije od strane neovisnih revizora.

Finacijski plan Državne regulatorne komisije za električnu energiju za 2017. godinu sastoji se od:

R. br.	Naziv	Financijski plan 2016. godine	Povećanje/ smanjenje (5 - 3)	Financijski plan 2017. godine	Index %
1	2	3	4	5	5/3
I	PRIHODI	1.998.000	5.000	2.003.000	100
II	RASHODI	2.098.000	55.000	2.153.000	103
III	UKUPNO (I-II)	(100.000)		(150.000)	150
IV	VIŠAK PRIHODA PRETH. PERIODA	100.000		150.000	150
V	SVE UKUPNO (III+IV)	0		0	0

Planovi prihoda i rashoda utvrđuju se kako slijedi:

1. Plan prihoda

R. br.	Naziv prihoda	Financijski plan 2016. godine	Povećanje/ smanjenje (5 - 3)	Financijski plan 2017. godine	Index %
1	2	3	4	5	5/3
I	PRIHODI OD VLASTITE AKTIVN. (1+2)	1.993.000	5.000	1.998.000	100
1	Prihodi od regulatorne naknade	1.983.000	3.000	1.986.000	100
2	Prihodi od naknada za podnošenje zahtjeva	10.000	2.000	12.000	120
II	OSTALI PRIHODI (3+4+5)	5.000	0	5.000	100
3	Prihodi od kamata	1.000	0	1.000	100
4	Prihodi od prodaje stalnih sredstava	0	4.000	4.000	0
5	Prihodi od ECS	4.000	-4.000	0	0
III	UKUPNO (I+II)	1.998.000	5.000	2.003.000	100
IV	VIŠAK PRIHODA PRETH. RAZDOBLJA	100.000	50.000	150.000	150
V	SVE UKUPNO (III+IV)	2.098.000	55.000	2.153.000	103

2. Plan rashoda

R. br.	Naziv rashoda	Financijski plan 2016. godine	Povećanje/ smanjenje (5 - 3)	Financijski plan 2017. godine	Index %
1	2	3	4	5	5/3
I	Materijal i energija	69.000	-2.000	67.000	97
II	Usluge	392.000	-24.000	368.000	94
III	Plaće i naknade uposlenih	1.427.000	60.000	1.487.000	104
IV	Amortizacija	59.000	-1.000	58.000	98
V	Kamate i premije osiguranja	12.000	1.000	13.000	108
VI	Putni troškovi	102.000	23.000	125.000	123
VII	Porezi i dopr. koji ne ovise od rezultata	1.000	0	1.000	100
VIII	Ostali rashodi	36.000	-2.000	34.000	94
	UKUPNO (I+...+VIII)	2.098.000	55.000	2.153.000	103

На основу члана 4.10. Закона о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 7/02, 13/03, 76/09 и 1/11), на сједници Државне регулаторне комисије за електричну енергију, одржаној 21. јула 2016. године, доноси се

ОДЛУКА О УСВАЈАЊУ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ЗА 2017. ГОДИНУ

I

Овом одлуком се усваја Финансијски план Државне регулаторне комисије за електричну енергију за 2017. годину.

Финансијски план Државне регулаторне комисије за електричну енергију за 2017. годину је дат у прилогу ове одлуке и чини њен саставни дио.

II

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и биће објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Број 06-16-1-201-2/16

21. јула 2016. године

Тузла

Предсједавајући Комисије

Суад Зељковић, с. р.

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ДРЖАВНЕ РЕГУЛАТОРНЕ КОМИСИЈЕ ЗА ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ ЗА 2017. ГОДИНУ

Примарни извори финансирања Државне регулаторне комисије за електричну енергију (ДЕРК) су утврђени чланом 4.10. Закона о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 7/02, 13/03, 76/09 и 1/11), као приходи од регулаторних накнада које ДЕРК остварује од власника лиценци за пренос електричне енергије, оператора преносног система, међународну трговину електричном енергијом, као и производњу, дистрибуцију и снабдијевање купаца електричне енергије у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине.

Приходима утврђеним Финансијским планом ДЕРК-а ће се финансирати већина детаљно планираних расхода неопходних за реализацију основних праваца активности ДЕРК-а у 2017. години. Вишак прихода над расходима претходног периода ће се користити за дјелимично финансирање расхода и за тај износ ће се умањити регулаторна накнада.

План расхода ДЕРК-а за 2017. годину је утврђен на основу процијењених трошкова планираних по инкременталној методологији буџетирања, односно према стварним трошковима из претходних година који су били предмет ревизије од стране независних ревизора.

Финансијски план Државне регулаторне комисије за електричну енергију за 2017. годину се састоји од:

Р. бр.	Назив	Финансијски план 2016. године	Повећање/ смањење (5 - 3)	Финансијски план 2017. године	Index %
1	2	3	4	5	5/3
I	ПРИХОДИ	1.998.000	5.000	2.003.000	100
II	РАСХОДИ	2.098.000	55.000	2.153.000	103
III	УКУПНО (I-II)	(100.000)		(150.000)	150
IV	ВИШАК ПРИХОДА ПРЕТХ. ПЕРИОДА	100.000		150.000	150
V	СВЕ УКУПНО (III+IV)	0		0	0

Планови прихода и расхода се утврђују како слиједи:

1. План прихода

Р. бр.	Назив прихода	Финансијски план 2016. године	Повећање/ смањење (5 - 3)	Финансијски план 2017. године	Index %
1	2	3	4	5	5/3
I	ПРИХОДИ ОД СОПСТВЕНЕ АКТИВН. (1+2)	1.993.000	5.000	1.998.000	100
1	Приходи од регулаторне накнаде	1.983.000	3.000	1.986.000	100
2	Приходи од накнада за подношење захтјева	10.000	2.000	12.000	120
II	ОСТАЛИ ПРИХОДИ (3+4+5)	5.000	0	5.000	100
3	Приходи од камата	1.000	0	1.000	100
4	Приходи од продаје сталних средстава	0	4.000	4.000	0
5	Приходи од ECS	4.000	-4.000	0	0
III	УКУПНО (I+II)	1.998.000	5.000	2.003.000	100
IV	ВИШАК ПРИХОДА ПРЕТХ. ПЕРИОДА	100.000	50.000	150.000	150
V	СВЕ УКУПНО (III+IV)	2.098.000	55.000	2.153.000	103

2. План расхода

Р. бр.	Назив расхода	Финансијски план 2016. године	Повећање/ смањење (5 - 3)	Финансијски план 2017. године	Index %
1	2	3	4	5	5/3
I	Материјал и енергија	69.000	-2.000	67.000	97
II	Услуге	392.000	-24.000	368.000	94
III	Плате и накнаде запослених	1.427.000	60.000	1.487.000	104
IV	Амортизација	59.000	-1.000	58.000	98
V	Камате и премије осигурања	12.000	1.000	13.000	108
VI	Путни трошкови	102.000	23.000	125.000	123
VII	Порези и допр. који не зависе од резултата	1.000	0	1.000	100
VIII	Остали расходи	36.000	-2.000	34.000	94
	УКУПНО (I+...+VIII)	2.098.000	55.000	2.153.000	103

VISOKO SUDSKO I TUŽILAČKO VIJEĆE BOSNE I HERCEGOVINE

962

Na osnovu člana 17. tačke 22., 25. i 26. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 7. 7. 2016. godine, donijelo je

PRAVILNIK O ORIJENTACIONIM MJERILIMA ZA RAD TUŽILACA U TUŽILAŠTVIMA U BOSNI I HERCEGOVINI

PRVI DIO – OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet Pravilnika)

Pravilnikom o orijentacionim mjerilima za rad tužilaca u tužilaštvima u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: "Pravilnik") propisuju se orijentaciona mjerila za praćenje i mjerenje rada i radnih rezultata tužilaca, šefova odjeljenja/odsjeka, zamjenika glavnih tužilaca i glavnih tužilaca u kantonalnim/okružnim tužilaštvima, Tužilaštvu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, Republičkom tužilaštvu Republike Srpske, Federalnom tužilaštvu Federacije Bosne i Hercegovine i Tužilaštvu Bosne i Hercegovine, kao i druga pitanja od značaja za praćenje i mjerenje rada tužilaštava u Bosni i Hercegovini.

Član 2.

(Osnovna načela)

Ova mjerila su određena načelima rada tužilaštava u Bosni i Hercegovini, vrstama i načinom završetka tužilačkih predmeta, pri čemu se polazi od zakonitog, pravilnog i blagovremenog rješavanja predmeta u toku jedne kalendarske godine.

Član 3.

(Svrha primjene Pravilnika)

- (1) Primjenom ovog pravilnika osigurava se jednaka primjena pravila u praćenju i vrednovanju rada i rezultata rada za sve tužioce, šefove odjeljenja/odsjeka, zamjenike glavnih tužilaca i glavnih tužilaca, na istim nivoima tužilaštava na području Bosne i Hercegovine, te se omogućava jedinstveno praćenje njihovog kvantitativnog rada prema jednakim kriterijima.
- (2) Primjenom ovog pravilnika nastoji se osigurati efikasniji rad tužilaca i tužilaštava u Bosni i Hercegovini.
- (3) Uspostavljanje pravila o načinu ostvarivanja norme omogućit će utvrđivanje potrebnog broja tužilaca za obavljanje tužilačkog posla kao i broja pratećeg pomoćnog osoblja.

Član 4.

(Odgovornost za primjenu Pravilnika)

- (1) Za pravilnu primjenu ovog pravilnika odgovorni su glavni tužioci koji su unutar svojih tužilaštava dužni organizirati vođenje potrebnih evidencija na osnovu podataka iz Sistema za automatsko upravljanje tužilačkim predmetima (u daljnjem tekstu: "TCMS"), te na osnovu ovog pravilnika sačinjavati redovne periodične izvještaje o radu tužilaštva i tužilaca.
- (2) Uputstvo i tumačenja u vezi s primjenom Pravilnika daje Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH (u daljnjem tekstu: "VSTV").

Član 5.

(Nadzor nad primjenom Pravilnika)

Nadzor nad primjenom ovog pravilnika i obavljanjem poslova tužilačke uprave u vezi s primjenom ovog pravilnika vrše glavni tužilac Tužilaštva BiH, glavni tužilac Republičkog tužilaštva RS, glavni tužilac Federalnog tužilaštva FBiH, glavni

tužilac Tužilaštva Brčko Distrikta BiH i VSTV u okviru svojih nadležnosti.

DRUGI DIO – OSNOVI ORIJENTACIONIH MJERILA

Član 6.

(Vođenje evidencija)

- (1) Glavni tužilac svakog tužilaštva dužan je osigurati vođenje svih potrebnih tačnih evidencija o redovnom i efektivnom radu tužilaca, pri čemu se efektivni rad definira kao ukupan broj riješenih predmeta u zadanom periodu, i osigurati vođenje evidencija o svim prisustvima pred sudom za svakog pojedinačnog tužioca u tom tužilaštvu.
- (2) Glavni tužioci u svim tužilaštvima dužni su donositi godišnje planove rada uzimajući u obzir propisana mjerila za rad tužilaca u svim vrstama predmeta i na mjesečnom nivou pratiti realizaciju plana.
- (3) Tužilaštva koja imaju stare predmete obavezna su donositi poseban plan rješavanja starih predmeta.
- (4) Definiciju starog predmeta donosi Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH u Uputstvu za izradu planova za rješavanje starih predmeta u tužilaštvima.
- (5) Prilikom sačinjavanja planova rada, glavni tužioci su dužni voditi računa o broju neriješenih prijava i istraga na kraju prethodnog izvještajnog perioda, te osigurati da u ukupnom broju riješenih predmeta svakog tužioca bude zastupljeno najmanje 30% starih predmeta.
- (6) Glavni federalni i republički tužioci dužni su vršiti nadzor nad realizacijom planova rada u kantonalnim/okružnim tužilaštvima i po potrebi predlagati mjere za unapređenje.

Član 7.

(Vrednovanje predmeta)

- (1) Ovim pravilnikom su utvrđeni mogući načini završetka za sve vrste predmeta.
- (2) Prilikom iskazivanja predmeta završenim, tužilac koji je završio predmet lično će i pod punom odgovornošću u TCMS sistemu odrediti tačan način završetka predmeta, nakon čega će se tom predmetu po automatiziranom sistemu dodijeliti odgovarajuća vrijednost s obzirom na njegovu vrstu. Putem TCMS sistema i manualnih evidencija pratit će se primjena i provođenje ovog pravilnika.

Član 8.

(Posebne situacije vrednovanja izuzetno složenih predmeta)

- (1) Ukoliko u toku rada na predmetu, a do iskazivanja predmeta završenim, u skladu s članom 13. ovog pravilnika, tužilac smatra da dodijeljena vrijednost u konkretnom slučaju ne odgovara njegovoj pravoj vrijednosti, može glavnom tužiocu uputiti obrazložen pismeni zahtjev za donošenje odluke o priznavanju većeg vrednovanja predmeta.
- (2) Ukoliko glavni tužilac udovolji zahtjevu, može odrediti da se takav predmet više vrednuje od drugih predmeta, ali najviše do 30% godišnje norme, u skladu s težinom konkretnog predmeta, o čemu on donosi posebnu odluku.
- (3) Glavni tužilac će prilikom ocjene težine predmeta uzeti u obzir broj krivično-pravnih radnji, težinu dokazivanja (veći broj svjedoka), broj provedenih posebnih istražnih radnji, broj radnji dokazivanja (pretresa i drugih radnji za koje je potrebno pribavljanje naredbe suda).
- (4) O predmetima koji su više vrednovani prema odluci glavnog tužioca vodi se evidencija uz obrazloženje razloga zbog kojih je predmet više vrednovan.
- (5) Svi obrazloženi zahtjevi tužilaca, zajedno s obrazloženim odgovorom glavnog tužioca, dostavljat će se VSTV-u, odnosno Komisiji za efikasnost tužilaštava, koja će dva puta godišnje razmatrati opravdanost ovih zahtjeva.

- (6) O svim predmetima koji su više vrednovani bit će upoznat kolegij tužilaštva, glavni tužilac Republičkog tužilaštva RS i glavni tužilac Federalnog tužilaštva FBiH.

Član 9.

(Vrednovanje predmeta s više prijavljenih/osumnjčenih lica)

- (1) Kod rješavanja predmeta s više od jednog prijavljenog/osumnjčenog lica, ukupno vrednovanje predmeta, bez posebne odluke glavnog tužioca, vršit će se na taj način da se za svako dodatno prijavljeno/osumnjičeno lice vrednovanje tog predmeta uvećava za 10%, najviše do 100%.
- (2) Posebne situacije vrednovanja predmeta propisane članovima 8. i 9. ne odnose se na predmete organiziranog kriminala, ratnih zločina i terorizma.

Član 10.

(Vrednovanje rada u tužilačkim timovima)

- (1) Kada tužilac postupa kao član tužilačkog tima, u krivičnom predmetu kojim nije zadužen, u normu mu se može uračunati do 50% od vrijednosti tog konkretnog predmeta, a na osnovu obrazložene odluke glavnog tužioca o doprinosu tužioca u konkretnom predmetu.
- (2) Glavni tužilac je dužan prije početka rada na predmetu donijeti pismenu odluku kojom će se formirati tužilački tim za svaki konkretan predmet.
- (3) Sve obrazložene odluke glavnih tužilaca iz stava 2. ovog člana dostavljat će se VSTV-u, odnosno Komisiji za efikasnost tužilaštava, koja će dva puta godišnje razmatrati opravdanost ovih odluka.

Član 11.

(Posebno vrednovanje predmeta s obzirom na veliki broj i dužinu trajanja pretresa)

- (1) Glavni tužilac može tužiocu, izuzetno, uvećati njegovu ostvarenu godišnju normu do 50%, kada postoji evidencija o velikom broju pretresa kojima je tužilac prisustvovao i njihovoj neuobičajenoj dužini trajanja.
- (2) Glavni tužilac će, na zahtjev tužioca koji će priložiti evidenciju o prisustvu pretresima, njihovoj dužini trajanja i broju, donijeti pismenu odluku o uvećanom vrednovanju iz stava 1. ovog člana s obrazloženjem.
- (3) Sve obrazložene odluke glavnih tužilaca iz stava 2. ovog člana dostavljat će se VSTV-u, odnosno Komisiji za efikasnost tužilaštava, koja će dva puta godišnje razmatrati opravdanost ovih odluka.

Član 12.

(Vrednovanje predmeta u kojem je podnesena žalba)

Tužiocu koji podnese žalbu na presudu u normu će se uračunati 10% vrijednosti konkretnog predmeta u kojem je podnesena žalba.

Član 13.

(Načini završetka predmeta)

- (1) Riješenim predmetom u prvostepenom postupku smatra se svaki predmet u kojem je iskazan jedan od načina završetka kako slijedi:
 - a) KT/KTPO/TKT/KTO/KTT predmet:
 - Neprovođenje istrage
 - Obustavljanje istrage
 - Podizanje optužnice
 - Završeno na drugi način
 - b) KTRZ predmet:
 - Neprovođenje istrage
 - Obustavljanje istrage
 - Podizanje optužnice
 - Završeno na drugi način – prijenos nadležnosti
 - Završeno na drugi način

- c) KTM predmet:

- Nepokretanje krivičnog postupka
- Nepokretanje pripremnog postupka
- Obustavljanje pripremnog postupka
- Izricanje vaspitne preporuke
- Izricanje vanzavodske odgojne mjere
- Izricanje zavodske mjere
- Izricanje kazne maloljetničkog zatvora
- Saglasnost za izricanje mjere policijskog upozorenja
- Završeno na drugi način

- d) KTN/КТNK/КТNO/КТNPO/КТNT predmet:

- Neprovođenje istrage
- Obustavljanje istrage
- Završeno na drugi način

- e) KТNRZ predmet:

- Neprovođenje istrage
- Obustavljanje istrage
- Završeno na drugi način – prijenos nadležnosti
- Završeno na drugi način

- f) KTA/КТARZ/КТAK/КТАO/КТАPO/КТAT predmet:

- Neprovođenje istrage
- Završeno na drugi način

- g) KTPOM/КТMPOM predmet:

- Postupljeno po molbi
- Odbijena molba
- Završeno na drugi način

- h) KTEKS predmet:

- Prosljeđivanje molbe za izručenje sudu
- Stavljanje prijedloga za određivanje pritvora
- Završeno na drugi način

- (2) U momentu donošenja jedne od navedenih odluka daje se i status završenosti predmeta u TCMS sistemu.
- (3) Prelazak predmeta u drugu vrstu, kao poseban način završetka predmeta, ne vrednuje se u smislu ovog pravilnika.

TREĆI DIO – ORIJENTACIONA MJERILA ZA RAD U SLUČAJEVIMA POSTUPANJA POSEBNIH TUŽILAŠTAVA

Član 14.

(Tužilaštvo Bosne i Hercegovine)

- (1) Mjerila za vrste predmeta specifične nadležnosti Tužilaštva Bosne i Hercegovine sadržana su u posebnoj tabeli u članu 21. ovog pravilnika.
- (2) Glavni tužilac Tužilaštva BiH odgovoran je za primjenu, nadzor i poštovanje Državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina.

Član 15.

(Republičko tužilaštvo RS i Federalno tužilaštvo FBiH)

- (1) U radu na predmetima koji spadaju u nadležnost Federalnog tužilaštva Federacije Bosne i Hercegovine i Republičkog tužilaštva Republike Srpske i KТZ predmetima iz nadležnosti Republičkog tužilaštva Republike Srpske, od tužilaca se zahtijeva rad na predmetima koji omogućava ažuran i efikasan rad ovih tužilaštava.
- (2) Mjerila za vrste predmeta specifične nadležnosti Posebnog odjeljenja Federalnog tužilaštva FBiH i Posebnog odjeljenja Republičkog tužilaštva RS sadržana su u članu 21. ovog pravilnika.

Član 16.

(Tužilaštvo Brčko Distrikta BiH)

Kada Tužilaštvo Brčko Distrikta BiH postupa u predmetima identične nadležnosti kao i kantonalna/okružna tužilaštva, primjenjivat će se mjerila predviđena za kantonalna/okružna tužilaštva, a kada postupa u predmetima identične nadležnosti kao i Federalno tužilaštvo FBiH i Republičko tužilaštvo RS, primjenjivat će se mjerila predviđena za ta tužilaštva.

ČETVRTI DIO – POSEBNA ORIJENTACIONA MJERILA ZA GLAVNE TUŽIOCE, ZAMJENIKE GLAVNIH TUŽILACA I ŠEFOVE ODJELJENJA/ODSJEDA

Član 17.

(Glavni tužilac)

- (1) Glavni tužioci kantonalnih/okružnih tužilaštava, uz posao rukovođenja tužilaštvom, dužni su mjesečno raditi neposredno na predmetima i ostvarivati:
 - a) u tužilaštvima do 7 tužilaca, 40% norme predviđene ovim pravilnikom;
 - b) u tužilaštvima od 8 do 15 tužilaca, 30% norme predviđene ovim pravilnikom;
 - c) u tužilaštvima od 16 do 25 tužilaca, 20% norme predviđene ovim pravilnikom;
 - d) u tužilaštvima s preko 25 tužilaca glavni tužioci ne trebaju rješavati predmete, osim u slučajevima kada je drugačije predviđeno posebnom odlukom ili uputstvom VSTV-a.
- (2) Glavni tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine, Federalnog tužilaštva Federacije Bosne i Hercegovine, Republičkog tužilaštva Republike Srpske, Tužilaštva Brčko Distrikta BiH, zamjenik glavnog republičkog tužioca RS – specijalni tužilac i posebni zamjenik glavnog federalnog tužioca nemaju obavezu zaduživanja predmeta i neposrednog rada po predmetima, osim u slučajevima kada je drugačije predviđeno posebnom odlukom ili uputstvom VSTV-a.
- (3) Glavni tužioci su dužni blagovremeno rješavati pritužbe u toku godine i o tome voditi odgovarajuće evidencije.

Član 18.

(Zamjenici glavnih tužilaca i šefovi odjeljenja/odsjeaka)

- (1) Zamjenici glavnih tužilaca i šefovi odjeljenja/odsjeaka, uz posao rukovođenja, dužni su raditi neposredno na predmetima i ostvarivati:
 - a) u odjeljenjima/odsjecima do 5 tužilaca, 80% norme predviđene ovim pravilnikom;
 - b) u odjeljenjima/odsjecima od 6 do 10 tužilaca, 70% norme predviđene ovim pravilnikom;

- c) u odjeljenjima/odsjecima od 11 do 20 tužilaca, 60% norme predviđene ovim pravilnikom;
 - d) u odjeljenjima/odsjecima s preko 20 tužilaca, 50% norme predviđene ovim pravilnikom.
- (2) Zamjenicima glavnih tužilaca i šefovima odjeljenja/odsjeaka propisana orijentaciona norma dodatno se umanjuje srazmjerno zadacima koje im je delegirao glavni tužilac, o čemu se vode posebne evidencije. Glavni tužilac će o dodatnom procentualnom umanjenju norme iz stava 2. ovog člana donijeti posebnu odluku, koju će dostaviti VSTV-u odnosno Stalnoj komisiji za efikasnost tužilaštava.

PETI DIO – NAČIN MJERENJA RADA PO PREDMETIMA

Član 19.

(Mjerenje radnog rezultata)

- (1) Rad tužilaca, šefova odjeljenja/odsjeaka i glavnih tužilaca koji rade na predmetima prati se i vrednuje na način predviđen ovim pravilnikom, a na osnovu evidencije o broju i vrsti završenih predmeta.
- (2) Orijentaciona tužilačka norma, u smislu ovog pravilnika, propisana je na godišnjem nivou.
- (3) Evidentiranje rada tužilaca putem ovih mjerila vrši se manuelno ili putem TCMS sistema.
- (4) Na kraju izvještajnog perioda vrši se obračun radnog rezultata na osnovu podataka iz TCMS-a i manualnih evidencija.
- (5) Godišnji rezultat rada tužioca dobije se tako da se završeni broj predmeta podijeli s normom za tu vrstu predmeta koja je propisana u članu 21. ovog pravilnika. Dobijeni rezultat se množenjem s brojem 100 iskazuje u obliku postotka.

Član 20.

(Opravdani razlozi za neispunjenje norme)

Opravdani razlozi za neispunjenje norme predviđene ovim pravilnikom su:

- a) bolovanje;
- b) plaćeno i neplaćeno odsustvo, u skladu s važećim zakonskim propisima;
- c) nedovoljan broj predmeta u radu;
- d) učešće u radu VSTV-a.

Član 21.

(Orijentaciona mjerila za praćenje rezultata rada tužilaca)

- (1) Kantonalna/okružna tužilaštva i Tužilaštvo Brčko Distrikta BiH

Vrsta predmeta	Kazneni nalog	Obustavljanje i neprovođenje istrage	Optužnica/Tužilačka odluka		Završeno na drugi način	
KT	154	154	Do 10 god.	145	Do 10 god.	1.450
			Preko 10 god.	44	Preko 10 god.	440
KTA	X	616	X			6.160
KTN	X	1.540	X			15.400
KTRZ	X	5	5			50
KTARZ / KTNRZ	X	165	X			1.650
KTPO	38	38	Do 10 god.	34	Do 10 god.	340
			Preko 10 god.	11	Preko 10 god.	110
KTAPO	X	200	X			2.000
KTNP	X	200	X			2.000
KTO	X	7	7			70
KTAO	X	165	X			1.650
KTNO		165	X			1.650
KTk	38	38	Do 10 god.	34	Do 10 god.	340
			Preko 10 god.	11 /KZ RS ¹	Preko 10 god.	110
KTAK	X	200	X			2.000
KTNK	X	200	X			2.000
KTt	X	3	3			30
KTAT	X	3	3			30
KTNT	X	3	3			30
KTPOM / KTMPOM	X	X	300			X

Vrsta predmeta	Saglasnost za izricanje mjere policijskog upozorenja	Tužilačka odluka	Završeno na drugi način
KTM	308	154	1.540

(2) Tužilaštvo BiH, Posebno odjeljenje Republičkog tužilaštva RS i Posebno odjeljenje Federalnog tužilaštva FBiH

Vrsta predmeta	Kazneni nalog	Obustavljanje i neprovođenje istrage	Optužnica/Tužilačka odluka		Završeno na drugi način	
KT	66	66	Do 10 god.	62	Do 10 god.	620
			Preko 10 god.	45	Preko 10 god.	450
KTA	X	264	X			2.640
KTN	X	660	X			6.600
KTRZ	X	4	4			40
KTARZ	X	150	X			1.500
KTNRZ	X	150	X			1.500
KTPO	35	35	Do 10 god.	31	Do 10 god.	310
			Preko 10 god.	10	Preko 10 god.	100
KTAPO	X	165	X			1.650
KTNP	X	165	X			1.650
KTO	X	6	6			60
KTAO	X	150	X			1.500
KTNO	X	150	X			1.500
KTk	35	35	Do 10 god.	31	Do 10 god.	310
			Preko 10 god.	10 / KZ RS ²	Preko 10 god.	100
KTAK	X	165	X			1.650
KTNK	X	165	X			1.650
KTt	X	3	3			9
KTAT	X	3	3			9
KTNT	X	3	3			9
KTPOM / KTMPOM	X	X	200			X
KTEKS	X	X	150			1.500

Vrsta predmeta	Saglasnost za izricanje mjere policijskog upozorenja	Tužilačka odluka	Završeno na drugi način
KTM	308	154	1.540

(3) Vrijednosti iz stavova 1. i 2. ovog člana, koje predstavljaju godišnju normu tužioca za pojedine vrste predmeta, propisane su alternativno.

¹ U kategoriju predmeta KTK – optužnica preko 10 godina za okružna tužilaštva u Republici Srpskoj spadaju i predmeti za sljedeća krivična djela iz Krivičnog zakona Republike Srpske:

- član 347. stav 4., za iznos preko 50.000 KM,
- član 348. stav 3., za iznos preko 50.000 KM, i
- član 349. stav 2., za iznos preko 50.000 KM

² U kategoriju predmeta KTK – optužnica preko 10 godina za Posebno odjeljenje Republičkog tužilaštva RS spadaju i predmeti za sljedeća krivična djela iz Krivičnog zakona Republike Srpske:

- član 347. stav 4., za iznos preko 50.000 KM,
- član 348. stav 3., za iznos preko 50.000 KM, i
- član 349. stav 2., za iznos preko 50.000 KM.

ŠESTI DIO – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Član 22.**

(Izmjene i dopune Pravilnika)

Ovaj pravilnik može mijenjati VSTV na svoju inicijativu ili na osnovu obrazloženog prijedloga Stalne komisije za efikasnost tužilaštava.

Član 23.

(Prestanak primjene propisa)

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje važiti Pravilnik o orijentacionim mjerilima za rad tužilaca u tužilaštvima u BiH br. 13-02-4063-1/2012 od 12.12.2012. godine, Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o orijentacionim mjerilima za rad tužilaca u tužilaštvima u BiH br. 13-02-11-2/2013 od 3.1.2014. godine i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o orijentacionim mjerilima br. 13-02-11-5/2014 od 24.12.2014. godine.

Član 24.

(Stupanje na snagu i primjena)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a primjenjuje se od 1. 1. 2016. godine.

Broj 13-02-2-2132-1/2016

21. jula 2016. godine

Sarajevo

Predsjednik VSTV-a

Milan Tegeltija

Na temelju članka 17. točke 22., 25. i 26. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 7. 7. 2016. godine, donijelo je:

PRAVILNIK**O ORIJENTACIJSKIM MJERILIMA ZA RAD
TUŽITELJA U TUŽITELJSTVIMA U
BOSNI I HERCEGOVINI****PRVI DIO – OPĆE ODREDBE****Članak 1.**

(Predmet Pravilnika)

Pravilnikom o orijentacijskim mjerilima za rad tužitelja u tužiteljstvima u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: "Pravilnik") propisuju se orijentacijska mjerila za praćenje i mjerenje rada i radnih rezultata tužitelja, šefova odjela/odsjeka, zamjenika glavnih tužitelja i glavnih tužitelja u županijskim/okružnim tužiteljstvima, Tužiteljstvu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, Republičkom tužiteljstvu Republike Srpske, Federalnom tužiteljstvu Federacije Bosne i Hercegovine i Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine, kao i druga pitanja od značaja za praćenje i mjerenje rada tužiteljstava u Bosni i Hercegovini.

Članak 2.

(Osnovna načela)

Ova su mjerila određena načelima rada tužiteljstava u Bosni i Hercegovini, vrstama i načinom završetka tužiteljskih predmeta, pri čemu se polazi od zakonitog, pravilnog i blagovremenog rješavanja predmeta tijekom jedne kalendarske godine.

Članak 3.

(Svrha primjene Pravilnika)

- (1) Primjenom ovog Pravilnika osigurava se jednaka primjena pravila u praćenju i vrednovanju rada i rezultata rada za sve tužitelje, šefove odjela/odsjeka, zamjenike glavnih tužitelja i glavnih tužitelja, na istim razinama tužiteljstava na području Bosne i Hercegovine, te se omogućuje jedinstveno

praćenje njihova kvantitativnog rada prema jednakim kriterijima.

- (2) Primjenom ovog Pravilnika nastoji se osigurati djelotvorniji rad tužitelja i tužiteljstava u Bosni i Hercegovini.
- (3) Uspostava pravila o načinu ostvarivanja norme omogućit će utvrđivanje potrebnog broja tužitelja za obavljanje tužiteljskog posla kao i broja pratećeg pomoćnog osoblja.

Članak 4.

(Odgovornost za primjenu Pravilnika)

- (1) Za pravilnu primjenu ovog Pravilnika odgovorni su glavni tužitelji koji su unutar svojih tužiteljstava dužni organizirati vođenje potrebnih evidencija na temelju podataka iz Sustava za automatsko upravljanje tužiteljskim predmetima (u daljnjem tekstu: "TCMS"), te na temelju ovog Pravilnika sačinjavati redovita periodična izvješća o radu tužiteljstva i tužitelja.
- (2) Naputak i tumačenja u svezi s primjenom Pravilnika daje Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH (u daljnjem tekstu: "VSTV").

Članak 5.

(Nadzor nad primjenom Pravilnika)

Nadzor nad primjenom ovog Pravilnika i obavljanjem poslova tužiteljske uprave u svezi s primjenom ovog Pravilnika vrše glavni tužitelj Tužiteljstva BiH, glavni tužitelj Republičkog tužiteljstva RS, glavni tužitelj Federalnog tužiteljstva FBiH, glavni tužitelj Tužiteljstva Brčko Distrikta BiH i VSTV u okviru svojih nadležnosti.

DRUGI DIO – TEMELJI ORIJENTACIJSKIH MJERILA**Članak 6.**

(Vođenje evidencija)

- (1) Glavni tužitelj svakog tužiteljstva dužan je osigurati vođenje svih potrebnih točnih evidencija o redovitom i učinkovitom radu tužitelja, pri čemu se učinkoviti rad definira kao ukupan broj riješenih predmeta u zadanom razdoblju, i osigurati vođenje evidencija o svim nazočnostima pred sudom za svakog pojedinačnog tužitelja u tom tužiteljstvu.
- (2) Glavni tužitelji u svim tužiteljstvima dužni su donositi godišnje planove rada uzimajući u obzir propisana mjerila za rad tužitelja u svim vrstama predmeta i na mjesečnoj razini pratiti realizaciju plana.
- (3) Tužiteljstva koja imaju stare predmete obvezna su donositi poseban plan rješavanja starih predmeta.
- (4) Definiciju starog predmeta donosi Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH u Naputku za izradu planova za rješavanje starih predmeta u tužiteljstvima.
- (5) Prilikom sačinjavanja planova rada, glavni su tužitelji dužni voditi računa o broju neriješenih prijava i istraga na kraju prethodnog izvještajnog razdoblja, te osigurati da u ukupnom broju riješenih predmeta svakog tužitelja bude zastupljeno najmanje 30% starih predmeta.
- (6) Glavni federalni i republički tužitelji dužni su vršiti nadzor nad realizacijom planova rada u županijskim/okružnim tužiteljstvima i po potrebi predlagati mjere za unapređenje.

Članak 7.

(Vrednovanje predmeta)

- (1) Ovim su Pravilnikom utvrđeni mogući načini završetka za sve vrste predmeta.
- (2) Prilikom iskazivanja predmeta završenim, tužitelj koji je završio predmet osobno će i pod punom odgovornošću u TCMS sustavu odrediti točan način završetka predmeta, nakon čega će se tom predmetu po automatiziranom sustavu dodijeliti odgovarajuća vrijednost s obzirom na

njegovu vrstu. Putem TCMS sustava i manualnih evidencija pratit će se primjena i provedba ovog Pravilnika.

Članak 8.

(Posebne situacije vrednovanja izuzetno složenih predmeta)

- (1) Ukoliko tijekom rada na predmetu, a do iskazivanja predmeta završenim, sukladno članku 13. ovoga Pravilnika, tužitelj smatra da dodijeljena vrijednost u konkretnom slučaju ne odgovara njegovoj pravoj vrijednosti, može glavnom tužitelju uputiti obrazložen pismeni zahtjev za donošenje odluke o priznavanju većeg vrednovanja predmeta.
- (2) Ukoliko glavni tužitelj udovolji zahtjevu, može odrediti da se takav predmet više vrednuje od drugih predmeta, ali najviše do 30% godišnje norme, sukladno težini konkretnog predmeta, o čemu on donosi posebnu odluku.
- (3) Glavni će tužitelj prilikom ocjene težine predmeta uzeti u obzir broj kazneno-pravnih radnji, težinu dokazivanja (veći broj svjedoka), broj provedenih posebnih istražnih radnji, broj radnji dokazivanja (pretresa i drugih radnji za koje je potrebno pribavljanje naredbe suda).
- (4) O predmetima koji su više vrednovani prema odluci glavnog tužitelja vodi se evidencija uz obrazloženje razloga zbog kojih je predmet više vrednovan.
- (5) Svi obrazloženi zahtjevi tužitelja, zajedno s obrazloženim odgovorom glavnog tužitelja, dostavljat će se VSTV-u, odnosno Povjerenstvu za djelotvornost tužiteljstava, koje će dva puta godišnje razmatrati opravdanost ovih zahtjeva.
- (6) O svim predmetima koji su više vrednovani bit će upoznat kolegij tužiteljstva, glavni tužitelj Republičkog tužiteljstva RS i glavni tužitelj Federalnog tužiteljstva FBiH.

Članak 9.

(Vrednovanje predmeta s više prijavljenih/osumnjičenih osoba)

- (1) Kod rješavanja predmeta s više od jedne prijavljene/osumnjičene osobe, ukupno vrednovanje predmeta, bez posebne odluke glavnog tužitelja, vršit će se na taj način da se za svaku dodanu prijavljenu/osumnjičenu osobu vrednovanje tog predmeta uvećava za 10%, najviše do 100%.
- (2) Posebne situacije vrednovanja predmeta propisane člancima 8. i 9. ne odnose se na predmete organiziranog kriminala, ratnih zločina i terorizma.

Članak 10.

(Vrednovanje rada u tužiteljskim timovima)

- (1) Kada tužitelj postupa kao član tužiteljskog tima, u kaznenom predmetu kojim nije zadužen, u normu mu se može uračunati do 50% od vrijednosti tog konkretnog predmeta, a na temelju obrazložene odluke glavnog tužitelja o doprinosu tužitelja u konkretnom predmetu.
- (2) Glavni je tužitelj dužan prije početka rada na predmetu donijeti pismenu odluku kojom će se formirati tužiteljski tim za svaki konkretan predmet.
- (3) Sve obrazložene odluke glavnih tužitelja iz stavka 2. ovoga članka dostavljat će se VSTV-u, odnosno Povjerenstvu za djelotvornost tužiteljstava, koje će dva puta godišnje razmatrati opravdanost ovih odluka.

Članak 11.

(Posebno vrednovanje predmeta s obzirom na veliki broj i duljinu trajanja pretresa)

- (1) Glavni tužitelj može tužitelju, izuzetno, uvećati njegovu ostvarenu godišnju normu do 50%, kada postoji evidencija o velikom broju pretresa kojima je tužitelj nazočio i njihovoj neuobičajenoj duljini trajanja.
- (2) Glavni će tužitelj, na zahtjev tužitelja koji će priložiti evidenciju o nazočnosti pretresima, njihovoj duljini trajanja

i broju, donijeti pismenu odluku o uvećanom vrednovanju iz stavka 1. ovoga članka s obrazloženjem.

- (3) Sve obrazložene odluke glavnih tužitelja iz stavka 2. ovoga članka dostavljat će se VSTV-u, odnosno Povjerenstvu za djelotvornost tužiteljstava, koje će dva puta godišnje razmatrati opravdanost ovih odluka.

Članak 12.

(Vrednovanje predmeta u kojem je podnesena žalba)

Tužitelju koji podnese žalbu na presudu u normu će se uračunati 10% vrijednosti konkretnog predmeta u kojem je podnesena žalba.

Članak 13.

(Načini završetka predmeta)

- (1) Riješenim predmetom u prvostupanjskom postupku smatra se svaki predmet u kojem je iskazan jedan od načina završetka kako slijedi:
 - a) KT/KTPO/KTK/KTO/KTT predmet:
 - Nprovedba istrage
 - Obustava istrage
 - Podizanje optužnice
 - Završeno na drugi način
 - b) KTRZ predmet:
 - Nprovedba istrage
 - Obustava istrage
 - Podizanje optužnice
 - Završeno na drugi način – prijenos nadležnosti
 - Završeno na drugi način
 - c) KTM predmet:
 - Nepokretanje kaznenog postupka
 - Nepokretanje pripremnog postupka
 - Obustava pripremnog postupka
 - Izricanje vaspitne preporuke
 - Izricanje vanzavodske odgojne mjere
 - Izricanje zavodske mjere
 - Izricanje kazne maloljetničkog zatvora
 - Suglasnost za izricanje mjere policijskog upozorenja
 - Završeno na drugi način
 - d) KTN/KTNK/KTNO/KTNP/KTNT predmet:
 - Nprovedba istrage
 - Obustava istrage
 - Završeno na drugi način
 - e) KTNRZ predmet:
 - Nprovedba istrage
 - Obustava istrage
 - Završeno na drugi način – prijenos nadležnosti
 - Završeno na drugi način
 - f) KTA/KTARZ/KTAK/KTAO/KTAPO/KTAT predmet:
 - Nprovedba istrage
 - Završeno na drugi način
 - g) KTPOM/KTMPOM predmet:
 - Postupljeno po molbi
 - Odbijena molba
 - Završeno na drugi način
 - h) KTEKS predmet:
 - Prosljeđivanje molbe za izručenje sudu
 - Stavljanje prijedloga za određivanje pritvora
 - Završeno na drugi način
- (2) U momentu donošenja jedne od navedenih odluka daje se i status završenosti predmeta u TCMS sustavu.
- (3) Prelazak predmeta u drugu vrstu, kao poseban način završetka predmeta, ne vrednuje se u smislu ovoga Pravilnika.

TREĆI DIO – ORIJENTACIJSKA MJERILA ZA RAD U SLUČAJEVIMA POSTUPANJA POSEBNIH TUŽITELJSTAVA**Članak 14.**

(Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine)

- (1) Mjerila za vrste predmeta specifične nadležnosti Tužiteljstva Bosne i Hercegovine sadržana su u posebnoj tabeli u članku 21. ovoga Pravilnika.
- (2) Glavni tužitelj Tužiteljstva BiH odgovoran je za primjenu, nadzor i poštovanje Državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina.

Članak 15.

(Republičko tužiteljstvo RS i Federalno tužiteljstvo FBiH)

- (1) U radu na predmetima koji spadaju u nadležnost Federalnog tužiteljstva Federacije Bosne i Hercegovine i Republičkog tužiteljstva Republike Srpske i KTZ predmetima iz nadležnosti Republičkog tužiteljstva Republike Srpske, od tužitelja se zahtijeva rad na predmetima koji omogućuje ažuran i djelotvoran rad ovih tužiteljstava.
- (2) Mjerila za vrste predmeta specifične nadležnosti Posebnog odjela Federalnog tužiteljstva FBiH i Posebnog odjela Republičkog tužiteljstva RS sadržana su u članku 21. ovoga Pravilnika.

Članak 16.

(Tužiteljstvo Brčko Distrikta BiH)

Kada Tužiteljstvo Brčko Distrikta BiH postupa u predmetima identične nadležnosti kao i županijska/okružna tužiteljstva, primjenjivat će se mjerila predviđena za županijska/okružna tužiteljstva, a kada postupa u predmetima identične nadležnosti kao i Federalno tužiteljstvo FBiH i Republičko tužiteljstvo RS, primjenjivat će se mjerila predviđena za ta tužiteljstva.

ČETVRTI DIO – POSEBNA ORIJENTACIJSKA MJERILA ZA GLAVNE TUŽITELJE, ZAMJENIKE GLAVNIH TUŽITELJA I ŠEFOVE ODJELA/ODSJeka**Članak 17.**

(Glavni tužitelj)

- (1) Glavni tužitelji županijskih/okružnih tužiteljstava, uz posao rukovođenja tužiteljstvom, dužni su mjesečno raditi neposredno na predmetima i ostvarivati:
 - a) u tužiteljstvima do 7 tužitelja, 40% norme predviđene ovim Pravilnikom;
 - b) u tužiteljstvima od 8 do 15 tužitelja, 30% norme predviđene ovim Pravilnikom;
 - c) u tužiteljstvima od 16 do 25 tužitelja, 20% norme predviđene ovim Pravilnikom;
 - d) u tužiteljstvima s preko 25 tužitelja glavni tužitelji ne trebaju rješavati predmete, osim u slučajevima kada je drugačije predviđeno posebnom odlukom ili nalogom VSTV-a.
- (2) Glavni tužitelj Tužiteljstva Bosne i Hercegovine, Federalnog tužiteljstva Federacije Bosne i Hercegovine, Republičkog tužiteljstva Republike Srpske, Tužiteljstva Brčko Distrikta BiH, zamjenik glavnog republičkog tužitelja RS – specijalni tužitelj i posebni zamjenik glavnog federalnog tužitelja nemaju obvezu zaduživanja predmeta i neposrednog rada po predmetima, osim u slučajevima kada je drugačije predviđeno posebnom odlukom ili nalogom VSTV-a.

- (3) Glavni su tužitelji dužni blagovremeno rješavati pritužbe tijekom godine i o tome voditi odgovarajuće evidencije.

Članak 18.

(Zamjenici glavnih tužitelja i šefovi odjela/odsjeaka)

- (1) Zamjenici glavnih tužitelja i šefovi odjela/odsjeaka, uz posao rukovođenja, dužni su raditi neposredno na predmetima i ostvarivati:
 - a) u odjelima/odsjecima do 5 tužitelja, 80% norme predviđene ovim Pravilnikom;
 - b) u odjelima/odsjecima od 6 do 10 tužitelja, 70% norme predviđene ovim Pravilnikom;
 - c) u odjelima/odsjecima od 11 do 20 tužitelja, 60% norme predviđene ovim Pravilnikom;
 - d) u odjelima/odsjecima s preko 20 tužitelja, 50% norme predviđene ovim Pravilnikom.
- (2) Zamjenicima glavnih tužitelja i šefovima odjela/odsjeaka propisana orijentacijska norma dodatno se umanjuje srazmjerno zadacima koje im je delegirao glavni tužitelj, o čemu se vode posebne evidencije. Glavni će tužitelj o dodatnom procentualnom umanjenju norme iz stavka 2. ovoga članka donijeti posebnu odluku, koju će dostaviti VSTV-u odnosno Stalnom povjerenstvu za djelotvornost tužiteljstava.

PETI DIO – NAČIN MJERENJA RADA PO PREDMETIMA**Članak 19.**

(Mjerenje radnog rezultata)

- (1) Rad tužitelja, šefova odjela/odsjeaka i glavnih tužitelja koji rade na predmetima prati se i vrednuje na način predviđen ovim Pravilnikom, a na temelju evidencije o broju i vrsti završenih predmeta.
- (2) Orijentacijska tužiteljska norma, u smislu ovoga Pravilnika, propisana je na godišnjoj razini.
- (3) Evidentiranje rada tužitelja putem ovih mjerila vrši se manualno ili putem TCMS sustava.
- (4) Na kraju izvještajnog razdoblja vrši se obračun radnog rezultata na temelju podataka iz TCMS-a i manualnih evidencija.
- (5) Godišnji rezultat rada tužitelja dobije se tako da se završeni broj predmeta podijeli s normom za tu vrstu predmeta koja je propisana u članku 21. ovoga Pravilnika. Dobijeni rezultat se množenjem s brojem 100 iskazuje u obliku postotka.

Članak 20.

(Opravdani razlozi za neispunjenje norme)

Opravdani razlozi za neispunjenje norme predviđene ovim Pravilnikom su:

- a) bolovanje;
- b) plaćeni i neplaćeni dopust, sukladno važećim zakonskim propisima;
- c) nedovoljan broj predmeta u radu;
- d) sudjelovanje u radu VSTV-a.

Članak 21.

(Orijentacijska mjerila za praćenje rezultata rada tužitelja)

- (1) Županijska/okružna tužiteljstva i Tužiteljstvo Brčko Distrikta BiH

Vrsta predmeta	Kazneni nalog	Obustava i neprovedba istrage	Optužnica/Tužiteljska odluka		Završeno na drugi način	
KT	154	154	Do 10 god.	145	Do 10 god.	1.450
			Preko 10 god.	44	Preko 10 god.	440
KTA	X	616	X		6.160	
KTN	X	1.540	X		15.400	
KTRZ	X	5	5		50	
KTARZ / KTNRZ	X	165	X		1.650	
KTPO	38	38	Do 10 god.	34	Do 10 god.	340
			Preko 10 god.	11	Preko 10 god.	110
KTAPO	X	200	X		2.000	
KTNPO	X	200	X		2.000	
KTO	X	7	7		70	
KTAO	X	165	X		1.650	
KTNO		165	X		1.650	
CTK	38	38	Do 10 god.	34	Do 10 god.	340
			Preko 10 god.	11 / KZ RS ¹	Preko 10 god.	110
CTAK	X	200	X		2.000	
CTNK	X	200	X		2.000	
CTT	X	3	3		30	
CTAT	X	3	3		30	
CTNT	X	3	3		30	
CTPOM / CTMPOM	X	X	300		X	

Vrsta predmeta	Suglasnost za izricanje mjere policijskog upozorenja	Tužiteljska odluka	Završeno na drugi način
KTM	308	154	1.540

(2) Tužiteljstvo BiH, Poseban odjel Republičkog tužiteljstva RS i Poseban odjel Federalnog tužiteljstva FBiH

Vrsta predmeta	Kazneni nalog	Obustava i neprovedba istrage	Optužnica/Tužiteljska odluka		Završeno na drugi način	
KT	66	66	Do 10 god.	62	Do 10 god.	620
			Preko 10 god.	45	Preko 10 god.	450
KTA	X	264	X		2.640	
KTN	X	660	X		6.600	
KTRZ	X	4	4		40	
KTARZ	X	150	X		1.500	
KTNRZ	X	150	X		1.500	
KTPO	35	35	Do 10 god.	31	Do 10 god.	310
			Preko 10 god.	10	Preko 10 god.	100
KTAPO	X	165	X		1.650	
KTNPO	X	165	X		1.650	
KTO	X	6	6		60	
KTAO	X	150	X		1.500	
KTNO	X	150	X		1.500	
CTK	35	35	Do 10 god.	31	Do 10 god.	310
			Preko 10 god.	10 / KZ RS ²	Preko 10 god.	100
CTAK	X	165	X		1.650	
CTNK	X	165	X		1.650	
CTT	X	3	3		9	
CTAT	X	3	3		9	
CTNT	X	3	3		9	
CTPOM / CTMPOM	X	X	200		X	
CTEKS	X	X	150		1.500	

Vrsta predmeta	Suglasnost za izricanje mjere policijskog upozorenja	Tužiteljska odluka	Završeno na drugi način
KTM	308	154	1.540

(3) Vrijednosti iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, koje predstavljaju godišnju normu tužitelja za pojedine vrste predmeta, propisane su alternativno.

¹U kategoriju predmeta KTK – optužnica preko 10 godina za okružna tužiteljstva u Republici Srpskoj spadaju i predmeti za sljedeća kaznena djela iz Kaznenog zakona Republike Srpske:

- članak 347. stavak 4., za iznos preko 50.000 KM,
- članak 348. stavak 3., za iznos preko 50.000 KM, i
- članak 349. stavak 2., za iznos preko 50.000 KM.

²U kategoriju predmeta KTK – optužnica preko 10 godina za Poseban odjel Republičkog tužiteljstva RS spadaju i predmeti za sljedeća kaznena djela iz Kaznenog zakona Republike Srpske:

- članak 347. stavak 4., za iznos preko 50.000 KM,
- članak 348. stavak 3., za iznos preko 50.000 KM, i
- članak 349. stavak 2., za iznos preko 50.000 KM.

ШЕСТИ ДИО – ПРИЈЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Чланак 22.

(Измјене и допуне Правилника)

Овај Правилник може мијенјати ВСТВ на своју иницијативу или на основу образложеног приједлога сталног повјеренства за дјелотворност тужилаштва.

Чланак 23.

(Престанак примјене прописа)

Ступањем на снагу овога Правилника престaje важити Правилник о оријентацијским мјерилима за рад тужитеља у тужитељствима у БиХ бр. 13-02-4063-1/2012 од 12.12.2012. године, Правилник о измјенама и допунама Правилника о оријентацијским мјерилима за рад тужитеља у тужитељствима у БиХ бр. 13-02-11-2/2013 од 3.1.2014. године и Правилник о измјенама и допунама Правилника о оријентацијским мјерилима бр. 13-02-11-5/2014 од 24.12.2014. године.

Чланак 24.

(Ступање на снагу и примјена)

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а примјењује се од 1.1.2016. године.

Број 13-02-2-2132-1/2016

21. септембра 2016. године
Сарајево

Предсједник ВСТВ-а
Милан Тегелтја

На основу члана 17. тачке 22., 25. и 26. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 7. 7. 2016. године, донио је:

ПРАВИЛНИК

О ОРИЈЕНТАЦИОНИМ МЈЕРИЛИМА ЗА РАД ТУЖИЛАЦА У ТУЖИЛАШТВИМА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

ПРВИ ДИО – ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет Правилника)

Правилником о оријентационим мјерилима за рад тужилаца у тужилаштвима у Босни и Херцеговини (у даљњем тексту: "Правилник") прописују се оријентациона мјерила за праћење и мјерење рада и радних резултата тужилаца, шефова одјељења/одсјека, замјеника главних тужилаца и главних тужилаца у кантоналним/окружним тужилаштвима, Тужилаштву Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, Републичком тужилаштву Републике Српске, Федералном тужилаштву Федерације Босне и Херцеговине и Тужилаштву Босне и Херцеговине, као и друга питања од значаја за праћење и мјерење рада тужилаштва у Босни и Херцеговини.

Члан 2.

(Основни принципи)

Ова мјерила су одређена принципима рада тужилаштва у Босни и Херцеговини, врстама и начином завршетка тужилачких предмета, при чему се полази од законитог, правилног и благовременог рјешавања предмета у току једне календарске године.

Члан 3.

(Сврха примјене Правилника)

- (1) Примјеном овог правилника обезбјеђује се једнака примјена правила у праћењу и вредновању рада и резултата рада за све тужиоце, шефове одјељења/ одсјека, замјенике главних тужилаца и главних тужилаца, на истим нивоима тужилаштва на подручју Босне и

Херцеговине, те се омогућава јединствено праћење њиховог квантитативног рада према једнаким критеријумима.

- (2) Примјеном овог правилника настоји се обезбједити ефикаснији рад тужилаца и тужилаштва у Босни и Херцеговини.
- (3) Успостављање правила о начину остваривања нормe омогућиће утврђивање потребног броја тужилаца за обављање тужилачког посла као и броја пратећег помоћног особља.

Члан 4.

(Одговорност за примјену Правилника)

- (1) За правилну примјену овог правилника одговорни су главни тужиоци који су унутар својих тужилаштва дужни да организују вођење потребних евиденција на основу података из Система за аутоматско управљање тужилачким предметима (у даљњем тексту: "ТСМС"), те да на основу овог правилника сачињавају редовне периодичне извјештаје о раду тужилаштва и тужилаца.
- (2) Упутство и тумачења у вези с примјеном Правилника даје Високи судски и тужилачки савјет БиХ (у даљњем тексту: "ВСТС").

Члан 5.

(Надзор над примјеном Правилника)

Надзор над примјеном овог правилника и обављањем послова тужилачке управе у вези с примјеном овог правилника врше главни тужилац Тужилаштва БиХ, главни тужилац Републичког тужилаштва РС, главни тужилац Федералног тужилаштва ФБиХ, главни тужилац Тужилаштва Брчко Дистрикта БиХ и ВСТС у оквиру својих надлежности.

ДРУГИ ДИО – ОСНОВИ ОРИЈЕНТАЦИОНИХ МЈЕРИЛА

Члан 6.

(Вођење евиденција)

- (1) Главни тужилац сваког тужилаштва дужан је да обезбједи вођење свих потребних тачних евиденција о редовном и ефективном раду тужилаца, при чему се ефективни рад дефинише као укупан број ријешених предмета у заданом периоду, и да обезбједи вођење евиденција о свим присуствима пред судом за сваког појединачног тужиоца у том тужилаштву.
- (2) Главни тужиоци у свим тужилаштвима дужни су да доносе годишње планове рада узимајући у обзир прописана мјерила за рад тужилаца у свим врстама предмета и да на мјесечном нивоу прате реализацију плана.
- (3) Тужилаштва која имају старе предмете обавезна су да доносе посебан план рјешавања старих предмета.
- (4) Дефиницију старог предмета доноси Високи судски и тужилачки савјет БиХ у Упутству за израду планова за рјешавање старих предмета у тужилаштвима.
- (5) Приликом сачињавања планова рада, главни тужиоци су дужни да воде рачуна о броју неријешених пријава и истарага на крају претходног извјештајног периода, те да обезбједи да у укупном броју ријешених предмета сваког тужиоца буде заступљено најмање 30% старих предмета.
- (6) Главни федерални и републички тужиоци дужни су да врше надзор над реализацијом планова рада у кантоналним/окружним тужилаштвима и по потреби да предлажу мјере за унапређење.

Члан 7.

(Вредновање предмета)

- (1) Овим правилником су утврђени могући начини завршетка за све врсте предмета.
- (2) Приликом исказивања предмета завршеним, тужилац који је завршио предмет ће лично и под пуном

одговорношћу у TCMS систему да одреди тачан начин завршетка предмета, након чега ће се том предмету по аутоматизованом систему да додијели одговарајућа вриједност с обзиром на његову врсту. Путем TCMS система и мануелних евиденција пратиће се примјена и спровођење овог правилника.

Члан 8.

(Посебне ситуације вредновања изузетно сложених предмета)

- (1) Уколико у току рада на предмету, а до исказивања предмета завршеним, сходно члану 13. овог правилника, тужилац сматра да додијелена вриједност у конкретном случају не одговара његовој правој вриједности, може да главном тужиоцу упутити образложен писмени захтјев за доношење одлуке о признавању већег вредновања предмета.
- (2) Уколико главни тужилац удовољи захтјеву, може да одреди да се такав предмет више вреднује од других предмета, али највише до 30% годишње норме, сходно тежини конкретnog предмета, о чему он доноси посебну одлуку.
- (3) Главни тужилац ће приликом оцјене тежине предмета узети у обзир број кривично-правних радњи, тежину доказивања (већи број свједока), број спроведених посебних истражних радњи, број радњи доказивања (претреса и других радњи за које је потребно прибављање наредбе суда).
- (4) О предметима који су више вредновани према одлуци главног тужиоца води се евиденција уз образложење разлога због којих је предмет више вреднован.
- (5) Сви образложени захтјеви тужилаца, заједно с образложеним одговором главног тужиоца, достављаће се ВСТС-у, односно Комисији за ефикасност тужилаштва, која ће два пута годишње да разматра оправданост ових захтјева.
- (6) О свим предметима који су више вредновани биће упознат колегиј тужилаштва, главни тужилац Републичког тужилаштва РС и главни тужилац Федералног тужилаштва ФБиХ.

Члан 9.

(Вредновање предмета с више пријављених/осумњичених лица)

- (1) Код рјешавања предмета с више од једног пријављеног/осумњиченог лица, укупно вредновање предмета, без посебне одлуке главног тужиоца, вршиће се на тај начин да се за свако додатно пријављено/осумњичено лице вредновање тог предмета увећава за 10%, највише до 100%.
- (2) Посебне ситуације вредновања предмета прописане члановима 8. и 9. не односе се на предмете организованог криминала, ратних злочина и тероризма.

Члан 10.

(Вредновање рада у тужилачким тимовима)

- (1) Када тужилац поступа као члан тужилачког тима, у кривичном предмету којим није задужен, у норму му се може урачунати до 50% од вриједности тог конкретnog предмета, а на основу образложене одлуке главног тужиоца о доприносу тужиоца у конкретном предмету.
- (2) Главни тужилац је дужан да прије почетка рада на предмету донесе писмену одлуку којом ће се формирати тужилачки тим за сваки конкретан предмет.
- (3) Све образложене одлуке главних тужилаца из става 2. овог члана достављаће се ВСТС-у, односно Комисији за ефикасност тужилаштва, која ће два пута годишње да разматра оправданост ових одлука.

Члан 11.

(Посебно вредновање предмета с обзиром на велики број и дужину трајања претреса)

- (1) Главни тужилац може да тужиоцу, изузетно, увећа његову остварену годишњу норму до 50%, када постоји евиденција о великом броју претреса којима је тужилац присуствовао и њиховој неуобичајеној дужини трајања.
- (2) Главни тужилац ће, на захтјев тужиоца који ће приложити евиденцију о присуству претресима, њиховој дужини трајања и броју, да донесе писмену одлуку о увећаном вредновању из става 1. овог члана с образложењем.
- (3) Све образложене одлуке главних тужилаца из става 2. овог члана достављаће се ВСТС-у, односно Комисији за ефикасност тужилаштва, која ће два пута годишње да разматра оправданост ових одлука.

Члан 12.

(Вредновање предмета у којем је поднесена жалба)

Тужиоцу који поднесе жалбу на пресуду у норму ће се урачунати 10% вриједности конкретnog предмета у којем је поднесена жалба.

Члан 13.

(Начини завршетка предмета)

- (1) Ријешеним предметом у првостепеном поступку сматра се сваки предмет у којем је исказан један од начина завршетка како слиједи:
 - а) КТ/КТПО/КТК/КТО/КТТ предмет:
 - Неспровођење истраге
 - Обустављање истраге
 - Подизање оптужнице
 - Завршено на други начин
 - б) КТРЗ предмет:
 - Неспровођење истраге
 - Обустављање истраге
 - Подизање оптужнице
 - Завршено на други начин – пренос надлежности
 - Завршено на други начин
 - ц) КТМ предмет:
 - Непокретање кривичног поступка
 - Непокретање припремног поступка
 - Обустављање припремног поступка
 - Изрицање васпитне препоруке
 - Изрицање ванзаводске одгојне мјере
 - Изрицање заводске мјере
 - Изрицање казне малољетничког затвора
 - Сагласност за изрицање мјере полицијског упозорења
 - Завршено на други начин
 - д) КТН/КТНК/КТНО/КТНПО/КТНТ предмет:
 - Неспровођење истраге
 - Обустављање истраге
 - Завршено на други начин
 - е) КТНРЗ предмет:
 - Неспровођење истраге
 - Обустављање истраге
 - Завршено на други начин – пренос надлежности
 - Завршено на други начин
 - ф) КТА/КТАРЗ/КТАК/КТАО/КТАПО/КТАТ предмет:
 - Неспровођење истраге
 - Завршено на други начин
 - г) КТПОМ/КТМПОМ предмет:
 - Поступљено по молби
 - Одбијена молба
 - Завршено на други начин

- x) КТЕКС предмет:
 - Просљеђивање молбе за изручење суду
 - Стављање предлога за одређивање притвора
 - Завршено на други начин
- (2) У моменту доношења једне од наведених одлука даје се и статус завршености предмета у *TCMS* систему.
- (3) Прелазак предмета у другу врсту, као посебан начин завршетка предмета, не вреднује се у смислу овог правилника.

ТРЕЋИ ДИО – ОРИЈЕНТАЦИОНА МЈЕРИЛА ЗА РАД У СЛУЧАЈЕВИМА ПОСТУПАЊА ПОСЕБНИХ ТУЖИЛАШТАВА

Члан 14.

(Тужилаштво Босне и Херцеговине)

- (1) Мјерила за врсте предмета специфичне надлежности Тужилаштва Босне и Херцеговине садржана су у посебној табели у члану 21. овог правилника.
- (2) Главни тужилац Тужилаштва БиХ одговоран је за примјену, надзор и поштовање Државне стратегије за рад на предметима ратних злочина.

Члан 15.

(Републичко тужилаштво РС и Федерално тужилаштво ФБиХ)

- (1) У раду на предметима који спадају у надлежност Федералног тужилаштва Федерације Босне и Херцеговине и Републичког тужилаштва Републике Српске и КТЗ предметима из надлежности Републичког тужилаштва Републике Српске, од тужилаца се захтијева рад на предметима који омогућава ажуран и ефикасан рад ових тужилаштва.
- (2) Мјерила за врсте предмета специфичне надлежности Посебног одјељења Федералног тужилаштва ФБиХ и Посебног одјељења Републичког тужилаштва РС садржана су у члану 21. овог правилника.

Члан 16.

(Тужилаштво Брчко Дистрикта БиХ)

Када Тужилаштво Брчко Дистрикта БиХ поступа у предметима идентичне надлежности као и кантонална/окружна тужилаштва, примјењиваће се мјерила предвиђена за кантонална/окружна тужилаштва, а када поступа у предметима идентичне надлежности као и Федерално тужилаштво ФБиХ и Републичко тужилаштво РС, примјењиваће се мјерила предвиђена за та тужилаштва.

ЧЕТВРТИ ДИО – ПОСЕБНА ОРИЈЕНТАЦИОНА МЈЕРИЛА ЗА ГЛАВНЕ ТУЖИОЦЕ, ЗАМЈЕНИКЕ ГЛАВНИХ ТУЖИЛАЦА И ШЕФОВЕ ОДЈЕЉЕЊА/ОДСЈЕКА

Члан 17.

(Главни тужилац)

- (1) Главни тужιοици кантоналних/окружних тужилаштва, уз посао руковођења тужилашвом, дужни су да мјесечно раде непосредно на предметима и остварују:
 - а) у тужилаштвима до 7 тужилаца, 40% нормe предвиђене овим правилником;
 - б) у тужилаштвима од 8 до 15 тужилаца, 30% нормe предвиђене овим правилником;
 - ц) у тужилаштвима од 16 до 25 тужилаца, 20% нормe предвиђене овим правилником;
 - д) у тужилаштвима с преко 25 тужилаца главни тужιοици не треба да рјешавају предмете, осим у случајевима када је другачије предвиђено посебном одлуком или упутством ВСТС-а.
- (2) Главни тужилац Тужилаштва Босне и Херцеговине, Федералног тужилаштва Федерације Босне и Херцеговине, Републичког тужилаштва Републике Српске,

- Тужилаштва Брчко Дистрикта БиХ, замјеник главног републичког тужιοца РС – специјални тужилац и посебни замјеник главног федералног тужιοца немају обавезу задуживања предмета и непосредног рада по предметима, осим у случајевима када је другачије предвиђено посебном одлуком или упутством ВСТС-а.
- (3) Главни тужιοици су дужни да благовремено рјешавају притужбе у току године и да о томе воде одговарајуће евиденције.

Члан 18.

(Замјеници главних тужилаца и шефови одјељења/одсјека)

- (1) Замјеници главних тужилаца и шефови одјељења/одсјека, уз посао руковођења, дужни су да раде непосредно на предметима и остварују:
 - а) у одјељењима/одсјецима до 5 тужилаца, 80% нормe предвиђене овим правилником;
 - б) у одјељењима/одсјецима од 6 до 10 тужилаца, 70% нормe предвиђене овим правилником;
 - ц) у одјељењима/одсјецима од 11 до 20 тужилаца, 60% нормe предвиђене овим правилником;
 - д) у одјељењима/одсјецима с преко 20 тужилаца, 50% нормe предвиђене овим правилником.
- (2) Замјеницима главних тужилаца и шефовима одјељења/одсјека прописана оријентациона норма додатно се умањује сразмјерно задацима које им је делегирао главни тужилац, о чему се воде посебне евиденције. Главни тужилац ће о додатном процентуалном умањењу нормe из става 2. овог члана да донесе посебну одлуку, коју ће доставити ВСТС-у односно Сталној комисији за ефикасност тужилаштва.

ПЕТИ ДИО – НАЧИН МЈЕРЕЊА РАДА ПО ПРЕДМЕТИМА

Члан 19.

(Мјерење радног резултата)

- (1) Рад тужилаца, шефова одјељења/одсјека и главних тужилаца који раде на предметима прати се и вреднује на начин предвиђен овим правилником, а на основу евиденције о броју и врсти завршених предмета.
- (2) Оријентациона тужилачка норма, у смислу овог правилника, прописана је на годишњем нивоу.
- (3) Евидентирање рада тужилаца путем ових мјерила врши се мануелно или путем *TCMS* система.
- (4) На крају извјештајног периода врши се обрачун радног резултата на основу података из *TCMS*-а и мануелних евиденција.
- (5) Годишњи резултат рада тужιοца добије се тако да се завршени број предмета подијели с нормом за ту врсту предмета која је прописана у члану 21. овог правилника. Добијени резултат се множењем с бројем 100 исказује у облику постотка.

Члан 20.

(Оправдани разлози за неиспуњење нормe)

Оправдани разлози за неиспуњење нормe предвиђене овим правилником су:

- а) боловање;
- б) плаћено и неплаћено одсуство, сходно важећим законским прописима;
- ц) недовољан број предмета у раду;
- д) учешће у раду ВСТС-а.

Члан 21.

(Оријентациона мјерила за праћење резултата рада тужилаца)

- (1) Кантонална/окружна тужилаштва и Тужилаштво Брчко Дистрикта БиХ

Врста предмета	Казнени налог	Обуставање и неспровођење истраге	Оптужница/Тужилачка одлука		Завршено на други начин	
КТ	154	154	До 10 год.	145	До 10 год.	1.450
			Преко 10 год.	44	Преко 10 год.	440
КТА	X	616	X			6.160
КТН	X	1.540	X			15.400
КТРЗ	X	5	5			50
КТАРЗ / КТНРЗ	X	165	X			1.650
КТНО	38	38	До 10 год.	34	До 10 год.	340
			Преко 10 год.	11	Преко 10 год.	110
КТАПО	X	200	X			2.000
КТНПО	X	200	X			2.000
КТО	X	7	7			70
КТАО	X	165	X			1.650
КТНО		165	X			1.650
КТК	38	38	До 10 год.	34	До 10 год.	340
			Преко 10 год.	11 / КЗРС ¹	Преко 10 год.	110
КТАК	X	200	X			2.000
КТНК	X	200	X			2.000
КТТ	X	3	3			30
КТАТ	X	3	3			30
КТНТ	X	3	3			30
КТНОМ / КТМНОМ	X	X	300		X	

Врста предмета	Сагласност за изрицање мјере полицијског упозорења	Тужилачка одлука	Завршено на други начин
КТМ	308	154	1.540

(2) Тужилаштво БиХ, Посебно одјељење Републичког тужилаштва РС и Посебно одјељење Федералног тужилаштва ФБиХ

Врста предмета	Казнени налог	Обуставање и неспровођење истраге	Оптужница/Тужилачка одлука		Завршено на други начин	
КТ	66	66	До 10 год.	62	До 10 год.	620
			Преко 10 год.	45	Преко 10 год.	450
КТА	X	264	X			2.640
КТН	X	660	X			6.600
КТРЗ	X	4	4			40
КТАРЗ	X	150	X			1.500
КТНРЗ	X	150	X			1.500
КТНО	35	35	До 10 год.	31	До 10 год.	310
			Преко 10 год.	10	Преко 10 год.	100
КТАПО	X	165	X			1.650
КТНПО	X	165	X			1.650
КТО	X	6	6			60
КТАО	X	150	X			1.500
КТНО	X	150	X			1.500
КТК	35	35	До 10 год.	31	До 10 год.	310
			Преко 10 год.	10 / КЗРС ²	Преко 10 год.	100
КТАК	X	165	X			1.650
КТНК	X	165	X			1.650
КТТ	X	3	3			9
КТАТ	X	3	3			9
КТНТ	X	3	3			9
КТНОМ / КТМНОМ	X	X	200		X	
КТЕКС	X	X	150			1.500

Врста предмета	Сагласност за изрицање мјере полицијског упозорења	Тужилачка одлука	Завршено на други начин
КТМ	308	154	1.540

(3) Вриједности из ставова 1. и 2. овог члана, које представљају годишњу норму тужиоца за поједине врсте предмета, прописане су алтернативно.

¹У категорију предмета КТК – оптужница преко 10 година за окружна тужилаштва у Републици Српској спадају и предмети за следећа кривична дјела из Кривичног закона Републике Српске:

- члан 347. став 4., за износ преко 50.000 КМ,
- члан 348. став 3., за износ преко 50.000 КМ, и
- члан 349. став 2., за износ преко 50.000 КМ.

²У категорију предмета КТК – оптужница преко 10 година за Посебно одјељење Републичког тужилаштва РС спадају и предмети за следећа кривична дјела из Кривичног закона Републике Српске:

- члан 347. став 4., за износ преко 50.000 КМ,
- члан 348. став 3., за износ преко 50.000 КМ, и
- члан 349. став 2., за износ преко 50.000 КМ.

ШЕСТИ ДИО – ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 22.**

(Измјене и допуне Правилника)

Овај правилник може да мијења ВСТС на своју иницијативу или на основу образложеног предлога Сталне комисије за ефикасност тужилаштва.

Члан 23.

(Престанак примјене прописа)

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о оријентационим мјерилима за рад тужилаца у тужилаштвима у БиХ бр. 13-02-4063-1/2012 од 12. 12. 2012. године, Правилник о измјенама и допунама Правилника о оријентационим мјерилима за рад тужилаца у тужилаштвима у БиХ бр. 13-02-11-2/2013 од 3. 1. 2014. године и Правилник о измјенама и допунама Правилника о оријентационим мјерилима бр. 13-02-11-5/2014 од 24. 12. 2014. године.

Члан 24.

(Ступање на снагу и примјена)

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а примјењује се од 1. 1. 2016. године.

Број 13-02-2-2132-1/2016

21. јула 2016. године

Сарајево

Предсједник ВСТС-а

Милан Тегелтија

**USTAVNI SUD
BOSNE I HERCEGOVINE****963**

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 1015/13**, rješavajući apelaciju **Sulje Levića**, na osnovu člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 57. stav (2) tačka b), člana 59. st. (1) i (2) i člana 62. stav (1) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine - prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 94/14), u sastavu:

Mirsad Čeman, predsjednik
Mato Tadić, potpredsjednik
Zlatko M. Knežević, potpredsjednik
Valerija Galić, sutkinja
Miodrag Simović, sudija
Seada Palavrić, sutkinja
na sjednici održanoj 20. jula 2016. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMUUsvaja se apelacija **Sulje Levića**.

Utvrđuje se povreda prava iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Ukida se Presuda Kantonalnog suda u Tuzli broj 33 0 K 002008 12 Kž od 21. novembra 2012. godine u dijelu koji se odnosi na Sulju Levića.

Nalaže se Kantonalnom sudu u Tuzli da po hitnom postupku donese novu odluku u skladu sa članom II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Nalaže se Kantonalnom sudu u Tuzli, da u skladu sa članom 72. stav (5) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku od tri mjeseca od dana dostavljanja ove odluke obavijesti Ustavni sud o preduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i

Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i u "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE**I. Uvod**

1. Suljo Lević (u daljnjem tekstu: apelant) iz Banovića, kojeg zastupa Čamil Softić, advokat iz Banovića, podnio je 11. marta 2013. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Kantonalnog suda u Tuzli (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) broj 33 0 K 002008 12 Kž od 21. novembra 2012. godine i Presude Općinskog suda u Živnicama (u daljnjem tekstu: Općinski sud) broj 33 0 K 002008 10 K2 od 14. novembra 2011. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na osnovu člana 23. Pravila Ustavnog suda, od Kantonalnog suda, Općinskog suda i Kantonalnog tužilaštva u Tuzli (u daljnjem tekstu: Kantonalno tužilaštvo) zatraženo je 19. maja 2016. godine da dostave odgovore na apelaciju.

3. Kantonalni sud, Općinski sud i Kantonalno tužilaštvo su odgovore na apelaciju dostavili u periodu od 23. maja do 22. juna 2016. godine.

III. Činjenično stanje

4. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantovih navoda i dokumenata predloženih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.

5. Postupajući u ponovnom postupku (nakon što su rješenjima Kantonalnog suda ukinute dvije prvostepene presude), Općinski sud je donio novu Presudu broj 33 0 K 002008 10 K2 od 14. novembra 2011. godine kojom su apelant i Omer Bebaković (u daljnjem tekstu: prvooptuženi, a obojica u daljnjem tekstu: optuženi) proglašeni krivim što su kao saizvršioци iz nehata motornom silom izazvali opasnost za život ljudi uslijed čega je nastupila smrt jedne osobe, čime su počinili krivično djelo - teška djela protiv opće sigurnosti ljudi i imovine iz člana 308. stav (4) u vezi sa članom 304. stav (4) u vezi sa stavom (1) i u vezi sa članom 23. Krivičnog zakona Federacije BiH ("Službene novine FBiH" br. 43/98, 2/99, 15/99, 29/00 i 59/02; u daljnjem tekstu: KZFBiH), pa im je taj sud, uz primjenu istih zakonskih odredaba i čl. 40, 41, 42, 50. i 51. KZFBiH, te člana 346. Zakona o krivičnom postupku FBiH ("Službene novine FBiH" br. 43/98 i 23/99; u daljnjem tekstu: ZKPFBiH) izrekao uvjetnu osudu kojom im je utvrđena kazna zatvora u trajanju od po šest mjeseci i istovremeno određeno da se izrečena kazna neće izvršiti ukoliko optuženi u roku od dvije godine od pravomoćnosti presude ne učine novo krivično djelo (sve detaljnije navedeno u izreci presude).

6. Istom presudom, na osnovu odredbe člana 101. stav (2) ZKPFBiH i člana 201. stav (1) Zakona o obligacionim odnosima (u daljnjem tekstu: ZOO) optuženi su obavezani da M. B. (u daljnjem tekstu: majka oštećenog), na ime imovinsko-pravnog zahtjeva zbog pretrpljenih duševnih boli, isplate iznos od po 6.000,00 KM u roku od mjesec dana od pravomoćnosti presude, dok je majka oštećenog s viškom imovinsko-pravnog zahtjeva upućena na parnicu, uz istovremeno obavezivanje optuženih da naknade i troškove krivičnog postupka.

7. Nakon što je Općinski sud proveo dokaze, koje je taksativno pobrojao na strani 5. obrazloženja presude (saslušavanjem očevidaca spornog događaja, majke oštećenog i ostalih osoba koje su se kritičnog dana nalazile na odlagalištu smeća, uključujući i optužene, zatim saslušavanjem tehničkog rukovodioca firme JP "Komunalac" iz Banovića (u daljnjem tekstu: Komunalac), te drugih bivših i sadašnjih zaposlenika firme, vještačenjem po vještacima saobraćajne struke, zaštite na radu, te ljekarske struke, rekonstrukcijom spornog događaja,

uvidom u materijalne dokaze - uviđaj s lica mjesta, fotodokumentaciju i sl.), utvrđena je odgovornost optuženih za krivično djelo koje im je optužnicom stavljeno na teret. Općinski sud je, prije svega, naveo da tokom postupka nije bilo sporno da se kritičnog dana u kritično vrijeme desio tragičan događaj u kojem je šesnaestogodišnji A. B. (u daljnjem tekstu: oštećeni) smrtno stradao djelovanjem motornog vozila firme Komunalac, da su optuženi kao zaposlenici Komunalca došli na odlagalište smeća na PK "Čubrić" RMU u Banovićima (koje je rješenjem Općine Banović određeno za deponiju smeća) s namjerom da istovare kontejner sa smećem, da je prvooptuženi upravljao teretnim vozilom, da je apelant obavljao poslove u vezi s odvozom smeća, čišćenjem i sl., da se kritičnog dana apelant nalazio u teretnom vozilu zajedno s prvooptuženim, da su optuženi prilikom dolaska na odlagalište smeća na odlagalištu zatekli majku oštećenog, oštećenog i njegova dva mlada srodnika, te H. Ž. i H. B., koji su čekali da se kontejner istovari kako bi "prebrali" smeće.

8. Sporna pitanja koja su se postavila za Općinski sud odnosila su se na činjenični supstrat predmetnog slučaja, a to su: da li je prvooptuženi kritične prilike, upravljajući spornim vozilom na odlagalištu smeća, propustio da pomoću bočnih ogledala prati situaciju na vozilu i oko njega, odnosno da li je apelant kao pomoćni radnik propustio da izađe iz vozila i na eventualnu opasnost upozori osobe koje su se zatele na odlagalištu smeća i koje su se nalazile u neposrednoj blizini vozila koje se kretalo unazad, odnosno da li je uslijed tih propusta došlo do tragičnog događaja.

9. U vezi sa spornim pitanjima Općinski sud je saslušao optužene na glavnom pretresu, pa je tako apelant naveo da kritičnog dana nije izašao iz vozila jer se vozilo nije zaustavilo, da je bilo u kretanju i da taj dan nije signalizirao vozaču (prvooptuženom) kada da krene unazad jer mu vozač nije rekao da izađe iz kamiona. Međutim, Općinski sud je u vezi sa spornim pitanjima o suštinskom dijelu događaja i dotadašnjim postupanjem i praksom koju su imali optuženi prilikom dolaska na odlagalište i istovar smeća saslušao svjedoke očevce (majku oštećenog, te H. Ž. i H. B.) koji su se često, i prije tragičnog događaja, nalazili na istom mjestu na deponiji smeća.

10. Iz obrazloženja proizlazi da je majka oštećenog, između ostalog, u svom iskazu navela da je sa svojom djecom na deponiju stigla kritičnog dana ujutro, oko 7.00 sati, s namjerom da nakupi aluminija i kalaja kako bi to kasnije mogla prodati, da je na deponiji zatekla komšinice H. Ž. i H. B., da su u jednom momentu krenuli kući kada su ugledali vozilo s novim kontejnerom, te su sačekali da i njega pregledaju tako što su svi stajali s vozačeve strane, da je vidjela da je apelant klimnuo glavom oštećenom dajući mu znak da otvori kvače da bi na to "sjeo" kontejner, sve da se apelant ne bi isprljao i izlazio iz vozila jer je put bio blatnjav, što je bila i ranija praksa. Zatim je navela da je vozilo stajalo kada je oštećeni otvorio kvače sa zadnje strane vozila, te da je tada bio okrenut leđima i da mu se nešto zapetljalo oko nogu, vjerovatno lanac koji se nalazio na lijevom točku vozila, da nije mogao da pobjegne kada je vozilo krenulo unazad prešavši prvo preko njegovih nogu, nakon čega je počela da viče i da upozorava prvooptuženog da stane, ali je bilo kasno jer je vozilo već prešlo i preko glave oštećenog. Iz iskaza je nadalje proizašlo da taj dan optuženi nisu upozorili prisutne na deponiji da se sklone, niti su izlazili iz vozila prije nesreće, a prema iskazu majke oštećenog "pravilo je da vozilo treba da stane, pa da se onda skinu kuke, te da se da znak vozaču da su kuke skinute da bi on mogao dalje da radi jer čim se kuke dignu vozač treba da upali vozilo i da krene nazad". Još je navela da se u momentu nesreće nalazila na udaljenosti od oko 3,5 m od vozila, te je vidjela da su optuženi oštećenom klimnuli glavom.

11. Svjedokinja H. Ž. (očevica) je u svom iskazu navela da je kritičnog dana, oko 12.45 sati, naišao kamion sa smećem, te je vidjela da se vozilo prije toga okrenulo i u momentu kada je krenulo unazad oštećeni je potrčao prema zadnjem dijelu vozila, s tim što nije vidjela da je apelant klimnuo glavom oštećenom da otkači kuke, ali je to kasnije čula od majke oštećenog. Zatim je vidjela da se oštećeni, u momentu kada je stigao iza vozila, uhvatio za kvačilo i da se počeo kretati unazad zajedno s vozilom. Vidjela je da se oštećeni u jednom momentu zapetljao u zemlju koja mu je bila iza leđa, ali je ostao na nogama, te se nakon toga još malo održao na nogama krećući se unazad, držeći se za vozilo. Vidjela je da je oštećeni pokušao pobjeći iza vozila u momentu kada se ono približilo istovaru smeća, ali nije mogao, i u tom momentu ga je vozilo udarilo i oborilo, te je tada stavila ruke na oči jer više nije smjela gledati, nakon čega je otišla kući. Svjedokinja H. B. je u svom iskazu navela da, iako je kritičnog dana u kritično vrijeme bila prisutna na odlagalištu smeća, tragični događaj nije vidjela jer je u tom momentu vezala svoje smeće.

12. Vještak saobraćajne struke je sačinio nalaz na okolnosti nastanka tragičnog događaja tako da je iz nalaza, između ostalog, proizašlo da se oštećeni, u momentu kada je vozilo počelo da se kreće unazad, nalazio u grupi s ostalim očevicima, udaljen od vozila 10-15 metara, pa kako se prvooptuženi vožnjom unazad počeo približavati grupi pješaka, tada se oštećeni, koji je u tom trenutku bio udaljen desetak metara od vozila, počeo približavati zadnjoj strani vozila, što je prvooptuženi mogao primijetiti sve do njegovog dolaska iza samog vozila, kada mu je oštećeni izašao iz vidnog polja. Uvažavajući konkretne saobraćajne uvjete, izračunom je utvrđeno da je kretanje oštećenog prema vozilu otpočelo približno u momentu pokretanja vozila unazad, te je utvrđeno da je oštećeni bio u mogućnosti vidjeti kretanje vozila kojim je upravljao prvooptuženi.

13. Na osnovu rekonstrukcije događaja od 8. novembra 2002. godine, postavljanjem osobe iste visine kao oštećeni uz zadnji kraj vozila, utvrđeno je da zadnji dio kontejnera nije mogao ostvariti kontakt s glavom oštećenog, nasuprot tvrdnji majke oštećenog. Nadalje je rekonstrukcijom utvrđeno da prvooptuženi nije imao tehničke mogućnosti da uoči oštećenog kada se on nalazio iza vozila.

14. Vještak iz oblasti zaštite na radu je dao pismeni nalaz i mišljenje u vezi s predmetnom nezgodom, te je taj vještak saslušan i na glavnom pretresu. Prema tom nalazu i njegovom iskazu, do tragičnog događaja je došlo zato što je Sekretarijat za prostorno uređenje, stambene i komunalne poslove Općine Banovići donio rješenje kojim je naloženo Komunalcu da deponira smeće na odlagalištu Čubrić, a da prethodno nije propisao mjere zaštite ljudi, imovine i životne sredine, niti je obavezao Komunalac da izradi odgovarajuću dokumentaciju i propiše te mjere. Osim toga, Komunalac je propustio da obuča svoje zaposlenike i provjeri njihovo znanje iz oblasti zaštite na radu, da organizira poslove zaštite na radu i sl. Vještak je u svom iskazu na glavnom pretresu naveo da u ovom slučaju nema propusta optuženih radnika jer su oni izvršavali obaveze koje su dobili, te je još naveo da u konkretnom slučaju nije bilo signaliste da signalizira gdje kamion ide unazad i dokle smije ići, te da bi kamioni trebali imati zvučni signal pri kretanju unazad, dodavši još da vozač mora da vodi računa o sigurnosti prostora na kojem izvodi radnju kretanja unazad.

15. Općinski sud je dalje naveo da je optuženim stavljeno na teret da su počinili krivično djelo - teška djela protiv opće sigurnosti ljudi i imovine iz člana 308. stav (4) u vezi sa članom 304. stav (4) u vezi sa stavom (1) i u vezi sa članom 23. KZFBiH. U vezi s tim, nadalje je pojašnjeno da su radnje izvršenja tog krivičnog djela određene alternativno i da se radi ili o nepostupanju po odgovarajućim propisima ili o nepostupanju po

tehničkim pravilima o zaštitnim mjerama, te je još navedeno da je to krivično djelo blanketnog karaktera i da sadrži blanketnu dispoziciju koja upućuje na druge odgovarajuće propise, a može se raditi i o nepostupanju po odgovarajućim propisima kojima se propisuju uvjeti i način preduzimanja mjera i postupaka zaštite na radu i slično ili o nepostupanju po tehničkim pravilima o zaštitnim mjerama. Nadalje je naglašeno da se pod tehničkim pravilima podrazumijevaju praktični, iskustveno provjereni i općeprihvaćeni i utemeljeni načini postupanja koji ne moraju biti predviđeni odgovarajućim propisima, što je slučaj u konkretnom predmetu.

16. Općinski sud je u cilju dokazivanja da se u konkretnom slučaju radilo o nepoštovanju tehničkih pravila o zaštiti na radu, pod kojima se podrazumijeva praktično, iskustveno i općeprihvaćeno postupanje, naveo da je cijeli postupak odvoza i istovara smeća u svom iskazu opisao tehnički rukovodilac Komunalca koji je, između ostalog, naveo da je prilikom dolaska na istovar pomoćni radnik dužan da vozaču "malo pokazuje kad je dobro, kad da stane, da ga malo navodi, ako ima osoba koje skupljaju smeće trudi se da ih ukloni, ako hoće poslušati, a što je danas problem", te da vozač i pomoćni radnik moraju da rade sinhronizirano.

17. Iz iskaza obojice optuženih je proizašlo da su taj dan više puta dovozili smeće istim vozilom i da nisu imali nikakvih problema pri istovaru, da je apelant taj dan, ali i ranije, izlazio i pomagao vozaču pri istovaru smeća, odnosno navodio kamion pri kretanju unazad, te je upozoravao prisutne na opasnost, da su iste osobe na odlagalištu bile cijeli dan i da ih je svaki put upozoravao na opasnost, osim taj put.

18. Općinski sud je na osnovu iskaza očevidaca, H. Ž. i majke oštećenog zaključio da je upozorenje pomoćnog radnika prisutnima da se udalje od vozila uobičajen i do tada siguran način postupanja. To, prema ocjeni Općinskog suda, nadalje znači da je prvooptuženi propustio da kritične prilike pomoću bočnih ogledala prati situaciju na vozilu i oko njega, a da je apelant propustio da izađe iz vozila koje se kretalo unazad i prisutne, koji su se nalazili u njegovoj neposrednoj blizini, upozori na eventualnu opasnost. O suštinskom dijelu događaja svjedočila je očevidac H. Ž. čiji je iskaz prvostepeni sud prihvatio u cijelosti, koji je u bitnom dijelu potvrđen i iskazom majke oštećenog, osim u nekim detaljima koji se ne slažu. Nadalje, Općinski sud je u cijelosti prihvatio nalaz vještaka saobraćajne struke kao objektivni i u bitnom u skladu s iskazima očevidaca, dok je nalaz vještaka iz oblasti zaštite na radu također prihvaćen kao objektivni, osim u dijelu u kojem je navedeno da u konkretnom slučaju nema propusta optuženih radnika jer su izvršavali obaveze koje su dobili, uz obrazloženje da je tokom postupka utvrđeno da je bilo propusta optuženih uslijed kojih je oštećeni smrtno stradao. Općinski sud je zaključio da su se u radnjama optuženih stekla sva bitna obilježja krivičnog djela za koje su optuženi.

19. Općinski sud je prilikom odlučivanja ocijenio apelantovu odbranu (njegov iskaz dat u istrazi i na glavnom pretresu), ali je takva odbrana, prema ocjeni Općinskog suda, bila usmjerena na izbjegavanje odgovornosti i, kao takva, neprihvatljiva jer su optuženi znali kakva je njihova ustaljena praksa u radu po kojoj tog dana nisu postupili. Nadalje, Općinski sud je na osnovu svih provedenih dokaza utvrdio da su optuženi krivično djelo počinili iz svjesnog nehata, te u stanju uračunljivosti, a krivično-pravnom sankcijom Općinski sud se detaljnije bavio na strani 12. osporene presude, s tim da je prilikom odmjerenja visine kazne prvostepeni sud uzeo u obzir i doprinos majke oštećenog tragičnom događaju.

20. O imovinsko-pravnom zahtjevu koji je postavila majka oštećenog u iznosu od 30.000,00 KM Općinski sud se detaljnije izjasnio na strani 13. osporene presude. Općinski sud je o tom

zahtjevu odlučio na osnovu odredbe člana 201. stav 1. ZOO-a, te je u tom pravcu naglasio da gubitak djeteta za majku oštećenog predstavlja nemjerljive duševne boli i da joj po osnovu naknade pripada iznos od 20.000,00 KM koji je odmjeren u svjetlu Orijentacionih kriterija za utvrđivanje visine pravične novčane naknade nematerijalne štete Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda FBiH. Kako je utvrđen doprinos majke oštećenog od 40%, odlučeno je da joj na ime pravične naknade pripada ukupan iznos od 12.000,00 KM, koji su optuženi dužni platiti, i to po 6.000,00 KM svaki od njih, budući da je njihov doprinos nastanku štete isti.

21. Odlučujući o žalbama branilaca optuženih, Kantonalni sud je na sjednici vijeća donio Presudu broj 33 0 K 002008 12 Kž od 21. novembra 2012. godine kojom je žalbe odbio i prvostepenu presudu u cijelosti potvrdio. Apelantov branilac je podnio žalbu iz razloga propisanih odredbama člana 357. tač. 2, 3. i 4. ZKPFBiH, predloživši da se prvostepena presuda preinači ili ukine i predmet vrati na ponovni postupak. Nakon što je Kantonalni sud ispitao žalbe branilaca u granicama žalbenih razloga i po službenoj dužnosti, taj sud je utvrdio da su žalbe neosnovane. U vezi s prigovorima branilaca optuženih koji su se odnosili na pogrešno utvrđeno činjenično stanje Kantonalni sud je pojasnio da se optuženim ne stavlja na teret da su krivično djelo učinili nepostupanjem po odgovarajućim propisima (određenoj blanketnoj normi), već da su krivično djelo počinili nepostupanjem po tehničkim pravilima o zaštitnim mjerama koje podrazumijevaju praktično i iskustveno provjerene i općeprihvaćene i utemeljene načine postupanja koji ne moraju biti predviđeni odgovarajućim propisima. Imajući to u vidu, Kantonalni sud je naveo da je prvostepeni sud na osnovu iskaza svjedoka tehničkog rukovodioca firme Komunalac pravilno utvrdio proceduru i način utovara i istovara smeća, koju su na isti način opisali optuženi u svojim iskazima, što su potvrdili i očevici tragičnog događaja. Stoga je, prema ocjeni Kantonalnog suda, prvostepeni sud pravilno utvrdio da se na odlagalištu smeća kritičnog dana nalazilo više osoba, među kojima i djeca, i da je ta okolnost optuženim nalagala da u skladu sa svojim ustaljenim obavezama pokažu poseban oprez. Nadalje, iz iskaza očevidaca, majke oštećenog i H. Ž. proizašlo je da apelant tom prilikom nije izašao iz kamiona ni po dolasku na odlagalište smeća, niti prilikom kretanja kamiona unazad, niti mu je prvooptuženi rekao da to učini. Ocijenjeno je da je prvostepeni sud na osnovu svih provedenih dokaza pravilno utvrdio da je prvooptuženi propustio da pomoću bočnih ogledala prati situaciju na kamionu i oko njega, a apelant da izađe iz kamiona i prisutne upozori na eventualnu opasnost, odnosno da prvooptuženog upozori na prisustvo djece i ostalih na odlagalištu.

22. Kantonalni sud je također istakao da je prvostepeni sud pravilno ocijenio i iskaz, kao i nalaz i mišljenje vještaka zaštite na radu, te sasvim ispravno nije prihvatio dio iskaza u kojem vještak tvrdi da nema odgovornosti i propusta optuženih, budući da to nije zadaća vještaka, već suda. U vezi s ostalim dijelom njegovog iskaza Kantonalni sud je ocijenio da je irelevantan pošto se vještak izjašnjavao o nepostojanju propisa iz oblasti zaštite na radu i iz toga izvodio zaključke, iako optuženim nije stavljeno na teret da su krivično djelo učinili nepostupanjem po odgovarajućim propisima. Nadalje je Kantonalni sud utvrdio da je na utvrđeno činjenično stanje prvostepeni sud pravilno primijenio krivični zakon kada je radnje optuženih iz izreke pobijane presude pravno kvalificirao kao krivično djelo iz člana 308. stav 4. u vezi sa članom 304. stav 4. u vezi sa stavom 1. i članom 23. KZFBiH jer i navedeni sud smatra da su se u njihovim "radnjama" stekla sva obilježja navedenog krivičnog djela, zbog čega se žalbama branilaca prvostepena presuda neosnovano pobija i zbog povrede krivičnog zakona.

23. Kantonalni sud je na strani 4. osporene presude ispitao prvostepenu presudu i u dijelu odluke o krivično-pravnoj sankciji, imovinsko-pravnom zahtjevu i troškovima krivičnog postupka utvrdivši da su žalbeni prigovori usmjereni u tom pravcu neosnovani, te da je prvostepena presuda i u tim segmentima pravilna i na zakonu zasnovana.

24. Shodno svemu navedenom Kantonalni sud je, ne nalazeći u smislu člana 370. ZKPFBiH ni povrede zakona na koje sud pazi po službenoj dužnosti, odlučio kao u izreci presude pozivajući se na član 377. ZKPFBiH.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

25. Apelacijom se tvrdi da je osporenim presudama povrijeđeno apelantovo pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija) i pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. U apelaciji se, između ostalog, navodi da je Općinski sud u Banovićima apelanta oslobodio optužbe da je počinio krivično djelo koje mu je tadašnjom optužnicom bilo stavljeno na teret, ali da je u ponovnom postupku, prema apelantovoj ocjeni, neopravdano proglašen krivim da je počinio krivično djelo - teško krivično djelo protiv opće sigurnosti ljudi i imovine iz člana 308. stav (4) u vezi sa članom 304. stav (4) u vezi sa stavom (1) tog člana. Iz iscrpnih navoda apelacije proizlazi da apelant suštinski ukazuje na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje i na pogrešnu primjenu materijalnog prava jer apelant nije počinio bilo koje krivično djelo, pa ni ono za koje je proglašen krivim. Navodi da je tokom postupka utvrđeno da je apelant u spornom periodu obavljao poslove pomoćnog radnika na odvozu smeća sa završenom osnovnom školom, te da su članom 100. Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji detaljno opisani poslovi koje obavlja pomoćni radnik na odvozu smeća, u koje ne spadaju poslovi signaliste, kako je utvrdio i vještak zaštite na radu u svom nalazu (koji je apelant priložio uz apelaciju).

26. Zatim se navodi da je tokom postupka nesporno utvrđeno da je smrt oštećenog nastupila u vrijeme dok se vozilo kretalo unazad, pa se postavlja pitanje da li je apelant u toku kretanja vozila unazad, prije njegovog zaustavljanja, bio u obavezi da izađe iz njega i obavi posao signaliste. Ukazuje da su redovni sudovi svoj stav o apelantovoj odgovornosti zasnovali na činjenici da apelant nije postupio po tehničkim pravilima o zaštitnim mjerama, što apelant smatra proizvoljnim jer je i prema stručnom mišljenju vještaka iz oblasti zaštite na radu utvrđeno da u konkretnom slučaju nije bilo apelantovog propusta, niti firma Komunalac posjeduje adekvatne akte o zaštiti na radu. Apelacijom se osporava i odluka u dijelu kojim je odlučeno o imovinsko-pravnom zahtjevu, kojom je apelant obavezan na isplatu iznosa od 6.000,00 KM, čime su redovni sudovi povrijedili njegovo pravo na imovinu jer nije bilo dovoljno elemenata za utvrđivanje nematerijalne štete, između ostalog, i zbog činjenice što je majci oštećenog već isplaćena nematerijalna šteta po osnovu ugovora o osiguranju u korist trećeg. Predloženo je da se apelacija usvoji, te utvrdi kršenje apelantovog prava na pravično suđenje i imovinu, osporene presude ukinu i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

b) Odgovor na apelaciju

27. Kantonalni sud je u odgovoru na apelaciju predložio da se apelacija odbije kao neosnovana jer su apelacioni prigovori neosnovani iz razloga sadržanih u osporenoj presudi tog suda.

28. Općinski sud je u iscrpnom odgovoru na apelaciju, u suštini, iznio pojedinosti o dužini trajanja predmetnog postupka,

nalazeći apelacione prigovore neosnovanim, predloživši da se apelacija odbije kao neosnovana.

29. Kantonalno tužilaštvo je navelo da se u apelaciji ponavljaju isti činjenični navodi koji su isticali u ranijem postupku, uz prijedlog da se apelacija odbije kao neosnovana.

V. Relevantni propisi

30. **Krivični zakon Federacije BiH** ("Službene novine FBiH" br. 43/98, 2/99, 15/99, 29/00 i 59/02), koji je važio u relevantnom periodu, u bitnom dijelu glasi:

Član 4. stav (1)

(1) Na učinitelja krivičnog djela primjenjuje se zakon koji je važio u vrijeme izvršenja krivičnog djela.

Krivično djelo

Član 8.

Krivično djelo je protivpravno djelo koje je zakonom propisano kao krivično djelo, čija su obilježja određena zakonom i za koje je zakonom propisana krivična sankcija.

Saizvršilaštvo

Član 23.

Ako više osoba, sudjelovanjem u radnji izvršenja ili na drugi način, zajednički učine krivično djelo, svaka od njih kaznit će se kaznom propisanom za to djelo.

Način izvršenja krivičnog djela

Član 30.

(1) Krivično djelo može se učiniti činjenjem ili nečinjenjem.

(2) Krivično djelo može biti učinjeno nečinjenjem samo kad učinitelj propusti činjenje koje je bio dužan izvršiti.

Glava XXVII

KRIVIČNA DJELA PROTIV OPĆE SIGURNOSTI LJUDI I IMOVINE

Izazivanje opće opasnosti

Član 304.

(1) Ko požarom, poplavom, eksplozijom, otrovom ili otrovnim gasom, jonizirajućim zračenjem, motornom silom, električnom ili drugom energijom ili pucanjem iz vatrenog oružja izazove opasnost za život ljudi ili za imovinu većeg opsega, kaznit će se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog člana kaznit će se službena ili odgovorna osoba koja ne postavi propisane uređaje za zaštitu od požara, eksplozije, poplave, otrovnih gasova ili jonizirajućih zračenja ili ove uređaje ne održava u ispravnom stanju ili ih u slučaju potrebe ne stavi u rad ili uopće ne postupi po propisima ili tehničkim pravilima o zaštitnim mjerama i time izazove opasnost za život ljudi ili za imovinu većeg opsega.

(3) Ako su djela iz st. 1. i 2. ovog člana izvršena na mjestu gdje je okupljen veći broj ljudi, učinitelj će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) Ko djelo iz st. 1. i 2. ovog člana učini iz nehata, kaznit će se zatvorom do jedne godine.

Teška djela protiv opće sigurnosti ljudi i imovine

Član 308. stav (4)

(4) Ako je uslijed djela iz člana 304. stava 4., člana 305. stava 2., člana 306. stava 3. i člana 307. stava 2. ovog zakona nastupila smrt jedne ili više osoba, učinitelj će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

31. **Zakon o krivičnom postupku Federacije BiH** ("Službene novine Federacije BiH" br. 43/98 i 23/99) u relevantnom dijelu glasi:

c) Osnove zbog kojih se presuda može pobijati

Član 357.

Presuda se može pobijati:

2) zbog povrede krivičnog zakona;

3) zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja;

4) zbog odluke o krivičnim sankcijama, oduzimanju imovinske koristi, troškovima krivičnog postupka, imovinskopravnim zahtjevima, kao i zbog odluke o objavljivanju presude putem štampe, radija ili televizije.

Član 359.

Povreda krivičnog zakona postoji ako je krivični zakon povrijeđen u pitanju:

1) je li djelo za koje se optuženi goni krivično djelo;

2) ima li okolnosti koje isključuju krivičnu odgovornost;

3) ima li okolnosti koje isključuju krivično gonjenje, a naročito je li nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja ili je gonjenje isključeno uslijed amnestije ili pomilovanja, ili je stvar već pravomoćno presuđena;

4) je li u pogledu krivičnog djela koje je predmet optužbe primijenjen zakon koji se ne može primijeniti;

e) Granice ispitivanja prvostepene presude

Član 370.

(1) Drugostepeni sud ispituje presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom, ali mora uvijek po službenoj dužnosti ispitati:

1) postoji li povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 358. stav 1. tač. 1, 2, 5, 6, 8. do 11. ovog zakona i je li glavni pretres protivno odredbama ovog zakona održan u odsustvu optuženog ili u odsustvu branioca optuženog;

2) je li na štetu optuženog povrijeđen krivični zakon (član 359).

32. U Zakonu o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH" br. 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, 8/13 i 59/14) relevantne odredbe glase:

Član 452. st. (1) i (3)

Rješavanje predmeta primljenih u rad

(1) Postupci u krivičnim predmetima primljenim u rad kod sudova do dana stupanja na snagu ovog zakona nastaviti će se po odredbama ovog zakona, osim ako odredbama ovog člana nije drugačije određeno.

(3) Postupci u predmetima iz stava 1. ovog člana u kojima je optužnica stupila na pravnu snagu nastaviti će se po dosadašnjim propisima, osim ako odredbama ove glave nije drukčije određeno.

VI. Dopustivost

33. U skladu sa članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

34. U skladu sa članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njom pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku koji je koristio.

35. U konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je Presuda Kantonalnog suda broj 33 0 K 002008 12 Kž od 21. novembra 2012. godine protiv koje nema drugih djelotvornih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Zatim, osporenu presudu apelant je primio 18. januara 2013. godine, a apelacija je podnesena 11. marta 2013. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz člana 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda jer ne postoji neki drugi formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očigledno (*prima facie*) neosnovana.

36. Imajući u vidu odredbe člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 18. st. (1), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda,

Ustavni sud je utvrdio da predmetna apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

37. Apelant pobija navedene presude tvrdeći da su tim presudama povrijeđena njegova prava iz člana II/3.e) i k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije, odnosno člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

Pravo na pravično suđenje

38. Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi sa krivičnim postupkom.

39. Član 6. Evropske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1. Prilikom utvrđivanja njegovih građanskih prava i obaveza ili krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom ustanovljenim zakonom. [...]

40. Ustavni sud prvenstveno zapaža da se predmetni postupak odnosi na utvrđivanje osnovanosti krivične optužbe protiv apelanta, te je nesporno da apelant u predmetnom postupku uživa garancije prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. Evropske konvencije. S obzirom na to, Ustavni sud će u konkretnom slučaju ispitati da li je predmetni postupak bio pravičan na način na koji to zahtijevaju navedene odredbe.

41. U vezi s ključnim apelantovim prigovorima, Ustavni sud podsjeća da, prema praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Evropski sud) i Ustavnog suda, zadatak ovih sudova nije da preispituju zaključke redovnih sudova u pogledu činjeničnog stanja i primjene materijalnog i procesnog prava (vidi Evropski sud, *Pronina protiv Rusije*, odluka o dopustivosti od 30. juna 2005. godine, aplikacija broj 65167/01). Naime, Ustavni sud nije nadležan supstituirati redovne sudove u procjeni činjenica i dokaza, već je, općenito, zadatak redovnih sudova da ocijene činjenice i dokaze koje su izveli (vidi Evropski sud, *Thomas protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 10. maja 2005. godine, aplikacija broj 19354/02). Zadatak Ustavnog suda je da ispita da li su, eventualno, povrijeđena ili zanemarena ustavna prava (pravo na pravično suđenje, pravo na pristup sudu, pravo na djelotvoran pravni lijek i dr.), te da li je primjena zakona bila, eventualno, proizvoljna ili diskriminaciona.

42. Ustavni sud će se, dakle, izuzetno upustiti u ispitivanje načina na koji su nadležni sudovi utvrđivali činjenice i na tako utvrđene činjenice primijenili pozitivno-pravne propise kada je očigledno da je u određenom postupku došlo do proizvoljnog postupanja redovnog suda, kako u postupku utvrđivanja činjenica tako i primjene relevantnih pozitivno-pravnih propisa (vidi Ustavni sud, Odluka broj *AP 311/04* od 22. aprila 2005. godine, stav 26). U kontekstu navedenog, Ustavni sud podsjeća i da je u više svojih odluka ukazao da očigledna proizvoljnost u primjeni relevantnih propisa nikada ne može voditi ka pravičnom postupku (vidi Ustavni sud, Odluka broj *AP 1293/05* od 12. septembra 2006. godine, tačka 25. i dalje i, *mutatis mutandis*, Evropski sud, *Andelković protiv Srbije*, presuda od 9. aprila 2013. godine, tačka 24). Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud će u konkretnom slučaju, s obzirom na pitanja koja se postavljaju, ispitati da li je osporena odluka zasnovana na pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju, odnosno proizvoljnoj primjeni prava.

43. Ustavni sud zapaža da je apelant u predmetnom postupku proglašen krivim što je kao pomoćni radnik na čišćenju, prikupljanju, utovaru i istovaru smeća u firmi Komunalac, kao saizvršilac sa prvooptuženim (kao vozačem teretnog vozila), iz nehata motornom silom izazvao opasnost za život ljudi, uslijed čega je nastupila smrt oštećenog. Prema ocjeni redovnih sudova

apelant je na taj način, "nepostupanjem po tehničkim pravilima", počinio krivično djelo - teška djela protiv opće sigurnosti imovine i ljudi iz člana 308. stav (4) u vezi sa članom 304. stav (4) u vezi sa stavom (1) i u vezi sa stavom 23. KZFBiH (vidi Relevantni propisi). Naime, Ustavni sud zapaža da je Općinski sud u vezi sa članom 304. stav (1) KZFBiH na koji se pozvao naveo da su radnje izvršenja tog krivičnog djela određene alternativno, odnosno da se radi ili o nepostupanju po odgovarajućim propisima ili o nepostupanju po tehničkim pravilima o zaštitnim mjerama. Još je navedeno da se radi o krivičnom djelu blanketnog karaktera koje sadrži blanketnu dispoziciju koja upućuje na druge odgovarajuće propise ili o nepostupanju po tehničkim pravilima o zaštitnim mjerama, kao u konkretnom slučaju, a da se pod tehničkim pravilima podrazumijevaju iskustveni i općeprihvaćeni načini postupanja koji ne moraju biti predviđeni zakonom. U vezi s tim, Ustavni sud zapaža da je Općinski sud na osnovu provedenih dokaza izveo zaključak da su se u apelantovim "radnjama" stekla sva obilježja krivičnog djela za koje je proglašen krivim, odnosno da je "propustio" da izađe iz kamiona, te oštećenog i ostale prisutne na deponiji smeća upozori na eventualnu opasnost, uslijed čega je "djelovanjem motorne sile" nastupila smrt oštećenog. Takav stav je prihvatio Kantonalni sud koji je u cijelosti podržao stav prvostepenog suda, nalazeći žalbe branilaca optuženih, usmjerene i u pravcu proizvoljne primjene materijalnog prava, neosnovanim.

44. Ustavnom sudu se takvo obrazloženje čini proizvoljnim jer iz sadržaja odredbe člana 304. stav (1) KZFBiH, na koji su se pozvali redovni sudovi, takva obilježja ne proizlaze. Naime, Ustavnom sudu se čini da su se redovni sudovi pozvali na član 304. stav (1) KZFBiH, a da su zapravo imali u vidu obilježja krivičnog djela iz stava (2) člana 304. KZFBiH. U vezi s tim Ustavni sud podsjeća da odredba člana 304. stav (1) KZFBiH, koju su redovni sudovi imali u vidu i na koju su se pozvali prilikom odlučivanja, propisuje: "Ko požarom, poplavom, eksplozijom, otrovom ili otrovnim gasom, jonizirajućim zračenjem, **motornom silom**, električnom ili drugom energijom ili pucanjem iz vatrenog oružja izazove opasnost za život ljudi ili za imovinu većeg opsega, kaznit će se zatvorom od tri mjeseca do tri godine." Ustavni sud, također, podsjeća da se krivično djelo iz ovog stava citiranog člana sastoji od izazivanja opasnosti za život ljudi ili imovine većeg opsega, i to "djelovanjem", između ostalih, motorne sile (kao u konkretnom slučaju), odnosno "djelovanjem" bilo koje druge "opće opasne radnje ili opće opasnog sredstva". U vezi s radnjom izvršenja kod ovog krivičnog djela Ustavni sud podsjeća da ona podrazumijeva ne samo izazivanje opasnosti samim radom motora već i radom raznih predmeta, naprava i mehanizama koji se pokreću radom motora i koji su povezani s radom motora. Isto tako je bitno napomenuti da počinilac ovog krivičnog djela može biti svaka osoba, te da to krivično djelo u zakonskom obilježju ne predviđa "nečinjenje" kao način izvršenja, kako su naveli redovni sudovi.

45. Imajući u vidu sadržaj citirane odredbe na koju se Općinski sud pozvao ono što *prima facie* ukazuje na mogući problem jeste pitanje na koji način se predmetno krivično djelo može izvršiti nečinjenjem kada to krivično djelo, u svom osnovnom obilježju, predviđa "izazivanje opasnosti opće opasnim radnjama i opasnim sredstvima", odnosno postavlja se pitanje kako je apelant kao pomoćni radnik nečinjenjem mogao izazvati opasnost djelovanjem motorne sile (teretno vozilo). Nadalje se postavlja pitanje kako su i prvooptuženi koji je upravljao teretnim vozilom i na taj način "djelovao motornom silom" i apelant kao pomoćni radnik koji je samo prevožen predmetnim kamionom istovremeno mogli biti kažnjeni za isto krivično djelo koje, u svom osnovnom obilježju, podrazumijeva "činjenje", odnosno "preduzimanje opšte opasne radnje". Ustavni

sud smatra da je od redovnih sudova u tom pravcu izostalo relevantno obrazloženje.

46. U vezi s tim, Ustavni sud podsjeća da je radnja izvršenja krivičnog djela njegova osnovna karakteristika, njegovo suštinsko obilježje koje mu daje kvalitet djela koje može dovesti do povrede ili ugrožavanja zaštićenih vrijednosti. Dakle, radnja predstavlja osnovno konstitutivno obilježje svakog krivičnog djela, pa stoga bez radnje djelo ne postoji (*nullum crimen sine actione*) jer je radnja osnovni uvjet i osnov svakog krivičnog djela. Shodno odredbama člana 30. KZFBiH krivično djelo može biti izvršeno činjenjem koje podrazumijeva aktivnu radnju, odnosno nečinjenjem koje se sastoji u propuštanju dužnog činjenja. Zatim, Ustavni sud podsjeća da postoje zakonski regulirana nepravna krivična djela nečinjenja koja imaju svoja posebna zakonska bića, u kojima je određeno u čemu se sastoji njihova radnja, u kojima je radnja postavljena kao nečinjenje ili činjenje. Kao dobar primjer za to čini se upravo krivično djelo iz člana 304. stav (2) KZFBiH (vidi Relevantni propisi) koje predstavlja poseban oblik krivičnog djela izazivanja opće opasnosti, kod kojeg se radnja izvršenja sastoji, između ostalog, i u nepostupanju po određenim pravilima, tehničkim pravilima i sl., a krug osoba, kao mogućih izvršilaca, ograničen je na službene ili odgovorne osobe.

47. S druge strane postoje zakonski neregulirana nepravna krivična djela nečinjenja koja predstavljaju takva krivična djela koja nemaju svoje posebno zakonsko obilježje jer ona zakonom nisu predviđena kao nečinjenje. Nadalje, kod takvih nereguliranih nepravih krivičnih djela, kada nečinjenje nije izričito opisano u krivičnom djelu, postavlja se pitanje garanta, odnosno kruga osoba koje bi mogle biti odgovorne za propuštanje. Imajući to u vidu Ustavni sud zapaža da krivično djelo iz člana 304. stav (1) KZFBiH, u svom osnovnom obilježju, ne predviđa nečinjenje kao način izvršenja, niti propisuje ko je odgovorna osoba za eventualno propuštanje dužne radnje.

48. Dovodeći navedeno u kontekst konkretnog slučaja Ustavni sud zapaža da su redovni sudovi zaključili da se krivično djelo iz člana 304. stav (1) KZFBiH može izvršiti i "nečinjenjem", odnosno propuštanjem dužne obaveze. Pri tome, Ustavni sud zapaža da redovni sudovi nisu dali opis osnovnih obilježja krivičnog djela iz člana 304. stav (1) KZFBiH, već su u odnosu na apelanta imali u vidu obilježja krivičnog djela iz stava (2) člana 304. KZFBiH koji propisuje: "Kaznom iz stava 1. ovog člana kaznit će se službena ili odgovorna osoba koja ne postavi propisane uređaje za zaštitu od požara, eksplozije, poplave, otrovnih gasova ili jonizirajućih zračenja ili ove uređaje ne održava u ispravnom stanju ili ih u slučaju potrebe ne stavi u rad ili uopće ne postupa po propisima ili tehničkim pravilima o zaštitnim mjerama i time izazove opasnost za život ljudi ili za imovinu većeg opsega." Ustavni sud nadalje podsjeća da krivično djelo iz stava (2) člana 304. KZFBiH predstavlja poseban oblik krivičnog djela izazivanja opće opasnosti, kod kojeg je radnja izvršenja određena alternativno i može se izvršiti činjenjem, ali i nečinjenjem i propuštanjem preduzimanja određenih radnji, odnosno "nepostupanjem po odgovarajućim tehničkim pravilima o zaštitnim mjerama", upravo onako kako su redovni sudovi i obrazložili u osporenim presudama. Ustavni sud zapaža da su redovni sudovi zapravo utvrdili apelantovu odgovornost na osnovu obilježja tog krivičnog djela, dokazavši tokom postupka da apelant nije postupao po "tehničkim pravilima zaštite na radu", što je, po mišljenju Ustavnog suda, posebno neprihvatljivo budući da u opisu apelantovog radnog mjesta ne stoji da obavlja poslove signaliste, što je u svom nalazu i mišljenju naveo i vještak zaštite na radu.

49. Konačno, Ustavni sud podsjeća da je prilikom odlučivanja imao u vidu da je Ustavni sud u Odluci o dopustivosti broj AP 341/13 od 13. januara 2015. godine ispitao identične presude u

kontekstu apelacionih prigovora prvooptuženog kao vozača teretnog vozila. Nadalje, Ustavni sud podsjeća da su tom odlukom apelacioni prigovori prvooptuženog odbačeni kao očigledno (*prima facie*) neosnovani jer Ustavni sud u predmetnom postupku nije utvrdio kršenje prava prvooptuženog na koja se u apelaciji neosnovano pozvao. Ustavni sud također podsjeća da je prilikom odlučivanja u citiranoj odluci imao u vidu da je prvooptuženi vozač teretnog vozila koji je upravljao teretnim vozilom kojim je izazvana nesreća s tragičnom posljedicom i da su se upravo u radnjama prvooptuženog stekla obilježja krivičnog djela za koje je konačno i proglašen krivim. Upravo navedeno čini bitnu razliku između položaja optuženih u predmetnom slučaju u kontekstu krivičnog djela za koje su proglašeni krivim. Navedeno stoga što iz okolnosti konkretnog slučaja proizlazi da apelant "propuštanjem", odnosno "nepostupanjem po tehničkim pravilima" nije mogao ostvariti obilježja krivičnog djela iz člana 304. stav (1) KZFBiH koje, u svom osnovnom obilježju, podrazumijeva "radnju" odnosno "djelovanje motornom silom".

50. Stoga, imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud smatra da su redovni sudovi, proglašavajući apelanta odgovornim da je "nepostupanjem po tehničkim pravilima iz zaštite na radu" kao pomoćni radnik na odvozu smeća počinio krivično djelo iz člana 304. stav (1) KZFBiH koje, u svom osnovnom obilježju, podrazumijeva djelovanje nekom motornom silom, pri čemu redovni sudovi nisu dali opis osnovnih obilježja tog krivičnog djela, već krivičnog djela iz stava (2) člana 304. KZFBiH kao posebnog oblika krivičnog djela izazivanja opće opasnosti, u odnosu na apelanta zapravo proizvoljno primijenili odredbu člana 304. stav (1) KZFBiH.

51. Ustavni sud smatra da je u okolnostima konkretnog slučaja zbog proizvoljne primjene materijalnog prava došlo do kršenja apelantovog prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

Ostali prigovori

52. S obzirom na zaključak Ustavnog suda u vezi s kršenjem apelantovog prava na pravično suđenje u kontekstu primjene materijalnog prava Ustavni sud ne vidi razlog da se bavi ostalim apelantovim navodima.

VIII. Zaključak

53. Ustavni sud zaključuje da je došlo do kršenja apelantovog prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije kada su redovni sudovi apelanta proglasili krivim da je nečinjenjem počinio krivično djelo iz člana 304. stav (1) KZFBiH koje, u svom osnovnom obilježju, ne predviđa nečinjenje kao način izvršenja, pri čemu su redovni sudovi u odnosu na apelanta, čini se, imali u vidu obilježje krivičnog djela iz stava (2) člana 304. KZFBiH kao posebnog oblika krivičnog djela izazivanja opće opasnosti, iako se na tu odredbu u osporenim presudama nisu pozvali, ali ni objasnili kako bi apelant i u tom slučaju, kao pomoćni radnik s konkretnim opisom radnih poslova i zadataka, mogao počiniti navedeno krivično djelo nečinjenjem, odnosno kako je osuđen za nečinjenje, odnosno nepreduzimanje radnje koja uopće nije u opisu njegovih poslova i zadataka kao pomoćnog radnika.

54. Na osnovu člana 59. st. (1) i (2) i člana 62. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

55. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirsad Čeman, s. r.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 1015/13**, rješavajući apelaciju **Sulje Levića**, na temelju članka VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b), članka 59. st. (1) i (2) i članka 62. stavak (1) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine - prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 94/14), u sastavu:

Mirsad Čeman, predsjednik
Mato Tadić, dopredsjednik
Zlatko M. Knežević, dopredsjednik
Valerija Galić, sutkinja
Miodrag Simović, sudac
Seada Palavrić, sutkinja

na sjednici održanoj 20. srpnja 2016. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Usvaja se apelacija **Sulje Levića**.

Utvrđuje se povreda prava iz članka II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Ukida se Presuda Kantonalnog suda u Tuzli broj 33 0 K 002008 12 Kž od 21. studenog 2012. godine u dijelu koji se odnosi na Sulju Levića.

Nalaže se Kantonalnom sudu u Tuzli da po žurnom postupku donese novu odluku u skladu sa člankom II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Nalaže se Kantonalnom sudu u Tuzli, da u skladu sa člankom 72. stavak (5) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku od tri mjeseca od dana dostave ove odluke obavijesti Ustavni sud o poduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i u "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Suljo Lević (u daljnjem tekstu: apelant) iz Banovića, kojeg zastupa Čamil Softić, odvjetnik iz Banovića, podnio je 11. ožujka 2013. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Kantonalnog suda u Tuzli (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) broj 33 0 K 002008 12 Kž od 21. studenog 2012. godine i Presude Općinskog suda u Živinicama (u daljnjem tekstu: Općinski sud) broj 33 0 K 002008 10 K2 od 14. studenog 2011. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na temelju članka 23. Pravila Ustavnog suda, od Kantonalnog suda, Općinskog suda i Kantonalnog tužiteljstva u Tuzli (u daljnjem tekstu: Kantonalno tužiteljstvo) zatraženo je 19. svibnja 2016. godine da dostave odgovore na apelaciju.

3. Kantonalni sud, Općinski sud i Kantonalno tužiteljstvo su odgovore na apelaciju dostavili u razdoblju od 23. svibnja do 22. lipnja 2016. godine.

III. Činjenično stanje

4. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantovih navoda i dokumenata predloženih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.

5. Postupajući u ponovnom postupku (nakon što su rješenjima Kantonalnog suda ukinute dvije prvostupanjske presude), Općinski sud je donio novu Presudu broj 33 0 K 002008 10 K2 od 14. studenog 2011. godine kojom su apelant i Omer Bebaković (u daljnjem tekstu: prvooptuženi, a obojica u

daljnem tekstu: optuženi) proglašeni krivim što su kao suizvršitelji iz nehata motornom silom izazvali opasnost za život ljudi uslijed čega je nastupila smrt jedne osobe, čime su počinili kazneno djelo - teška djela protiv opće sigurnosti ljudi i imovine iz članka 308. stavak (4) u svezi sa člankom 304. stavak (4) u svezi sa stavkom (1) i u svezi sa člankom 23. Kaznenog zakona Federacije BiH ("Službene novine FBiH" br. 43/98, 2/99, 15/99, 29/00 i 59/02; u daljnem tekstu: KZFBiH), pa im je taj sud, uz primjenu istih zakonskih odredaba i čl. 40., 41., 42., 50. i 51. KZFBiH, te članka 346. Zakona o kaznenom postupku FBiH ("Službene novine FBiH" br. 43/98 i 23/99; u daljnem tekstu: ZKPFBiH) izrekao uvjetnu osudu kojom im je utvrđena kazna zatvora u trajanju od po šest mjeseci i istodobno određeno da se izrečena kazna neće izvršiti ukoliko optuženi u roku od dvije godine od pravomoćnosti presude ne učine novo kazneno djelo (sve detaljnije navedeno u izreci presude).

6. Istom presudom, na temelju odredbe članka 101. stavak (2) ZKPFBiH i članka 201. stavak (1) Zakona o obligacijskim odnosima (u daljnem tekstu: ZOO) optuženi su obvezani M. B. (u daljnem tekstu: majka oštećenog), na ime imovinsko-pravnog zahtjeva zbog pretrpljenih duševnih boli, isplatiti iznos od po 6.000,00 KM u roku od mjesec dana od pravomoćnosti presude, dok je majka oštećenog s viškom imovinsko-pravnog zahtjeva upućena na parnicu, uz istodobno obvezivanje optuženih da naknade i troškove kaznenog postupka.

7. Nakon što je Općinski sud proveo dokaze, koje je taksativno pobrojao na strani 5. obrazloženja presude (saslušavanjem očevidaca spornog događaja, majke oštećenog i ostalih osoba koje su se kritičnog dana nalazile na odlagalištu smeća, uključujući i optužene, potom saslušavanjem tehničkog rukovoditelja tvrtke JP "Komunalac" iz Banovića (u daljnem tekstu: Komunalac), te drugih bivših i sadašnjih uposlenike tvrtke, vještačenjem po vještacima prometne struke, zaštite na radu, te ljekarske struke, rekonstrukcijom spornog događaja, uvidom u materijalne dokaze - očevid s lica mjesta, fotodokumentaciju i sl.), utvrđena je odgovornost optuženih za kazneno djelo koje im je optužnicom stavljeno na teret. Općinski sud je, prije svega, naveo da tijekom postupka nije bilo sporno da se kritičnog dana u kritično vrijeme desio tragičan događaj u kojem je šesnaestogodišnji A. B. (u daljnem tekstu: oštećeni) smrtno stradao djelovanjem motornog vozila tvrtke Komunalac, da su optuženi kao uposlenici Komunalca došli na odlagalište smeća na PK "Čubrić" RMU u Banovićima (koje je rješenjem Općine Banović određeno za deponiju smeća) s namjerom da istovare kontejner sa smećem, da je prvooptuženi upravljao teretnim vozilom, da je apelant obavljao poslove u svezi s odvozom smeća, čišćenjem i sl., da se kritičnog dana apelant nalazio u teretnom vozilu zajedno s prvooptuženim, da su optuženi prilikom dolaska na odlagalište smeća na odlagalištu zatekli majku oštećenog, oštećenog i njegova dva mlađa srodnika, te H. Ž. i H. B., koji su čekali da se kontejner istovari kako bi "prebrali" smeće.

8. Sporna pitanja koja su se postavila za Općinski sud odnosila su se na činjenični supstrat predmetnog slučaja, a to su: je li prvooptuženi kritične prilike, upravljajući spornim vozilom na odlagalištu smeća, propustio pomoću bočnih zrcala pratiti situaciju na vozilu i oko njega, odnosno je li apelant kao pomoćni radnik propustio izaći iz vozila i na eventualnu opasnost upozoriti osobe koje su se zatekle na odlagalištu smeća i koje su se nalazile u neposrednoj blizini vozila koje se kretalo unazad, odnosno je li uslijed tih propusta došlo do tragičnog događaja.

9. U svezi sa spornim pitanjima Općinski sud je saslušao optužene na glavnom pretresu, pa je tako apelant naveo da kritičnog dana nije izašao iz vozila jer se vozilo nije zaustavilo, da je bilo u kretanju i da taj dan nije signalizirao vozaču (prvooptuženom) kada da krene unazad jer mu vozač nije rekao

da izađe iz kamiona. Međutim, Općinski sud je u svezi sa spornim pitanjima o suštinskom dijelu događaja i dotadašnjim postupanjem i praksom koju su imali optuženi prilikom dolaska na odlagalište i istovar smeća saslušao svjedoke očevice (majku oštećenog, te H. Ž. i H. B.) koji su se često, i prije tragičnog događaja, nalazili na istom mjestu na deponiji smeća.

10. Iz obrazloženja proizlazi da je majka oštećenog, između ostalog, u svom iskazu navela da je sa svojom djecom na deponiju stigla kritičnog dana ujutro, oko 7.00 sati, s namjerom da nakupi aluminijske kalaje kako bi to kasnije mogla prodati, da je na deponiji zatekla susjede H. Ž. i H. B., da su u jednom momentu krenuli kući kada su ugledali vozilo s novim kontejnerom, te su sačekali da i njega pregledaju tako što su svi stajali s vozačeve strane, da je vidjela da je apelant klimnuo glavom oštećenom dajući mu znak da otvori kvače da bi na to "sjeo" kontejner, sve da se apelant ne bi isprljao i izlazio iz vozila jer je put bio blatnjav, što je bila i ranija praksa. Potom je navela da je vozilo stajalo kada je oštećeni otvorio kvače sa zadnje strane vozila, te da je tada bio okrenut leđima i da mu se nešto zapetljalo oko nogu, vjerojatno lanac koji se nalazio na lijevom točku vozila, da nije mogao pobjeći kada je vozilo krenulo unazad prešavši prvo preko njegovih nogu, nakon čega je počela vikati i upozoravati prvooptuženog da stane, ali je bilo kasno jer je vozilo već prešlo i preko glave oštećenog. Iz iskaza je nadalje proizšlo da taj dan optuženi nisu upozorili prisutne na deponiji da se sklone, niti su izlazili iz vozila prije nesreće, a prema iskazu majke oštećenog "pravilo je da vozilo treba da stane, pa da se onda skinu kuke, te da se da znak vozaču da su kuke skinute da bi on mogao dalje da radi jer čim se kuke dignu vozač treba da upali vozilo i da krene nazad". Još je navela da se u momentu nesreće nalazila na udaljenosti od oko 3,5 m od vozila, te je vidjela da su optuženi oštećenom klimnuli glavom.

11. Svjedokinja H. Ž. (očevidac) je u svom iskazu navela da je kritičnog dana, oko 12.45 sati, naišao kamion sa smećem, te je vidjela da se vozilo prije toga okrenulo i u momentu kada je krenulo unazad oštećeni je potrčao prema zadnjem dijelu vozila, s tim što nije vidjela da je apelant klimnuo glavom oštećenom da otkazi kuke, ali je to kasnije čula od majke oštećenog. Potom je vidjela da se oštećeni, u momentu kada je stigao iza vozila, uhvatio za kvačilo i da se počeo kretati unazad zajedno s vozilom. Vidjela je da se oštećeni u jednom momentu zapetljao u zemlju koja mu je bila iza leđa, ali je ostao na nogama, te se nakon toga još malo održao na nogama krećući se unazad, držeći se za vozilo. Vidjela je da je oštećeni pokušao pobjeći iza vozila u momentu kada se ono približilo istovaru smeća, ali nije mogao, i u tom momentu ga je vozilo udarilo i oborilo, te je tada stavila ruke na oči jer više nije smjela gledati, nakon čega je otišla kući. Svjedokinja H. B. je u svom iskazu navela da, iako je kritičnog dana u kritično vrijeme bila prisutna na odlagalištu smeća, tragični događaj nije vidjela jer je u tom momentu vezala svoje smeće.

12. Vještak prometne struke je sačinio nalaz na okolnosti nastanka tragičnog događaja tako da je iz nalaza, između ostalog, proizšlo da se oštećeni, u momentu kada se vozilo počelo kretati unazad, nalazio u skupini s ostalim očevicima, udaljen od vozila 10-15 metara, pa kako se prvooptuženi vožnjom unazad počeo približavati grupi pješaka, tada se oštećeni, koji je u tom trenutku bio udaljen desetak metara od vozila, počeo približavati zadnjoj strani vozila, što je prvooptuženi mogao primijetiti sve do njegova dolaska iza samog vozila, kada mu je oštećeni izašao iz vidnog polja. Uvažavajući konkretne prometne uvjete, izračunom je utvrđeno da je kretanje oštećenog prema vozilu otpočelo približno u momentu pokretanja vozila unazad, te je utvrđeno da je oštećeni bio u mogućnosti vidjeti kretanje vozila kojim je upravljao prvooptuženi.

13. Na temelju rekonstrukcije događaja od 8. studenog 2002. godine, postavljanjem osobe iste visine kao oštećeni uz zadnji kraj vozila, utvrđeno je da zadnji dio kontejnera nije mogao ostvariti kontakt s glavom oštećenog, nasuprot tvrdnji majke oštećenog. Nadalje je rekonstrukcijom utvrđeno da prvooptuženi nije imao tehničke mogućnosti uočiti oštećenog kada se on nalazio iza vozila.

14. Vještak iz oblasti zaštite na radu je dao pismeni nalaz i mišljenje u svezi s predmetnom nezgodom, te je taj vještak saslušan i na glavnom pretresu. Prema tom nalazu i njegovu iskazu, do tragičnog događaja je došlo zato što je Tajništvo za prostorno uređenje, stambene i komunalne poslove Općine Banovići donijelo rješenje kojim je naloženo Komunalcu da deponira smeće na odlagalištu Čubrić, a da prethodno nije propisalo mjere zaštite ljudi, imovine i životne sredine, niti je obvezalo Komunalac da izradi odgovarajuću dokumentaciju i propiše te mjere. Osim toga, Komunalac je propustio obučiti svoje uposlenike i provjeriti njihovo znanje iz oblasti zaštite na radu, organizirati poslove zaštite na radu i sl. Vještak je u svom iskazu na glavnom pretresu naveo da u ovom slučaju nema propusta optuženih radnika jer su oni izvršavali obveze koje su dobili, te je još naveo da u konkretnom slučaju nije bilo signaliste da signalizira gdje kamion ide unazad i dokle smije ići, te da bi kamioni trebali imati zvučni signal pri kretanju unazad, dodavši još da vozač mora voditi računa o sigurnosti prostora na kojem izvodi radnju kretanja unazad.

15. Općinski sud je dalje naveo da je optuženim stavljeno na teret da su počinili kazneno djelo - teška djela protiv opće sigurnosti ljudi i imovine iz članka 308. stavak (4) u svezi sa člankom 304. stavak (4) u svezi sa stavkom (1) i u svezi sa člankom 23. KZFBiH. U svezi s tim, nadalje je pojašnjeno da su radnje izvršenja tog kaznenog djela određene alternativno i da se radi ili o nepostupanju po odgovarajućim propisima ili o nepostupanju po tehničkim pravilima o zaštitnim mjerama, te je još navedeno da je to kazneno djelo blanketnog karaktera i da sadrži blanketnu dispoziciju koja upućuje na druge odgovarajuće propise, a može se raditi i o nepostupanju po odgovarajućim propisima kojima se propisuju uvjeti i način poduzimanja mjera i postupaka zaštite na radu i slično ili o nepostupanju po tehničkim pravilima o zaštitnim mjerama. Nadalje je naglašeno da se pod tehničkim pravilima podrazumijevaju praktični, iskustveno provjereni i općeprihvaćeni i utemeljeni načini postupanja koji ne moraju biti predviđeni odgovarajućim propisima, što je slučaj u konkretnom predmetu.

16. Općinski sud je u cilju dokazivanja da se u konkretnom slučaju radilo o nepoštovanju tehničkih pravila o zaštiti na radu, pod kojima se podrazumijeva praktično, iskustveno i općeprihvaćeno postupanje, naveo da je cijeli postupak odvoza i istovara smeća u svom iskazu opisao tehnički rukovoditelj Komunalca koji je, između ostalog, naveo da je prilikom dolaska na istovar pomoćni radnik dužan da vozaču "malo pokazuje kad je dobro, kad da stane, da ga malo navodi, ako ima osoba koje skupljaju smeće trudi se da ih ukloni, ako hoće poslušati, a što je danas problem", te da vozač i pomoćni radnik moraju raditi sinkronizirano.

17. Iz iskaza obojice optuženih je proizašlo da su taj dan više puta dovozili smeće istim vozilom i da nisu imali nikakvih problema pri istovaru, da je apelant taj dan, ali i ranije, izlazio i pomagao vozaču pri istovaru smeća, odnosno navodio kamion pri kretanju unazad, te je upozoravao prisutne na opasnost, da su iste osobe na odlagalištu bile cijeli dan i da ih je svaki put upozoravao na opasnost, osim taj put.

18. Općinski sud je na temelju iskaza očevidaca, H. Ž. i majke oštećenog zaključio da je upozorenje pomoćnog radnika prisutnima da se udalje od vozila uobičajen i do tada siguran način postupanja. To, prema ocjeni Općinskog suda, nadalje

znači da je prvooptuženi propustio kritične prilike pomoću bočnih zrcala pratiti situaciju na vozilu i oko njega, a da je apelant propustio izaći iz vozila koje se kretalo unazad i prisutne, koji su se nalazili u njegovoj neposrednoj blizini, upozoriti na eventualnu opasnost. O suštinskom dijelu događaja svjedočila je očevidac H. Ž. čiji je iskaz prvostupajski sud prihvatio u cijelosti, koji je u bitnom dijelu potvrđen i iskazom majke oštećenog, osim u nekim detaljima koji se ne slažu. Nadalje, Općinski sud je u cijelosti prihvatio nalaz vještaka prometne struke kao objektivan i u bitnom u skladu s iskazima očevidaca, dok je nalaz vještaka iz oblasti zaštite na radu također prihvaćen kao objektivan, osim u dijelu u kojem je navedeno da u konkretnom slučaju nema propusta optuženih radnika jer su izvršavali obveze koje su dobili, uz obrazloženje da je tijekom postupka utvrđeno da je bilo propusta optuženih uslijed kojih je oštećeni smrtno stradao. Općinski sud je zaključio da su se u radnjama optuženih stekla sva bitna obilježja kaznenog djela za koje su optuženi.

19. Općinski sud je prilikom odlučivanja ocijenio apelantovu obranu (njegov iskaz dan u istrazi i na glavnom pretresu), ali je takva obrana, prema ocjeni Općinskog suda, bila usmjerena na izbjegavanje odgovornosti i, kao takva, neprihvatljiva jer su optuženi znali kakva je njihova ustaljena praksa u radu po kojoj tog dana nisu postupili. Nadalje, Općinski sud je na temelju svih provedenih dokaza utvrdio da su optuženi kazneno djelo počinili iz svjesnog nehata, te u stanju uračunljivosti, a kazneno-pravnom sankcijom Općinski sud se detaljnije bavio na strani 12. osporene presude, s tim da je prilikom odmjeravanja visine kazne prvostupajski sud uzeo u obzir i doprinos majke oštećenog tragičnom događaju.

20. O imovinsko-pravnom zahtjevu koji je postavila majka oštećenog u iznosu od 30.000,00 KM Općinski sud se detaljnije izjasnio na strani 13. osporene presude. Općinski sud je o tom zahtjevu odlučio na temelju odredbe članka 201. stavak 1. ZOO-a, te je u tom pravcu naglasio da gubitak djeteta za majku oštećenog predstavlja nemjerljive duševne boli i da joj po osnovi naknade pripada iznos od 20.000,00 KM koji je odmjerjen u svjetlu Orijentacijskih kriterija za utvrđivanje visine pravične novčane naknade nematerijalne štete Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda FBiH. Kako je utvrđen doprinos majke oštećenog od 40%, odlučeno je da joj na ime pravične naknade pripada ukupan iznos od 12.000,00 KM, koji su optuženi dužni platiti, i to po 6.000,00 KM svaki od njih, budući da je njihov doprinos nastanku štete isti.

21. Odlučujući o prizivima branitelja optuženih, Kantonalni sud je na sjednici vijeća donio Presudu broj 33 0 K 002008 12 Kž od 21. studenog 2012. godine kojom je prizive odbio i prvostupajsku presudu u cijelosti potvrdio. Apelantov branitelj je podnio priziv iz razloga propisanih odredbama članka 357. toč. 2., 3. i 4. ZKPFBiH, predloživši da se prvostupajska presuda preinači ili ukine i predmet vrati na ponovni postupak. Nakon što je Kantonalni sud ispitao prizive branitelja u granicama prizivnih razloga i po službenoj dužnosti, taj sud je utvrdio da su prizivi neutemeljeni. U svezi s prigovorima branitelja optuženih koji su se odnosili na pogrešno utvrđeno činjenično stanje Kantonalni sud je pojasnio da se optuženim ne stavlja na teret da su kazneno djelo učinili nepostupanjem po odgovarajućim propisima (određenoj blanketnoj normi), već da su kazneno djelo počinili nepostupanjem po tehničkim pravilima o zaštitnim mjerama koje podrazumijevaju praktično i iskustveno provjerene i općeprihvaćene i utemeljene načine postupanja koji ne moraju biti predviđeni odgovarajućim propisima. Imajući to u vidu, Kantonalni sud je naveo da je prvostupajski sud na temelju iskaza svjedoka tehničkog rukovoditelja tvrtke Komunalac pravilno utvrdio proceduru i način utovara i istovara smeća, koju su na isti način opisali optuženi u svojim iskazima, što su

potvrdili i očevidci tragičnog događaja. Stoga je, prema ocjeni Kantonalnog suda, prvostupanjski sud pravilno utvrdio da se na odlagalištu smeća kritičnog dana nalazilo više osoba, među kojima i djeca, i da je ta okolnost optuženim nalagala da u skladu sa svojim ustaljenim obavezama pokažu poseban oprez. Nadalje, iz iskaza očevidaca, majke oštećenog i H. Ž. proizašlo je da apelant tom prilikom nije izašao iz kamiona ni po dolasku na odlagalište smeća, niti prilikom kretanja kamiona unazad, niti mu je prvooptuženi rekao da to učini. Ocijenjeno je da je prvostupanjski sud na temelju svih provedenih dokaza pravilno utvrdio da je prvooptuženi propustio pomoću bočnih zrcala pratiti situaciju na kamionu i oko njega, a apelant izaći iz kamiona i prisutne upozoriti na eventualnu opasnost, odnosno prvooptuženog upozoriti na prisustvo djece i ostalih na odlagalištu.

22. Kantonalni sud je također istaknuo da je prvostupanjski sud pravilno ocijenio i iskaz, kao i nalaz i mišljenje vještaka zaštite na radu, te sasvim ispravno nije prihvatio dio iskaza u kojem vještak tvrdi da nema odgovornosti i propusta optuženih jer to nije zadaća vještaka, već suda. U svezi s ostalim dijelom njegova iskaza Kantonalni sud je ocijenio da je irelevantan pošto se vještak izjašnjavao o nepostojanju propisa iz oblasti zaštite na radu i iz toga izvodio zaključke, iako optuženim nije stavljeno na teret da su kazneno djelo učinili nepostupanjem po odgovarajućim propisima. Nadalje je Kantonalni sud utvrdio da je na utvrđeno činjenično stanje prvostupanjski sud pravilno primijenio kazneni zakon kada je radnje optuženih iz izreke pobijane presude pravno kvalificirao kao kazneno djelo iz članka 308. stavak 4. u svezi sa člankom 304. stavak 4. u svezi sa stavkom 1. i člankom 23. ZKPFBiH jer i navedeni sud smatra da su se u njihovim "radnjama" stekla sva obilježja navedenog kaznenog djela, zbog čega se prizivima branitelja prvostupanjska presuda neutemeljeno pobija i zbog povrede kaznenog zakona.

23. Kantonalni sud je na strani 4. osporene presude ispitao prvostupanjsku presudu i u dijelu odluke o kazneno-pravnoj sankciji, imovinsko-pravnom zahtjevu i troškovima kaznenog postupka utvrdivši da su prizivni prigovori usmjereni u tom pravcu neutemeljeni, te da je prvostupanjska presuda i u tim segmentima pravilna i na zakonu utemeljena.

24. Shodno svemu navedenom Kantonalni sud je, ne nalazeći u smislu članka 370. ZKPFBiH ni povrede zakona na koje sud pazi po službenoj dužnosti, odlučio kao u izreci presude pozivajući se na članak 377. ZKPFBiH.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

25. Apelacijom se tvrdi da je osporenim presudama povrijeđeno apelantovo pravo na pravično suđenje iz članka II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija) i pravo na imovinu iz članka II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. U apelaciji se, između ostalog, navodi da je Općinski sud u Banovićima apelanta oslobodio optužbe da je počinio kazneno djelo koje mu je tadašnjom optužnicom bilo stavljeno na teret, ali da je u ponovnom postupku, prema apelantovoj ocjeni, neopravdano proglašen krivim da je počinio kazneno djelo - teško kazneno djelo protiv opće sigurnosti ljudi i imovine iz članka 308. stavak (4) u svezi sa člankom 304. stavak (4) u svezi sa stavkom (1) tog članka. Iz iscrpnih navoda apelacije proizlazi da apelant suštinski ukazuje na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje i na pogrešnu primjenu materijalnog prava jer apelant nije počinio bilo koje kazneno djelo, pa ni ono za koje je proglašen krivim. Navodi da je tijekom postupka utvrđeno da je apelant u spornom razdoblju obavljao poslove pomoćnog radnika na odvozu smeća sa

završenom osnovnom školom, te da su člankom 100. Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji detaljno opisani poslovi koje obavlja pomoćni radnik na odvozu smeća, u koje ne spadaju poslovi signaliste, kako je utvrdio i vještak zaštite na radu u svom nalazu (koji je apelant priložio uz apelaciju).

26. Potom se navodi da je tijekom postupka nesporno utvrđeno da je smrt oštećenog nastupila u vrijeme dok se vozilo kretalo unazad, pa se postavlja pitanje je li apelant tijekom kretanja vozila unazad, prije njegova zaustavljanja, bio u obvezi izaći iz njega i obaviti posao signaliste. Ukazuje da su redoviti sudovi svoje stajalište o apelantovoj odgovornosti utemeljili na činjenici da apelant nije postupio po tehničkim pravilima o zaštitnim mjerama, što apelant smatra proizvoljnim jer je i prema stručnom mišljenju vještaka iz oblasti zaštite na radu utvrđeno da u konkretnom slučaju nije bilo apelantova propusta, niti tvrtka Komunalac posjeduje adekvatne akte o zaštiti na radu. Apelacijom se osporava i odluka u dijelu kojim je odlučeno o imovinsko-pravnom zahtjevu, kojom je apelant obavezan na isplatu iznosa od 6.000,00 KM, čime su redoviti sudovi povrijedili njegovo pravo na imovinu jer nije bilo dovoljno elemenata za utvrđivanje nematerijalne štete, između ostalog, i zbog činjenice što je majci oštećenog već isplaćena nematerijalna šteta po osnovi ugovora o osiguranju u korist trećeg. Predloženo je da se apelacija usvoji, te utvrdi kršenje apelantova prava na pravično suđenje i imovinu, osporene presude ukinu i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje.

b) Odgovor na apelaciju

27. Kantonalni sud je u odgovoru na apelaciju predložio da se apelacija odbije kao neutemeljena jer su apelacijski prigovori neutemeljeni iz razloga sadržanih u osporenoj presudi tog suda.

28. Općinski sud je u iscrpnom odgovoru na apelaciju, u biti, iznio pojedinosti o duljini trajanja predmetnog postupka, nalazeći apelacijske prigovore neutemeljenim, predloživši da se apelacija odbije kao neutemeljena.

29. Kantonalno tužiteljstvo je navelo da se u apelaciji ponavljaju isti činjenični navodi koji su isticali u ranijem postupku, uz prijedlog da se apelacija odbije kao neutemeljena.

V. Relevantni propisi

30. **Kazneni zakon Federacije BiH** ("Službene novine FBiH" br. 43/98, 2/99, 15/99, 29/00 i 59/02), koji je važio u relevantnom razdoblju, u bitnom dijelu glasi:

Članak 4. stavak (1)

(1) *Na učinitelja kaznenog djela primjenjuje se zakon koji je važio u vrijeme izvršenja kaznenog djela.*

Kazneno djelo

Članak 8.

Kazneno djelo je protupravno djelo, koje je zakonom propisano kao kazneno djelo, čija su obilježja određena zakonom i za koje je zakonom propisana kaznena sankcija.

Suizvršilaštvo

Članak 23.

Ako više osoba, sudjelovanjem u radnji izvršenja ili na drugi način, zajednički učine kazneno djelo, svaka od njih kaznit će se kaznom propisanom za to djelo.

Način izvršenja kaznenog djela

Članak 30.

(1) *Kazneno djelo može se učiniti činjenjem ili nečinjenjem.*
(2) *Kazneno djelo može biti učinjeno nečinjenjem samo kad učinitelj propusti činjenje koje je bio dužan izvršiti.*

Glava XXVII**KAZNENA DJELA PROTIV OPĆE SIGURNOSTI
LJUDI I IMOVINE****Izazivanje opće opasnosti****Članak 304.**

(1) Tko požarom, poplavom, eksplozijom, otrovom ili otrovnim gasom, jonizirajućim zračenjem, motornom silom, električnom ili drugom energijom ili pucanjem iz vatrenog oružja izazove opasnost za život ljudi ili za imovinu većeg opsega, kaznit će se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovog članka kaznit će se službena ili odgovorna osoba koja ne postavi propisane uređaje za zaštitu od požara, eksplozije, poplave, otrovnih gasova ili jonizirajućih zračenja ili ove uređaje ne održava u ispravnom stanju ili ih u slučaju potrebe ne stavi u rad ili uopće ne postupa po propisima ili tehničkim pravilima o zaštitnim mjerama i time izazove opasnost za život ljudi ili za imovinu većeg opsega.

(3) Ako su djela iz st. 1. i 2. ovog članka izvršena na mjestu gdje je okupljen veći broj ljudi, učinitelj će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) Tko djelo iz st. 1. i 2. ovog članka učini iz nehata, kaznit će se zatvorom do jedne godine.

Teška djela protiv opće sigurnosti ljudi i imovine**Članak 308. stavak (4)**

(4) Ako je uslijed djela iz članka 304. stavak 4., članka 305. stavak 2., članka 306. stavak 3. i članka 307. stavak 2. ovog zakona nastupila smrt jedne ili više osoba, učinitelj će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

31. Zakon o kaznenom postupku Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH br. 43/98 i 23/99) u relevantnom dijelu glasi:

c) *Osnove zbog kojih se presuda može pobijati*

Članak 357.

Presuda se može pobijati:

2) *zbog povrede kaznenog zakona;*

3) *zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja;*

4) *zbog odluke o kaznenim sankcijama, oduzimanju imovinske koristi, troškovima kaznenog postupka, imovinskopravnim zahtjevima, kao i zbog odluke o objavljivanju presude putem tiska, radija ili televizije.*

Članak 359.

Povreda kaznenog zakona postoji ako je kazneni zakon povrijeđen u pitanju:

1) *je li djelo za koje se optuženi goni kazneno djelo;*

2) *ima li okolnosti koje isključuju kaznenu odgovornost;*

3) *ima li okolnosti koje isključuju kazneno gonjenje, a naročito je li nastupjela zastarjelost kaznenog gonjenja ili je gonjenje isključeno uslijed amnestije ili pomilovanja ili je stvar već pravomoćno presuđena;*

4) *je li u pogledu kaznenog djela koje je predmet optužbe primijenjen zakon koji se ne može primijeniti;*

e) *Granice ispitivanja prvostupanjske presude*

Članak 370.

(1) Drugostupanjski sud ispituje presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom, ali mora uvijek po službenoj dužnosti ispitati:

1) *postoji li povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 358. stavak 1. toč. 1., 2., 5., 6., 8. do 11. ovog zakona i je li glavni pretres protivno odredbama ovog zakona održan u odsustvu optuženog ili u odsustvu branitelja optuženog;*

2) *je li na štetu optuženog povrijeđen kazneni zakon (članak 359.).*

32. U Zakonu o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH" br. 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, 8/13 i 59/14) relevantne odredbe glase:

Članak 452. st. (1) i (3)**Rješavanje predmeta primljenih u rad**

(1) *Postupci u kaznenim predmetima primljenim u rad kod sudova do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, nastaviti će se po odredbama ovoga Zakona, osim ako odredbama ovoga članka nije drugačije propisano.*

(3) *Postupci u predmetima iz stavka 1. ovoga članka u kojima je optužnica stupila na pravnu snagu nastaviti će se po dosadašnjim propisima, osim ako odredbama ove Glave nije drugačije propisano.*

VI. Dopustivost

33. U skladu sa člankom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacijsku nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmetom spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

34. U skladu sa člankom 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi učinkoviti pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnositelj apelacije primio odluku o posljednjem učinkovitom pravnom lijeku koji je koristio.

35. U konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je Presuda Kantonalnog suda broj 33 0 K 002008 12 Kž od 21. studenog 2012. godine protiv koje nema drugih učinkovitih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Potom, osporenu presudu apelant je primio 18. siječnja 2013. godine, a apelacija je podnesena 11. ožujka 2013. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano člankom 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz članka 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda jer ne postoji neki drugi formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očigledno (*prima facie*) neutemeljena.

36. Imajući u vidu odredbe članka VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 18. st. (1), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da predmetna apelacija ispunjava uvjete glede dopustivosti.

VII. Meritum

37. Apelant pobija navedene presude tvrdeći da su tim presudama povrijeđena njegova prava iz članka II/3.e) i k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije, odnosno članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

Pravo na pravično suđenje

38. Članak II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka, stavak 2 što uključuje:

e) *Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima, i druga prava vezana za krivične postupke.*

39. Članak 6. Europske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1. *Prilikom utvrđivanja njegovih građanskih prava i obveza ili kaznene optužbe protiv njega, svatko ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim sudom ustanovljenim zakonom. [...]*

40. Ustavni sud prvenstveno zapaža da se predmetni postupak odnosi na utvrđivanje utemeljenosti kaznene optužbe protiv apelanta, te je nesporno da apelant u predmetnom postupku uživa garancije prava na pravično suđenje iz članka II/3.e) Ustava

Bosne i Hercegovine i članka 6. Europske konvencije. S obzirom na to, Ustavni sud će u konkretnom slučaju ispitati je li predmetni postupak bio pravičan na način na koji to zahtijevaju navedene odredbe.

41. U svezi s ključnim apelantovim prigovorima, Ustavni sud podsjeća da, prema praksi Europskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Europski sud) i Ustavnog suda, zadatak ovih sudova nije preispitivati zaključke redovitih sudova glede činjeničnog stanja i primjene materijalnog i procesnog prava (vidi Europski sud, *Pronina protiv Rusije*, odluka o dopustivosti od 30. lipnja 2005. godine, aplikacija broj 65167/01). Naime, Ustavni sud nije nadležan supstituirati redovite sudove u procjeni činjenica i dokaza, već je, općenito, zadatak redovitih sudova ocijeniti činjenice i dokaze koje su izveli (vidi Europski sud, *Thomas protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 10. svibnja 2005. godine, aplikacija broj 19354/02). Zadatak Ustavnog suda je ispitati jesu li, eventualno, povrijeđena ili zanemarena ustavna prava (pravo na pravično suđenje, pravo na pristup sudu, pravo na učinkovit pravni lijek i dr.), te je li primjena zakona bila, eventualno, proizvoljna ili diskriminacijska.

42. Ustavni sud će se, dakle, iznimno upustiti u ispitivanje načina na koji su nadležni sudovi utvrđivali činjenice i na tako utvrđene činjenice primijenili pozitivno-pravne propise kada je očigledno da je u određenom postupku došlo do proizvoljnog postupanja redovitog suda, kako u postupku utvrđivanja činjenica tako i primjene relevantnih pozitivno-pravnih propisa (vidi Ustavni sud, Odluka broj AP 311/04 od 22. travnja 2005. godine, stavak 26.). U kontekstu navedenog, Ustavni sud podsjeća i da je u više svojih odluka ukazao da očigledna proizvoljnost u primjeni relevantnih propisa nikada ne može voditi ka pravičnom postupku (vidi Ustavni sud, Odluka broj AP 1293/05 od 12. rujna 2006. godine, točka 25. i dalje i, *mutatis mutandis*, Europski sud, *Andelković protiv Srbije*, presuda od 9. travnja 2013. godine, točka 24.). Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud će u konkretnom slučaju, s obzirom na pitanja koja se postavljaju, ispitati je li osporena odluka utemeljena na pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju, odnosno proizvoljnoj primjeni prava.

43. Ustavni sud zapaža da je apelant u predmetnom postupku proglašen krivim što je kao pomoćni radnik na čišćenju, prikupljanju, utovaru i istovaru smeća u tvrtki Komunalac, kao suizvršitelj sa prvooptuženim (kao vozačem teretnog vozila), iz nehata motornom silom izazvao opasnost za život ljudi, uslijed čega je nastupila smrt oštećenog. Prema ocjeni redovitih sudova apelant je na taj način, "nepostupanjem po tehničkim pravilima", počinio kazneno djelo - teška djela protiv opće sigurnosti imovine i ljudi iz članka 308. stavak (4) u svezi sa člankom 304. stavak (4) u svezi sa stavkom (1) i u svezi sa stavkom 23. KZFBiH (vidi Relevantni propisi). Naime, Ustavni sud zapaža da je Općinski sud u svezi sa člankom 304. stavak (1) KZFBiH na koji se pozvao naveo da su radnje izvršenja tog kaznenog djela određene alternativno, odnosno da se radi ili o nepostupanju po odgovarajućim propisima ili o nepostupanju po tehničkim pravilima o zaštitnim mjerama. Još je navedeno da se radi o kaznenom djelu blanketnog karaktera koje sadrži blanketnu dispoziciju koja upućuje na druge odgovarajuće propise ili o nepostupanju po tehničkim pravilima o zaštitnim mjerama, kao u konkretnom slučaju, a da se pod tehničkim pravilima podrazumijevaju iskustveni i općeprihvaćeni načini postupanja koji ne moraju biti predviđeni zakonom. U svezi s tim, Ustavni sud zapaža da je Općinski sud na temelju provedenih dokaza izveo zaključak da su se u apelantovim "radnjama" stekla sva obilježja kaznenog djela za koje je proglašen krivim, odnosno da je "propustio" izaći iz kamiona, te oštećenog i ostale prisutne na deponiji smeća upozoriti na eventualnu opasnost, uslijed čega je "djelovanjem motorne sile" nastupila smrt oštećenog. Takvo stajalište je prihvatio Kantonalni sud koji je u cijelosti podržao

stajalište prvostupanjskog suda, nalazeći prizive branitelja optuženih, usmjerene i u pravcu proizvoljne primjene materijalnog prava, neutemeljenim.

44. Ustavnom sudu se takvo obrazloženje čini proizvoljnim jer iz sadržaja odredbe članka 304. stavak (1) KZFBiH, na koji su se pozvali redoviti sudovi, takva obilježja ne proizlaze. Naime, Ustavnom sudu se čini da su se redoviti sudovi pozvali na članak 304. stavak (1) KZFBiH, a da su zapravo imali u vidu obilježja kaznenog djela iz stavka (2) članka 304. KZFBiH. U svezi s tim Ustavni sud podsjeća da odredba članka 304. stavak (1) KZFBiH, koju su redoviti sudovi imali u vidu i na koju su se pozvali prilikom odlučivanja, propisuje: "Tko požarom, poplavom, eksplozijom, otrovom ili otrovnim gasom, jonizirajućim zračenjem, **motornom silom**, električnom ili drugom energijom ili pucanjem iz vatrenog oružja izazove opasnost za život ljudi ili za imovinu većeg opsega, kaznit će se zatvorom od tri mjeseca do tri godine." Ustavni sud, također, podsjeća da se kazneno djelo iz ovog stavka citiranog članka sastoji od izazivanja opasnosti za život ljudi ili imovine većeg opsega, i to "djelovanjem", između ostalih, motorne sile (kao u konkretnom slučaju), odnosno "djelovanjem" bilo koje druge "opće opasne radnje ili opće opasnog sredstva". U svezi s radnjom izvršenja kod ovog kaznenog djela Ustavni sud podsjeća da ona podrazumijeva ne samo izazivanje opasnosti samim radom motora već i radom raznih predmeta, naprava i mehanizama koji se pokreću radom motora i koji su povezani s radom motora. Isto tako je bitno napomenuti da počinitelj ovog kaznenog djela može biti svaka osoba, te da to kazneno djelo u zakonskom obilježju ne predviđa "nečinjenje" kao način izvršenja, kako su naveli redoviti sudovi.

45. Imajući u vidu sadržaj citirane odredbe na koju se Općinski sud pozvao ono što *prima facie* ukazuje na mogući problem jeste pitanje na koji način se predmetno kazneno djelo može izvršiti nečinjenjem kada to kazneno djelo, u svom temeljnom obilježju, predviđa "izazivanje opasnosti opće opasnim radnjama i opasnim sredstvima", odnosno postavlja se pitanje kako je apelant kao pomoćni radnik nečinjenjem mogao izazvati opasnost djelovanjem motorne sile (teretno vozilo). Nadalje se postavlja pitanje kako su i prvooptuženi koji je upravljao teretnim vozilom i na taj način "djelovao motornom silom" i apelant kao pomoćni radnik koji je samo prevožen predmetnim kamionom istodobno mogli biti kažnjeni za isto kazneno djelo koje, u svom temeljnom obilježju, podrazumijeva "činjenje", odnosno "preduzimanje opće opasne radnje". Ustavni sud smatra da je od redovitih sudova u tom pravcu izostalo relevantno obrazloženje.

46. U svezi s tim, Ustavni sud podsjeća da je radnja izvršenja kaznenog djela njegova temeljna karakteristika, njegovo suštinsko obilježje koje mu daje kvalitetu djela koje može dovesti do povrede ili ugrožavanja zaštićenih vrijednosti. Dakle, radnja predstavlja temeljno konstitutivno obilježje svakog kaznenog djela, pa stoga bez radnje djelo ne postoji (*nullum crimen sine actione*) jer je radnja temeljni uvjet i osnova svakog kaznenog djela. Shodno odredbama članka 30. KZFBiH kazneno djelo može biti izvršeno činjenjem koje podrazumijeva aktivnu radnju, odnosno nečinjenjem koje se sastoji u propuštanju dužnog činjenja. Potom, Ustavni sud podsjeća da postoje zakonski regulirana nepravna kaznena djela nečinjenja koja imaju svoja posebna zakonska bića, u kojima je određeno u čemu se sastoji njihova radnja, u kojima je radnja postavljena kao nečinjenje ili činjenje. Kao dobar primjer za to čini se upravo kazneno djelo iz članka 304. stavak (2) KZFBiH (vidi Relevantni propisi) koje predstavlja poseban oblik kaznenog djela izazivanja opće opasnosti, kod kojeg se radnja izvršenja sastoji, između ostalog, i u nepostupanju po određenim pravilima, tehničkim pravilima i sl., a krug osoba, kao mogućih izvršitelja, ograničen je na službene ili odgovorne osobe.

47. S druge strane postoje zakonski neregulirana nepravna kaznena djela nečinjenja koja predstavljaju takva kaznena djela koja nemaju svoje posebno zakonsko obilježje jer ona zakonom nisu predviđena kao nečinjenje. Nadalje, kod takvih nereguliranih nepravih kaznenih djela, kada nečinjenje nije izričito opisano u kaznenom djelu, postavlja se pitanje garanta, odnosno kruga osoba koje bi mogle biti odgovorne za propuštanje. Imajući to u vidu Ustavni sud zapaža da kazneno djelo iz članka 304. stavak (1) KZFBiH, u svom temeljnom obilježju, ne predviđa nečinjenje kao način izvršenja, niti propisuje tko je odgovorna osoba za eventualno propuštanje dužne radnje.

48. Dovodeći navedeno u kontekst konkretnog slučaja Ustavni sud zapaža da su redoviti sudovi zaključili da se kazneno djelo iz članka 304. stavak (1) KZFBiH može izvršiti i "nečinjenjem", odnosno propuštanjem dužne obveze. Pri tome, Ustavni sud zapaža da redoviti sudovi nisu dali opis temeljnih obilježja kaznenog djela iz članka 304. stavak (1) KZFBiH, već su u odnosu na apelanta imali u vidu obilježja kaznenog djela iz stavka (2) članka 304. KZFBiH koji propisuje: "Kaznom iz stavka 1. ovog članka kaznit će se službena ili odgovorna osoba koja ne postavi propisane uređaje za zaštitu od požara, eksplozije, poplave, otrovnih gasova ili jonizirajućih zračenja ili ove uređaje ne održava u ispravnom stanju ili ih u slučaju potrebe ne stavi u rad ili uopće ne postupa po propisima ili tehničkim pravilima o zaštitnim mjerama i time izazove opasnost za život ljudi ili za imovinu većeg opsega." Ustavni sud nadalje podsjeća da kazneno djelo iz stavka (2) članka 304. KZFBiH predstavlja poseban oblik kaznenog djela izazivanja opće opasnosti, kod kojeg je radnja izvršenja određena alternativno i može se izvršiti činjenjem, ali i nečinjenjem i propuštanjem poduzimanja određenih radnji, odnosno "nepostupanjem po odgovarajućim tehničkim pravilima o zaštitnim mjerama", upravo onako kako su redoviti sudovi i obrazložili u osporenim presudama. Ustavni sud zapaža da su redoviti sudovi zapravo utvrdili apelantovu odgovornost na temelju obilježja tog kaznenog djela, dokazavši tijekom postupka da apelant nije postupao po "tehničkim pravilima zaštite na radu", što je, po mišljenju Ustavnog suda, posebno neprihvatljivo jer u opisu apelantova radnog mjesta ne stoji da obavlja poslove signaliste, što je u svom nalazu i mišljenju naveo i vještak zaštite na radu.

49. Na koncu, Ustavni sud podsjeća da je prilikom odlučivanja imao u vidu da je Ustavni sud u Odluci o dopustivosti broj AP 341/13 od 13. siječnja 2015. godine ispitao identične presude u kontekstu apelacijskih prigovora prvooptuženog kao vozača teretnog vozila. Nadalje, Ustavni sud podsjeća da su tom odlukom apelacijski prigovori prvooptuženog odbačeni kao očigledno (*prima facie*) neutemeljeni jer Ustavni sud u predmetnom postupku nije utvrdio kršenje prava prvooptuženog na koja se u apelaciji neutemeljeno pozvao. Ustavni sud također podsjeća da je prilikom odlučivanja u citiranoj odluci imao u vidu da je prvooptuženi vozač teretnog vozila koji je upravljao teretnim vozilom kojim je izazvana nesreća s tragičnom posljedicom i da su se upravo u radnjama prvooptuženog stekla obilježja kaznenog djela za koje je konačno i proglašen krivim. Upravo navedeno čini bitnu razliku između položaja optuženih u predmetnom slučaju u kontekstu kaznenog djela za koje su proglašeni krivim. Navedeno stoga što iz okolnosti konkretnog slučaja proizlazi da apelant "propuštanjem", odnosno "nepostupanjem po tehničkim pravilima" nije mogao ostvariti obilježja kaznenog djela iz članka 304. stavak (1) KZFBiH koje, u svom temeljnom obilježju, podrazumijeva "radnju" odnosno "djelovanje motornom silom".

50. Stoga, imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud smatra da su redoviti sudovi, proglašavajući apelanta odgovornim da je "nepostupanjem po tehničkim pravilima iz zaštite na radu" kao pomoćni radnik na odvozu smeća počinio kazneno djelo iz članka

304. stavak (1) KZFBiH koje, u svom temeljnom obilježju, podrazumijeva djelovanje nekom motornom silom, pri čemu redoviti sudovi nisu dali opis temeljnih obilježja tog kaznenog djela, već kaznenog djela iz stavka (2) članka 304. KZFBiH kao posebnog oblika kaznenog djela izazivanja opće opasnosti, u odnosu na apelanta zapravo proizvoljno primijenili odredbu članka 304. stavak (1) KZFBiH.

51. Ustavni sud smatra da je u okolnostima konkretnog slučaja zbog proizvoljne primjene materijalnog prava došlo do kršenja apelantova prava na pravično suđenje iz članka II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

Ostali prigovori

52. S obzirom na zaključak Ustavnog suda u svezi s kršenjem apelantova prava na pravično suđenje u kontekstu primjene materijalnog prava Ustavni sud ne vidi razlog da se bavi ostalim apelantovim navodima.

VIII. Zaključak

53. Ustavni sud zaključuje da je došlo do kršenja apelantova prava na pravično suđenje iz članka II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije kada su redoviti sudovi apelanta proglasili krivim da je nečinjenjem počinio kazneno djelo iz članka 304. stavak (1) KZFBiH koje, u svom temeljnom obilježju, ne predviđa nečinjenje kao način izvršenja, pri čemu su redoviti sudovi u odnosu na apelanta, čini se, imali u vidu obilježje kaznenog djela iz stavka (2) članka 304. KZFBiH kao posebnog oblika kaznenog djela izazivanja opće opasnosti, iako se na tu odredbu u osporenim presudama nisu pozvali, ali ni objasnili kako bi apelant i u tom slučaju, kao pomoćni radnik s konkretnim opisom radnih poslova i zadataka, mogao počiniti navedeno kazneno djelo nečinjenjem, odnosno kako je osuđen za nečinjenje, odnosno nepoduzimanje radnje koja uopće nije u opisu njegovih poslova i zadataka kao pomoćnog radnika.

54. Na temelju članka 59. st. (1) i (2) i članka 62. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

55. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednik

Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirsad Čeman, v. r.

Уставни суд Босне и Херцеговине у Великом вијећу, у предмету број **АП 1015/13**, рјешавајући апелацију **Суље Левића**, на основу члана VI/36) Устава Босне и Херцеговине, члана 57 став (2) тачка б), члана 59 ст. (1) и (2) и члана 62 став (1) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине - прецишћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 94/14), у саставу:

Мирсад Ћеман, председник
Мато Тадић, потпредседник
Златко М. Кнежевић, потпредседник
Валерија Галић, судија
Миодраг Симовић, судија
Сеада Палаврић, судија
на сједници одржаној 20. јула 2016. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Усваја се апелација **Суље Левића**.

Утврђује се повреда права из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Укида се Пресуда Кантоналног суда у Тузли број 33 0 К 002008 12 Кж од 21. новембра 2012. године у дијелу који се односи на Суљу Левића.

Налаже се Кантоналном суду у Тузли да по хитном поступку донесе нову одлуку у складу са чланом II/3е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Налаже се Кантоналном суду у Тузли, да у складу са чланом 72 став (5) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, у року од три мјесеца од дана достављања ове одлуке обавијести Уставни суд о предузетим мјерама с циљем извршења ове одлуке.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и у "Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Суљо Левић (у даљњем тексту: апелант) из Бановића, којег заступа Тамил Софтић, адвокат из Бановића, поднио је 11. марта 2013. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) против Пресуде Кантоналног суда у Тузли (у даљњем тексту: Кантонални суд) број 33 0 К 002008 12 Кж од 21. новембра 2012. године и Пресуде Општинског суда у Живиницама (у даљњем тексту: Општински суд) број 33 0 К 002008 10 К2 од 14. новембра 2011. године.

II. Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 23 Правила Уставног суда, од Кантоналног суда, Општинског суда и Кантоналног тужилаштва у Тузли (у даљњем тексту: Кантонално тужилаштво) затражено је 19. маја 2016. године да доставе одговоре на апелацију.

3. Кантонални суд, Општински суд и Кантонално тужилаштво су одговоре на апелацију доставили у периоду од 23. маја до 22. јуна 2016. године.

III. Чињенично стање

4. Чињенице предмета које произлазе из апелантових навода и докумената предочених Уставном суду могу да се сумирају на следећи начин.

5. Поступајући у поновном поступку (након што су рјешењима Кантоналног суда укинуте двије првостепене пресуде), Општински суд је донио нову Пресуду број 33 0 К 002008 10 К2 од 14. новембра 2011. године којом су апелант и Омер Бебаковић (у даљњем тексту: првооптужени, а обојица у даљњем тексту: оптужени) проглашени кривим што су као саизвршиоци из нехата моторном силом изазвали опасност за живот људи услед чега је наступила смрт једног лица, чиме су починили кривично дјело - тешка дјела против опште безбједности људи и имовине из члана 308 став (4) у вези са чланом 304 став (4) у вези са ставом (1) и у вези са чланом 23 Кривичног закона Федерације БиХ ("Службене новине ФБиХ" бр. 43/98, 2/99, 15/99, 29/00 и 59/02; у даљњем тексту: КЗФБиХ), па им је тај суд, уз примјену истих законских одредаба и чл. 40, 41, 42, 50 и 51 КЗФБиХ, те члана 346 Закона о кривичном поступку ФБиХ ("Службене новине ФБиХ" бр. 43/98 и 23/99; у даљњем тексту: ЗКПФБиХ) изрекао условну осуду којом им је утврђена казна затвора у трајању од по шест мјесеци и истовремено одређено да се изречена казна неће извршити уколико оптужени у року од двије године од правоснажности пресуде не учине ново кривично дјело (све детаљније наведено у изреци пресуде).

6. Истом пресудом, на основу одредбе члана 101 став (2) ЗКПФБиХ и члана 201 став (1) Закона о облигационим односима (у даљњем тексту: ЗОО) оптужени су обавезани да М. Б. (у даљњем тексту: мајка оштећеног), на име имовинско-правног захтјева због претрпљених душевних болова, исплате износ од по 6.000,00 КМ у року од мјесец дана од правоснажности пресуде, док је мајка оштећеног с вишком имовинско-правног захтјева упућена на парницу, уз истовремено обавезивање оптужених да накнаде и трошкове кривичног поступка.

7. Након што је Општински суд провео доказе, које је таксативно побројао на страни 5 образложења пресуде (саслушавањем очевидаца спорног догађаја, мајке оштећеног и осталих лица која су се критичног дана налазила на одлагалишту смећа, укључујући и оптужене, затим саслушавањем техничког руководиоца фирме ЈП "Комуналац" из Бановића (у даљњем тексту: Комуналац), те других бивших и садашњих запосленика фирме, вјештачењем по вјештацима саобраћајне струке, заштите на раду, те лџкарске струке, реконструкцијом спорног догађаја, увидом у материјалне доказе - увиђај с лица мјеста, фото-документацију и сл.), утврђена је одговорност оптужених за кривично дјело које им је оптужницом стављено на терет. Општински суд је, прије свега, навео да током поступка није било спорно да се критичног дана у критично вријеме десило трагичан догађај у којем је шеснаестогодишњи А. Б. (у даљњем тексту: оштећени) смртно страдао дјеловањем моторног возила фирме Комуналац, да су оптужени као запосленици Комуналца дошли на одлагалиште смећа на ПК "Ћубрић" РМУ у Бановићима (које је рјешењем Општине Бановић одређено за депонију смећа) с намјером да истоваре контејнер са смећем, да је првооптужени управљао теретним возилом, да је апелант обављао послове у вези с одвозом смећа, чишћењем и сл., да се критичног дана апелант налазио у теретном возилу заједно с првооптуженим, да су оптужени приликом доласка на одлагалиште смећа на одлагалишту затекли мајку оштећеног, оштећеног и његова два млађа сродника, те Х. Ж. и Х. Б., који су чекали да се контејнер истовари како би "пребрали" смеће.

8. Спорна питања која су се поставила за Општински суд односила су се на чињенични сустрат предметног случаја, а то су: да ли је првооптужени критичне прилике, управљајући спорним возилом на одлагалишту смећа, пропустио да помоћу бочних огледала прати ситуацију на возилу и око њега, односно да ли је апелант као помоћни радник пропустио да изађе из возила и на евентуалну опасност упозори лица која су се затекла на одлагалишту смећа и која су се налазила у непосредној близини возила које се кретало уназад, односно да ли је услед тих пропуста дошло до трагичног догађаја.

9. У вези са спорним питањима Општински суд је саслушао оптужене на главном претресу, па је тако апелант навео да критичног дана није изашао из возила јер се возило није зауставило, да је било у кретању и да тај дан није сигнализирало возачу (првооптуженом) када да крене уназад јер му возач није рекао да изађе из камиона. Међутим, Општински суд је у вези са спорним питањима о суштинском дијелу догађаја и дотадашњим поступањем и праксом коју су имали оптужени приликом доласка на одлагалиште и истовар смећа саслушао свједоке очевице (мајку оштећеног, те Х. Ж. и Х. Б.) који су се често, и прије трагичног догађаја, налазили на истом мјесту на депонији смећа.

10. Из образложења произлази да је мајка оштећеног, између осталог, у свом исказу навела да је са својом дјецом на депонију стигла критичног дана ујутро, око 7.00 часова, с

намјером да накупи алуминијума и калаја како би то касније могла да прода, да је на депонији затекла комшинице Х. Ж. и Х. Б., да су у једном моменту кренули кући када су угледали возило с новим контејнером, те су сачекали да и њега прегледају тако што су сви стајали с возачеве стране, да је видјела да је апелант климнуо главом оштећеном дајући му знак да отвори кваке да би на то "сјео" контејнер, све да се апелант не би испрљао и излазио из возила јер је пут био блатњав, што је била и ранија пракса. Затим је навела да је возило стајало када је оштећени отворио кваке са задње стране возила, те да је тада био окренут леђима и да му се нешто запетљало око ногу, вјероватно ланац који се налазио на лијевој точци возила, да није могао да побјегне када је возило кренуло уназад прешавши прво преко његових ногу, након чега је почела да виче и да упозорава првооптуженог да стане, али је било касно јер је возило већ прешло и преко главе оштећеног. Из исказа је надаље произашло да тај дан оптужени нису упозорили присутне на депонији да се склоне, нити су излазили из возила прије несреће, а према исказу мајке оштећеног "правило је да возило треба да стане, па да се онда скину кукe, те да се да знак возачу да су кукe скинуте да би он могао даље да ради јер чим се кукe дигну возач треба да упали возило и да крене назад". Још је навела да се у моменту несреће налазила на удаљености од око 3,5 м од возила, те је видјела да су оптужени оштећеном климнули главом.

11. Свједокиња Х. Ж. (очевитац) је у свом исказу навела да је критичног дана, око 12.45 часова, наишао камион са смећем, те је видјела да се возило прије тога окренуло и у моменту када је кренуло уназад оштећени је потрчао према задњем дијелу возила, с тим што није видјела да је апелант климнуо главом оштећеном да откачи кукe, али је то касније чула од мајке оштећеног. Затим је видјела да се оштећени, у моменту када је стигао из возила, ухватио за квачило и да се почео кретати уназад заједно с возилом. Видјела је да се оштећени у једном моменту запетљао у земљу која му је била иза леђа, али је остао на ногама, те се након тога још мало одржао на ногама крећући се уназад, држећи се за возило. Видјела је да је оштећени покушао да побјегне из возила у моменту када се оно приближило истовару смећа, али није могао, и у том моменту га је возило ударило и оборило, те је тада ставила руке на очи јер више није смјела гледати, након чега је отишла кући. Свједокиња Х. Б. је у свом исказу навела да, иако је критичног дана у критично вријеме била присутна на одлагалишту смећа, трагични догађај није видјела јер је у том моменту везала своје смеће.

12. Вјештак саобраћајне струке је сачинио налаз на околности настанка трагичног догађаја тако да је из налаза, између осталог, произашло да се оштећени, у моменту када је возило почело да се креће уназад, налазио у групи с осталим очевицима, удаљен од возила 10-15 метара, па како се првооптужени вожњом уназад почео приближавати групи пјешака, тада се оштећени, који је у том тренутку био удаљен десетак метара од возила, почео приближавати задњој страни возила, што је првооптужени могао примијетити све до његовог доласка иза самог возила, када му је оштећени изашао из видног поља. Уважавајући конкретне саобраћајне услове, израчуном је утврђено да је кретање оштећеног према возилу отпочело приближно у моменту покретања возила уназад, те је утврђено да је оштећени био у могућности да види кретање возила којим је управљао првооптужени.

13. На основу реконструкције догађаја од 8. новембра 2002. године, постављањем лица исте висине као оштећени уз задњи крај возила, утврђено је да задњи дио контејнера

није могао остварити контакт с главом оштећеног, насупрот тврдњи мајке оштећеног. Надаље је реконструкцијом утврђено да првооптужени није имао техничке могућности да уочи оштећеног када се он налазио иза возила.

14. Вјештак из области заштите на раду је дао писмени налаз и мишљење у вези с предметном незгодом, те је тај вјештак саслушан и на главном претресу. Према том налазу и његовом исказу, до трагичног догађаја је дошло зато што је Секретаријат за просторно уређење, стамбене и комуналне послове Општине Бановићи донио рјешење којим је наложено Комуналцу да депонује смеће на одлагалишту Чубрић, а да претходно није прописао мјере заштите људи, имовине и животне средине, нити је обавезао Комуналац да изради одговарајућу документацију и пропише те мјере. Осим тога, Комуналац је пропустио да обучи своје запосленике и провјери њихово знање из области заштите на раду, да организује послове заштите на раду и сл. Вјештак је у свом исказу на главном претресу навео да у овом случају нема пропуста оптужених радника јер су они извршавали обавезе које су добили, те је још навео да у конкретном случају није било сигнализисте да сигнализира гдје камион иде уназад и докле смије ићи, те да би камиони требали да имају звучни сигнал при кретању уназад, додавши још да возач мора да води рачуна о безбједности простора на којем изводи радњу кретања уназад.

15. Општински суд је даље навео да је оптуженим стављено на терет да су починили кривично дјело - тешка дјела против опште безбједности људи и имовине из члана 308 став (4) у вези са чланом 304 став (4) у вези са ставом (1) и у вези са чланом 23 КЗФБиХ. У вези с тим, надаље је појашњено да су радње извршене тог кривичног дјела одређене алтернативно и да се ради или о непоступању по одговарајућим прописима или о непоступању по техничким правилима о заштитним мјерама, те је још наведено да је то кривично дјело бланкетног карактера и да садржи бланкетну диспозицију која упућује на друге одговарајуће прописе, а може се радити и о непоступању по одговарајућим прописима којима се прописују услови и начин предузимања мјера и поступака заштите на раду и слично или о непоступању по техничким правилима о заштитним мјерама. Надаље је наглашено да се под техничким правилима подразумијевају практични, искуствено провјерени и општеприхваћени и утемељени начини поступања који не морају бити предвиђени одговарајућим прописима, што је случај у конкретном предмету.

16. Општински суд је у циљу доказивања да се у конкретном случају радило о непоштовању техничких правила о заштити на раду, под којима се подразумијева практично, искуствено и општеприхваћено поступање, навео да је цијели поступак одвоза и истовара смећа у свом исказу описао технички руководилац Комуналца који је, између осталог, навео да је приликом доласка на истовар помоћни радник дужан да возачу "мало показује кад је добро, кад да стане, да га мало наводи, ако има особа које скупљају смеће труди се да их уклони, ако хоће послушати, а што је данас проблем", те да возач и помоћни радник морају да раде синхронизовано.

17. Из исказа обојице оптужених је произашло да су тај дан више пута довозили смеће истим возилом и да нису имали никаквих проблема при истовару, да је апелант тај дан, али и раније, излазио и помагао возачу при истовару смећа, односно наводио камион при кретању уназад, те је упозоравао присутне на опасност, да су иста лица на одлагалишту била цијели дан и да их је сваки пут упозоравао на опасност, осим тај пут.

18. Општински суд је на основу исказа очевидаца, Х. Ж. и мајке оштећеног закључио да је упозорење помоћног радника присутнима да се удаље од возила уобичајен и до тада безбједан начин поступања. То, према оцјени Општинског суда, надаље значи да је првооптужени пропустио да критичне прилике помоћу бочних огледала прати ситуацију на возилу и око њега, а да је апелант пропустио да изађе из возила које се кретало уназад и присутне, који су се налазили у његовој непосредној близини, упозори на евентуалну опасност. О суштинском дијелу догађаја свједочила је очевидац Х. Ж. чији је исказ првостепени суд прихватио у цијелости, који је у битном дијелу потврђен и исказом мајке оштећеног, осим у неким детаљима који се не слажу. Надаље, Општински суд је у цијелости прихватио налаз вјештака саобраћајне струке као објективан и у битном у складу с исказима очевидаца, док је налаз вјештака из области заштите на раду такође прихваћен као објективан, осим у дијелу у којем је наведено да у конкретном случају нема пропуста оптужених радника јер су извршавали обавезе које су добили, уз образложење да је током поступка утврђено да је било пропуста оптужених услед којих је оштећени смртно страдао. Општински суд је закључио да су се у радњама оптужених стекла сва битна обиљежја кривичног дјела за које су оптужени.

19. Општински суд је приликом одлучења цијенио апелантову одбрану (његов исказ дат у истрази и на главном претресу), али је таква одбрана, према оцјени Општинског суда, била усмјерена на избјегавање одговорности и, као таква, неприхватљива јер су оптужени знали каква је њихова устаљена пракса у раду по којој тог дана нису поступили. Надаље, Општински суд је на основу свих проведених доказа утврдио да су оптужени кривично дјело починили из свјесног нехата, те у стању урачунљивости, а кривично-правном санкцијом Општински суд се детаљније бавио на страни 12 оспорене пресуде, с тим да је приликом одмјеравања висине казне првостепени суд узео у обзир и допринос мајке оштећеног трагичном догађају.

20. О имовинско-правном захтјеву који је поставила мајка оштећеног у износу од 30.000,00 КМ Општински суд се детаљније изјаснио на страни 13 оспорене пресуде. Општински суд је о том захтјеву одлучио на основу одредбе члана 201 став 1 ЗОО-а, те је у том правцу нагласио да губитак дјетета за мајку оштећеног представља немјерљиве душевне болове и да јој по основу накнаде припада износ од 20.000,00 КМ који је одмјерен у свјетлу Оријентационих критеријума за утврђивање висине правичне новчане накнаде нематеријалне штете Грађанског одљења Врховног суда ФБиХ. Како је утврђен допринос мајке оштећеног од 40%, одлучено је да јој на име правичне накнаде припада укупан износ од 12.000,00 КМ, који су оптужени дужни платити, и то по 6.000,00 КМ сваки од њих, будући да је њихов допринос настанку штете исти.

21. Одлучујући о жалбама бранилаца оптужених, Кантонални суд је на сједници вијећа донио Пресуду број 33 0 К 002008 12 Кж од 21. новембра 2012. године којом је жалбе одбио и првостепену пресуду у цијелости потврдио. Апелантов бранилац је поднио жалбу из разлога прописаних одредбама члана 357 тач. 2, 3 и 4 ЗКПФБиХ, предложивши да се првостепена пресуда преиначи или укине и предмет врати на поновни поступак. Након што је Кантонални суд испитао жалбе бранилаца у границама жалбених разлога и по службеној дужности, тај суд је утврдио да су жалбе неосноване. У вези с приговорима бранилаца оптужених који су се односили на погрешно утврђено чињенично стање Кантонални суд је појаснио да се оптуженим не ставља на терет да су кривично дјело учинили непоступањем по

одговарајућим прописима (одређеној бланкетној норми), већ да су кривично дјело починили непоступањем по техничким правилима о заштитним мјерама које подразумевају практично и искуствено провјерене и општеприхваћене и утемељене начине поступања који не морају да буду предвиђени одговарајућим прописима. Имајући то у виду, Кантонални суд је навео да је првостепени суд на основу исказа свједока техничког руководиоца фирме Комуналац правилно утврдио процедуру и начин уговара и истовара смећа, коју су на исти начин описали оптужени у својим исказима, што су потврдили и очевици трагичног догађаја. Стога је, према оцјени Кантоналног суда, првостепени суд правилно утврдио да се на одлагалишту смећа критичног дана налазило више лица, међу којима и дјеца, и да је та околност оптуженим налагала да у складу са својим устаљеним обавезама покажу посебан опрез. Надаље, из исказа очевидаца, мајке оштећеног и Х. Ж. произашло је да апелант том приликом није изашао из камиона ни по доласку на одлагалиште смећа, нити приликом кретања камиона уназад, нити му је првооптужени рекао да то учини. Оцијењено је да је првостепени суд на основу свих проведених доказа правилно утврдио да је првооптужени пропустио да помоћу бочних огледала прати ситуацију на камиону и око њега, а апелант да изађе из камиона и присутне упозори на евентуалну опасност, односно да првооптуженог упозори на присуство дјете и осталих на одлагалишту.

22. Кантонални суд је такође истакао да је првостепени суд правилно цијенио и исказ, као и налаз и мишљење вјештака заштите на раду, те сасвим исправно није прихватио дио исказа у којем вјештак тврди да нема одговорности и пропуста оптужених, будући да то није задаћа вјештака, већ суда. У вези с осталим дијелом његовог исказа Кантонални суд је оцијенио да је ирелевантан пошто се вјештак изјашњавао о непостојању прописа из области заштите на раду и из тога изводио закључке, иако оптуженим није стављено на терет да су кривично дјело учинили непоступањем по одговарајућим прописима. Надаље је Кантонални суд утврдио да је на утврђено чињенично стање првостепени суд правилно примјенио кривични закон када је радње оптужених из изреке побијане пресуде правно квалификовао као кривично дјело из члана 308 став 4 у вези са чланом 304 став 4 у вези са ставом 1 и чланом 23 КЗФБиХ јер и наведени суд сматра да су се у њиховим "радњама" стекла сва обиљежја наведеног кривичног дјела, због чега се жалбама бранилаца првостепена пресуда неосновано побија и због повреде кривичног закона.

23. Кантонални суд је на страни 4 оспорене пресуде испитао првостепену пресуду и у дијелу одлуке о кривично-правној санкцији, имовинско-правном захтјеву и трошковима кривичног поступка утврдивши да су жалбени приговори усмјерени у том правцу неосновани, те да је првостепена пресуда и у тим сегментима правилна и на закону заснована.

24. Сходно свему наведеном Кантонални суд је, не налазећи у смислу члана 370 ЗКПФБиХ ни повреде закона на које суд пази по службеној дужности, одлучио као у изреци пресуде позивајући се на члан 377 ЗКПФБиХ.

IV. Апелација

а) Наводи из апелације

25. Апелацијом се тврди да је оспореним пресудама повријеђено апелантово право на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у

даљњем тексту: Европска конвенција) и право на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. У апелацији се, између осталог, наводи да је Општински суд у Бановићима апеланта ослободио оптужбе да је починио кривично дјело које му је тадашњом оптужницом било стављено на терет, али да је у поновном поступку, према апелантовој оцјени, неоправдано проглашен кривим да је починио кривично дјело - тешко кривично дјело против опште безбједности људи и имовине из члана 308 став (4) у вези са чланом 304 став (4) у вези са ставом (1) тог члана. Из исцрпних навода апелације произлази да апелант суштински указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и на погрешну примјену материјалног права јер апелант није починио било које кривично дјело, па ни оно за које је проглашен кривим. Наводи да је током поступка утврђено да је апелант у спорном периоду обављао послове помоћног радника на одвозу смећа са завршеном основном школом, те да су чланом 100 Правилника о организацији и систематизацији детаљно описани послови које обавља помоћни радник на одвозу смећа, у које не спадају послови сигнализисте, како је утврдио и вјештак заштите на раду у свом налазу (који је апелант приложио уз апелацију).

26. Затим се наводи да је током поступка неспорно утврђено да је смрт оштећеног наступила у вријеме док се возило кретало уназад, па се поставља питање да ли је апелант у току кретања возила уназад, прије његовог заустављања, био у обавези да изађе из њега и обави посао сигнализисте. Указује да су редовни судови своје становиште о апелантовој одговорности засновали на чињеници да апелант није поступио по техничким правилима о заштитним мјерама, што апелант сматра произвољним јер је и према стручном мишљењу вјештака из области заштите на раду утврђено да у конкретном случају није било апелантовог пропуста, нити фирма Комуналац посједује адекватне акте о заштити на раду. Апелацијом се оспорава и одлука у дијелу којим је одлучено о имовинско-правном захтјеву, којом је апелант обавезан на исплату износа од 6.000,00 КМ, чиме су редовни судови повриједили његово право на имовину јер није било довољно елемената за утврђивање нематеријалне штете, између осталог, и због чињенице што је мајци оштећеног већ исплаћена нематеријална штета по основу уговора о осигурању у корист трећег. Предложено је да се апелација усвоји, те утврди кршење апелантовог права на правично суђење и имовину, оспорене пресуде укину и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање.

б) Одговор на апелацију

27. Кантонални суд је у одговору на апелацију предложио да се апелација одбије као неоснована јер су апелациони приговори неосновани из разлога садржаних у оспореној пресуди тог суда.

28. Општински суд је у исцрпном одговору на апелацију, у суштини, изнио појединости о дужини трајања предметног поступка, налазећи апелационе приговоре неоснованим, предложивши да се апелација одбије као неоснована.

29. Кантонално тужилаштво је навело да се у апелацији понављају исти чињенични наводи који су истицани у ранијем поступку, уз приједлог да се апелација одбије као неоснована.

В. Релевантни прописи

30. **Кривични закон Федерације БиХ** ("Службене новине ФБиХ" бр. 43/98, 2/99, 15/99, 29/00 и 59/02), који је важио у релевантном периоду, у битном дијелу гласи:

Члан 4. став (1)

(1) На учинитеља кривичног дјела примјењује се закон који је важио у вријеме извршења кривичног дјела.

Кривично дјело

Члан 8.

Кривично дјело је противправно дјело које је законом прописано као кривично дјело, чија су обиљежја одређена законом и за које је законом прописана кривична санкција.

Саизвршилаштво

Члан 23.

Ако више особа, судјеловањем у радњи извршења или на други начин, заједнички учине кривично дјело, свака од њих казнит ће се казном прописаном за то дјело.

Начин извршења кривичног дјела

Члан 30.

(1) Кривично дјело може се учинити чињењем или нечињењем.

(2) Кривично дјело може бити учинено нечињењем само кад учинитељ пропусти чињење које је био дужан извршити.

Глава XXVIII

КРИВИЧНА ДЈЕЛА ПРОТИВ ОПЋЕ СИГУРНОСТИ ЉУДИ И ИМОВИНЕ

Изазивање опће опасности

Члан 304.

(1) Ко пожаром, поплавом, експлозијом, отровом или отровним гасом, јонизирајућим зрачењем, моторном силом, електричном или другом енергијом или пуцањем из ватреног оружја изазове опасност за живот људи или за имовину већег опсега, казнит ће се затвором од три мјесеца до три године.

(2) Казном из става 1. овог члана казнит ће се службена или одговорна особа која не постави прописане уређаје за заштиту од пожара, експлозије, поплаве, отровних гасова или јонизирајућих зрачења или ове уређаје не одржава у исправном стању или их у случају потребе не стави у рад или уопће не поступа по прописима или техничким правилима о заштитним мјерама и тиме изазове опасност за живот људи или за имовину већег опсега.

(3) Ако су дјела из ст. 1. и 2. овог члана извршена на мјесту гдје је окупљен већи број људи, учинитељ ће се казнити затвором од шест мјесеци до пет година.

(4) Ко дјело из ст. 1. и 2. овог члана учини из нехата, казнит ће се затвором до једне године.

Тешка дјела против опће сигурности људи и имовине

Члан 308. став (4)

(4) Ако је услјед дјела из члана 304. става 4., члана 305. става 2., члана 306. става 3. и члана 307. става 2. овог закона наступила смрт једне или више особа, учинитељ ће се казнити затвором од једне до осам година.

31. **Закон о кривичном поступку Федерације БиХ** ("Службене новине Федерације БиХ бр. 43/98 и 23/99) у релевантном дијелу гласи:

ц) *Основе због којих се пресуда може побијати*

Члан 357.

Пресуда се може побијати:

2) због повреде кривичног закона;

3) због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања;

4) због одлуке о кривичним санкцијама, одузимању имовинске користи, трошковима кривичног поступка, имовинскоправним захтјевима, као и због одлуке о објављивању пресуде путем штампе, радија или телевизије.

Члан 359.

Повреда кривичног закона постоји ако је кривични закон повријеђен у питању:

- 1) је ли дјело за које се оптужени гони кривично дјело;
- 2) има ли околности које искључују кривичну одговорност;
- 3) има ли околности које искључују кривично гоњење, а нарочито је ли наступила застарјелост кривичног гоњења или је гоњење искључено услјед амнестије или помиловања, или је ствар већ правомоћно пресуђена;
- 4) је ли у погледу кривичног дјела које је предмет оптужбе примијењен закон који се не може примијенити;
- е) Границе испитивања првостепене пресуде

Члан 370.

(1) Другостепени суд испитује пресуду у оном дијелу у којем се побија жалбом, али мора увијек по службеној дужности испитати:

- 1) постоји ли повреда одредаба кривичног поступка из члана 358. став 1. тач. 1, 2, 5, 6, 8. до 11. овог закона и је ли главни претрес противно одредбама овог закона одржан у одсуству оптуженог или у одсуству браниоца оптуженог;
- 2) је ли на штету оптуженог повријеђен кривични закон (члан 359).

32. У **Закону о кривичном поступку Федерације Босне и Херцеговине** ("Службене новине ФБиХ" бр. 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, 8/13 и 59/14) релевантне одредбе гласе:

Члан 452. ст. (1) и (3)

Рјешавање предмета примљених у рад

(1) Поступци у кривичним предметима примљеним у рад код судова до дана ступања на снагу овог закона наставиће се по одредбама овог закона, осим ако одредбама овог члана није другачије одређено.

(3) Поступци у предметима из става 1. овог члана у којима је оптужница ступила на правну снагу наставиће се по досадашњим прописима, осим ако одредбама ове главе није другачије одређено.

VI. Допустивост

33. У складу са чланом VI/36) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било којег суда у Босни и Херцеговини.

34. У складу са чланом 18 став (1) Правила Уставног суда, Уставни суд може да разматра апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њом побија, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући према закону и ако се поднесе у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку који је користио.

35. У конкретном случају предмет оспоравања апелацијом је Пресуда Кантоналног суда број 33 О К 002008 12 Кж од 21. новембра 2012. године против које нема других дјелотворних правних лијекова могућих према закону. Затим, оспорену пресуду апелант је примио 18. јануара 2013. године, а апелација је поднесена 11. марта 2013. године, тј. у року од 60 дана, како је прописано чланом 18 став (1) Правила Уставног суда. Коначно, апелација испуњава и услове из члана 18 ст. (3) и (4) Правила Уставног суда јер не постоји неки други формални разлог због којег апелација није допуштена, нити је очигледно (*prima facie*) неоснована.

36. Имајући у виду одредбе члана VI/36) Устава Босне и Херцеговине, члана 18 ст. (1), (3) и (4) Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да предметна апелација испуњава услове у погледу допуштивости.

VII. Меритум

37. Апелант побија наведене пресуде тврдећи да су тим пресудама повријеђена његова права из члана II/3е) и к) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције, односно члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

Право на правично суђење

38. Члан II/3 Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

е) Право на правичан поступак у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези с кривичним поступком.

39. Члан 6 Европске конвенције у релевантном дијелу гласи:

1. Приликом утврђивања његових грађанских права и обавеза или кривичне оптужбе против њега, свако има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом установљеним законом. [...]

40. Уставни суд првенствено запажа да се предметни поступак односи на утврђивање основности кривичне оптужбе против апеланта, те је неспорно да апелант у предметном поступку ужива гаранције права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 Европске конвенције. С обзиром на то, Уставни суд ће у конкретном случају испитати да ли је предметни поступак био правичан на начин на који то захтијевају наведене одредбе.

41. У вези с кључним апелантовим приговорима, Уставни суд подсјећа да, према пракси Европског суда за људска права (у даљњем тексту: Европски суд) и Уставног суда, задатак ових судова није да преиспитују закључке редовних судова у погледу чињеничног стања и примјене материјалног и процесног права (види Европски суд, *Pronina против Русије*, одлука о допуштивости од 30. јуна 2005. године, апликација број 65167/01). Наиме, Уставни суд није надлежан да супституише редовне судове у процјени чињеница и доказа, већ је, генерално, задатак редовних судова да оцијене чињенице и доказе које су извели (види Европски суд, *Thomas против Уједињеног Краљевства*, пресуда од 10. маја 2005. године, апликација број 19354/02). Задатак Уставног суда је да испита да ли су, евентуално, повријеђена или занемарена уставна права (право на правично суђење, право на приступ суду, право на дјелотворан правни лијек и др.), те да ли је примјена закона била, евентуално, произвољна или дискриминациона.

42. Уставни суд ће се, дакле, изузетно упустити у испитивање начина на који су надлежни судови утврђивали чињенице и на тако утврђене чињенице примјенили позитивно-правне прописе када је очигледно да је у одређеном поступку дошло до произвољног поступања редовног суда, како у поступку утврђивања чињеница тако и примјене релевантних позитивно-правних прописа (види Уставни суд, Одлука број *АП 311/04* од 22. априла 2005. године, став 26). У контексту наведеног, Уставни суд подсјећа и да је у више својих одлука указао да очигледна произвољност у примјени релевантних прописа никада не може водити ка правичном поступку (види Уставни суд, Одлука број *АП 1293/05* од 12. септембра 2006. године, тачка 25 и даље и, *mutatis mutandis*, Европски суд, *Аиђелковић против Србије*, пресуда од 9. априла 2013. године, тачка 24). Имајући у виду наведено, Уставни суд ће у конкретном

случају, с обзиром на питања која се постављају, испитати да ли је оспорена одлука заснована на погрешно утврђеном чињеничном стању, односно произвољној примјени права.

43. Уставни суд запажа да је апелант у предметном поступку проглашен кривим што је као помоћни радник на чишћењу, прикупљању, утовару и истовару смећа у фирми Комуналац, као саизвршилац са првооптуженим (као возачем теретног возила), из нехата моторном силом изазвао опасност за живот људи, услед чега је наступила смрт оштећеног. Према оцјени редовних судова апелант је на тај начин, "непоступањем по техничким правилима", починио кривично дјело - тешка дјела против опште безбједности имовине и људи из члана 308 став (4) у вези са чланом 304 став (4) у вези са ставом (1) и у вези са ставом 23 КЗФБиХ (види Релевантни прописи). Наиме, Уставни суд запажа да је Општински суд у вези са чланом 304 став (1) КЗФБиХ на који се позвао навео да су радње извршења тог кривичног дјела одређене алтернативно, односно да се ради или о непоступању по одговарајућим прописима или о непоступању по техничким правилима о заштитним мјерама. Још је наведено да се ради о кривичном дјелу бланкетног карактера које садржи бланкетну диспозицију која упућује на друге одговарајуће прописе или о непоступању по техничким правилима о заштитним мјерама, као у конкретном случају, а да се под техничким правилима подразумевају искуствени и општеприхваћени начини поступања који не морају бити предвиђени законом. У вези с тим, Уставни суд запажа да је Општински суд на основу проведених доказа извео закључак да су се у апелантовим "радњама" стекла сва обиљежја кривичног дјела за које је проглашен кривим, односно да је "пропустио" да изађе из камиона, те оштећеног и остале присутне на депонији смећа упозори на евентуалну опасност, услед чега је "дјеловањем моторне силе" наступила смрт оштећеног. Такво становиште је прихватио Кантонални суд који је у цијелости подржао становиште првостепеног суда, налазећи жалбе бранилаца оптужених, усмјерене и у правцу произвољне примјене материјалног права, неоснованим.

44. Уставном суду се такво образложење чини произвољним јер из садржаја одредбе члана 304 став (1) КЗФБиХ, на који су се позвали редовни судови, таква обиљежја не произлазе. Наиме, Уставном суду се чини да су се редовни судови позвали на члан 304 став (1) КЗФБиХ, а да су заправо имали у виду обиљежја кривичног дјела из става (2) члана 304 КЗФБиХ. У вези с тим Уставни суд подсјећа да одредба члана 304 став (1) КЗФБиХ, коју су редовни судови имали у виду и на коју су се позвали приликом одлучења, прописује: "Ко пожаром, поплавом, експлозијом, отровом или отровним гасом, јонизирајућим зрачењем, **моторном силом**, електричном или другом енергијом или пуцањем из ватреног оружја изазове опасност за живот људи или за имовину већег опсега, казнит ће се затвором од три мјесеца до три године." Уставни суд, такође, подсјећа да се кривично дјело из овог става цитираног члана састоји од изазивања опасности за живот људи или имовине већег обима, и то "дјеловањем", између осталих, моторне силе (као у конкретном случају), односно "дјеловањем" било које друге "опће опасне радње или опће опасног средства". У вези с радњом извршења код овог кривичног дјела Уставни суд подсјећа да она подразумева не само изазивање опасности самим радом мотора већ и радом разних предмета, направа и механизма који се крећу радом мотора и који су повезани с радом мотора. Исто тако је битно напоменути да починилац овог кривичног дјела може бити свако лице, те да то кривично дјело у законском обиљежју не предвиђа

"нечињење" као начин извршења, како су навели редовни судови.

45. Имајући у виду садржај цитиране одредбе на коју се Општински суд позвао оно што *prima facie* указује на могући проблем јесте питање на који начин се предметно кривично дјело може извршити нечињењем када то кривично дјело, у свом основном обиљежју, предвиђа "изазивање опасности опште опасним радњама и опасним средствима", односно поставља се питање како је апелант као помоћни радник нечињењем могао изазвати опасност дјеловањем моторне силе (теретно возило). Надаље се поставља питање како су и првооптужени који је управљао теретним возилом и на тај начин "дјеловао моторном силом" и апелант као помоћни радник који је само превожен предметним камионом истовремено могли да буду кажњени за исто кривично дјело које, у свом основном обиљежју, подразумева "чињење", односно "предузимање опште опасне радње". Уставни суд сматра да је од редовних судова у том правцу изостало релевантно образложење.

46. У вези с тим, Уставни суд подсјећа да је радња извршења кривичног дјела његова основна карактеристика, његово суштинско обиљежје које му даје квалитет дјела које може довести до повреде или угрожавања заштићених вриједности. Дакле, радња представља основно конститутивно обиљежје сваког кривичног дјела, па стога без радње дјело не постоји (*nullum crimen sine actione*) јер је радња основни услов и основ сваког кривичног дјела. Сходно одредбама члана 30 КЗФБиХ кривично дјело може да буде извршено чињењем које подразумева активну радњу, односно нечињењем које се састоји у пропуштању дужног чињења. Затим, Уставни суд подсјећа да постоје законски регулисана неправа кривична дјела нечињења која имају своја посебна законска бића, у којима је одређено у чему се састоји њихова радња, у којима је радња постављена као нечињење или чињење. Као добар примјер за то чини се управо кривично дјело из члана 304 став (2) КЗФБиХ (види Релевантни прописи) које представља посебан облик кривичног дјела изазивања опште опасности, код којег се радња извршења састоји, између осталог, и у непоступању по одређеним правилима, техничким правилима и сл., а круг лица, као могућих извршилаца, ограничен је на службена или одговорна лица.

47. С друге стране постоје законски нерегулисана неправа кривична дјела нечињења која представљају таква кривична дјела која немају своје посебно законско обиљежје јер она законом нису предвиђена као нечињење. Надаље, код таквих нерегулисаних неправих кривичних дјела, када нечињење није изричито описано у кривичном дјелу, поставља се питање гаранга, односно круга лица која би могла да буду одговорна за пропуштање. Имајући то у виду Уставни суд запажа да кривично дјело из члана 304 став (1) КЗФБиХ, у свом основном обиљежју, не предвиђа нечињење као начин извршења, нити прописује ко је одговорно лице за евентуално пропуштање дужне радње.

48. Доводећи наведено у контекст конкретног случаја Уставни суд запажа да су редовни судови закључили да се кривично дјело из члана 304 став (1) КЗФБиХ може извршити и "нечињењем", односно пропуштањем дужне обавезе. При томе, Уставни суд запажа да редовни судови нису дали опис основних обиљежја кривичног дјела из члана 304 став (1) КЗФБиХ, већ су у односу на апеланта имали у виду обиљежја кривичног дјела из става (2) члана 304 КЗФБиХ који прописује: "Казном из става 1. овог члана казнит ће се службено или одговорно лице која не постави прописане уређаје за заштиту од пожара, експлозије, поплаве, отровних гасова или јонизирајућих зрачења или ове

уређаје не одржава у исправном стању или их у случају потребе не стави у рад или уопште не поступа по прописима или техничким правилима о заштитним мјерама и тиме изазове опасност за живот људи или за имовину већег опсега." Уставни суд надаље подсјећа да кривично дјело из става (2) члана 304 КЗФБиХ представља посебан облик кривичног дјела изазивања опште опасности, код којег је радња извршења одређена алтернативно и може се извршити чињењем, али и нечињењем и пропуштањем предузимања одређених радњи, односно "непоступањем по одговарајућим техничким правилима о заштитним мјерама", управо онако како су редовни судови и образложили у оспореним пресудама. Уставни суд запажа да су редовни судови заправо утврдили апелантову одговорност на основу обиљежја тог кривичног дјела, доказавши током поступка да апелант није поступао по "техничким правилима заштите на раду", што је, по мишљењу Уставног суда, посебно неприхватљиво будући да у опису апелантовог радног мјеста не стоји да обавља послове сигнализисте, што је у свом налазу и мишљењу навео и вјештак заштите на раду.

49. Коначно, Уставни суд подсјећа да је приликом одлучења имао у виду да је Уставни суд у Одлуци о допустивости број АП 341/13 од 13. јануара 2015. године испитао идентичне пресуде у контексту апелационих приговора првооптуженог као возача теретног возила. Надаље, Уставни суд подсјећа да су том одлуком апелациони приговори првооптуженог одбачени као очигледно (*prima facie*) неосновани јер Уставни суд у предметном поступку није утврдио кршење права првооптуженог на која се у апелацији неосновано позвао. Уставни суд такође подсјећа да је приликом одлучења у цитираној одлуци имао у виду да је првооптужени возач теретног возила који је управљао теретним возилом којим је изазвана несрећа с трагичном посљедицом и да су се управо у радњама првооптуженог стекла обиљежја кривичног дјела за које је коначно и проглашен кривим. Управо наведено чини битну разлику између положаја оптужених у предметном случају у контексту кривичног дјела за које су проглашени кривим. Наведено стога што из околности конкретног случаја произлази да апелант "пропуштањем", односно "непоступањем по техничким правилима" није могао остварити обиљежја кривичног дјела из члана 304 став (1) КЗФБиХ које, у свом основном обиљежју, подразумијева "радњу" односно "дјеловање моторном силом".

50. Стога, имајући у виду све наведено, Уставни суд сматра да су редовни судови, проглашавајући апеланта одговорним да је "непоступањем по техничким правилима из заштите на раду" као помоћни радник на одвозу смећа

починио кривично дјело из члана 304 став (1) КЗФБиХ које, у свом основном обиљежју, подразумијева дјеловање неком моторном силом, при чему редовни судови нису дали опис основних обиљежја тог кривичног дјела, већ кривичног дјела из става (2) члана 304 КЗФБиХ као посебног облика кривичног дјела изазивања опште опасности, у односу на апеланта заправо произвољно примјенили одредбу члана 304 став (1) КЗФБиХ.

51. Уставни суд сматра да је у околностима конкретног случаја због произвољне примјене материјалног права дошло до кршења апелантовог права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције.

Остали приговори

52. С обзиром на закључак Уставног суда у вези с кршењем апелантовог права на правично суђење у контексту примјене материјалног права Уставни суд не види разлог да се бави осталим апелантовим наводима.

VIII. Закључак

53. Уставни суд закључује да је дошло до кршења апелантовог права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције када су редовни судови апеланта прогласили кривим да је нечињењем починио кривично дјело из члана 304 став (1) КЗФБиХ које, у свом основном обиљежју, не предвиђа нечињење као начин извршења, при чему су редовни судови у односу на апеланта, чини се, имали у виду обиљежје кривичног дјела из става (2) члана 304 КЗФБиХ као посебног облика кривичног дјела изазивања опште опасности, иако се на ту одредбу у оспореним пресудама нису позвали, али ни објаснили како би апелант и у том случају, као помоћни радник с конкретним описом радних послова и задатака, могао починити наведено кривично дјело нечињењем, односно како је осуђен за нечињење, односно непредузимање радње која уопште није у опису његових послова и задатака као помоћног радника.

54. На основу члана 59 ст. (1) и (2) и члана 62 став (1) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

55. Према члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Мирсад Ћемић, с. р.

SADRŽAJ

MINISTARSTVO SIGURNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE

- 958 Pravilnik o izgledu i sadržaju zahtjeva za izdavanje putne isprave za izbjeglice (bosanski jezik)
 Pravilnik o izgledu i sadržaju zahtjeva za izdavanje putovnice za izbjeglice (hrvatski jezik)
 Pravilnik o izgledu i sadržaju zahtjeva za izdavanje pasosa za izbjeglice (srpski jezik)

UPRAVA ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE BOSNE I HERCEGOVINE

- 959 Uputstvo za postupanje u krivičnim i prekršajnim predmetima u situacijama kada postoji mogućnost povrede načela ne bis in idem (bosanski jezik)
 Uputu za postupanje u kaznenim i prekršajnim predmetima u situacijama kada postoji mogućnost povrede načela ne bis in idem (hrvatski jezik)
 Упутство за поступање у кривичним и прекршajним предметима у ситуацијама када постоји могућност повреде начела ne bis in idem (srpski jezik)

AGENCIJA ZA LIJEKOVE I MEDICINSKA SREDSTVA BOSNE I HERCEGOVINE

- 960 Spisak medicinskih sredstava koja se ukidaju ili poništavaju iz Registra medicinskih sredstava (bosanski jezik)
 Popis medicinskih sredstava koja se ukidaju ili poništavaju iz Registra medicinskih sredstava (hrvatski jezik)

Списак медицинских средстава која се укидају или поништавају из Регистра медицинских средстава (srpski jezik)

DRŽAVNA REGULATORNA KOMISIJA ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU - DERK

- 961 Odluka o usvajanju Finansijskog plana za 2017. godinu (bosanski jezik)
 Odluka o usvajanju Finansijskog plana za 2017. godinu (hrvatski jezik)
 Одлука о усвајању Финансијског плана за 2017. годину (srpski jezik)

VISOKO SUDSKO I TUŽILAČKO VIJEĆE BOSNE I HERCEGOVINE

- 962 Pravilnik o orijentacionim mjerilima za rad tužilaca u tužilaštvima u Bosni i Hercegovini (bosanski jezik)
 Pravilnik o orijentacijskim mjerilima za rad tužitelja u tužiteljstvima u Bosni i Hercegovini (hrvatski jezik)
 Правилник о оријентационим мјерилима за рад тужилаца у тужилаштвима у Босни и Херцеговини (srpski jezik)

USTAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE

- 963 Odluka broj AP 1015/13 (bosanski jezik)
 Odluka broj AP 1015/13 (hrvatski jezik)
 Одлука број АП 1015/13 (srpski jezik)

24

24

25

26

14

17

20

23

23

28

32

36

40

46

52

MATO TADIĆ

USTAVNI SUSTAV
I USTROJ PRAVOSUĐA
U BOSNI I HERCEGOVINI

PRIRUČNIK ZA PRAVOSUDNI ISPIT
TREĆE IZMIJENJENO I DOPUNJENO IZDANJE

SARAJEVO, 2014.

BARIŠA ČOLAK

PRIRUČNIK

ZA POLAGANJE PRAVOSUDNOG ISPITA IZ GRAĐANSKOG PRAVA

Sead DEDIĆ
Fuad PURIŠEVIĆ

§

OPĆE
SLUŽBENIČKO
PRAVO

Sarajevo, 2016.

Izdavač: Ovlaštena služba Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Trg BiH 1, Sarajevo - Za izdavača: sekretar Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Bojan Ninković - Priprema i distribucija: JP NIO Službeni list BiH Sarajevo, Džemala Bijedića 39/III - Direktor: Dragan Prusina - Telefoni: Centrala: 722-030 - Direktor: 722-061 - Pretplata: 722-054, faks: 722-071 - Oglasni odjel: 722-049, 722-050, faks: 722-074 - Služba za pravne i opće poslove: 722-051 - Računovodstvo: 722-044 722-046 - Komerijala: 722-042 - Pretplata se utvrđuje polugodišnje, a uplata se vrši UNAPRIJED u korist računa: UNICREDIT BANK d.d. 338-320-22000052-11, VAKUFSKA BANKA d.d. Sarajevo 160-200-00005746-51, HYPO-ALPE-ADRIA-BANK A.D. Banja Luka, filijala Brčko 552-000-00000017-12, RAIFFEISEN BANK d.d. BiH Sarajevo 161-000-00071700-57 - Štampa: GIK "OKO" d.d. Sarajevo - Za štampariju: Mevludin Hamzić - Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se 20 dana od izlaska glasila.

"Službeni glasnik BiH" je upisan u evidenciju javnih glasila pod rednim brojem 731.

Upis u sudski registar kod Kantonalnog suda u Sarajevu, broj UF/I - 2168/97 od 10.07.1997. godine. - Identifikacijski broj 4200226120002. - Porezni broj 01071019. - PDV broj 200226120002. Molimo pretplatnike da obavezno dostave svoj PDV broj radi izdavanja poreske fakture.

Pretplata za II polugodište 2016. za "Službeni glasnik BiH" i "Međunarodne ugovore" 120,00 KM, "Službene novine Federacije BiH" 110,00 KM.

Web izdanje: <http://www.sluzbenilist.ba> - godišnja pretplata 200,00 KM